

Ruimtelijke Onderbouwing “Voorbelasten 1^e fase Sion”

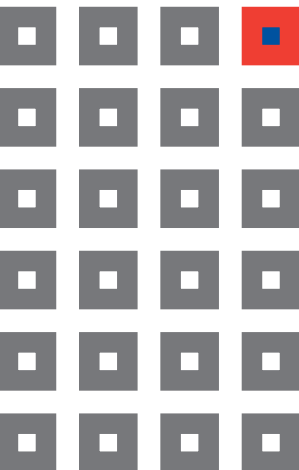
Projectbesluit ex artikel 3.10 Wro

Ontwerp 14 december 2010

Gemeente Rijswijk

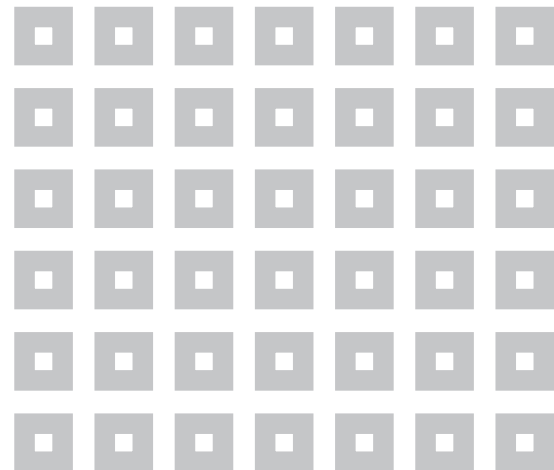
Ruimtelijke Onderbouwing “*Voorbelasten 1^e fase Sion*”

Projectbesluit ex artikel 3.10 Wro

Inhoud:

- Ruimtelijke Onderbouwing
- Verbeelding

werknummer: 318.300.10
datum: 14 december 2010
bestand: J:\318\300\10\3.Projectresultaat\b. ontwerp

Procedureoverzicht

Fase	Datum
Concept	augustus 2010
Ontwerp	14 december 2010
<i>Ter inzage legging</i>	
Vaststelling	

KuiperCompagnons BV
Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap
Rotterdam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Ligging projectgebied	1
1.3	Vigerende bestemmingsplannen	1
1.4	Samenhang tussen diverse deelproducten bij de gebiedsontwikkeling Rijswijk-Zuid	2
2	Beschrijving projectgebied	3
2.1	Ontstaansgeschiedenis	3
2.2	Huidige situatie	5
2.3	Ontwikkelingen	6
3	Beleidskader	11
3.1	Rijksbeleid	11
3.2	Provinciaal beleid	13
3.3	Regionaal beleid	17
3.4	Gemeentelijk beleid	20
4	Omgevingsaspecten	29
4.1	m.e.r.-(beoordelings)plicht	29
4.2	Luchtkwaliteit	29
4.3	Geluid	30
4.4	Bodem	31
4.5	Externe veiligheid	33
4.6	Milieuhinder bedrijven	33
4.7	Water	33
4.8	Natuur en ecologie	36
4.9	Cultuurhistorie en archeologie	39
4.10	Duurzaamheid	41
4.11	Overige aspecten	41
5	Uitvoerbaarheid	43
5.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	43
5.2	Economische uitvoerbaarheid	44
5.3	Uitvoerbaarheid in de tijd	44
6	Verbeelding	45

Bijlagen

- Bijlage 1: Voorbeeld van een stelsel tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden
- Bijlage 2: Waterparagraaf Projectbesluit deelgebied Sion, 11 juni 2010
- Bijlage 3: Resultaten wettelijk vooroverleg
- Bijlage 4: Bijdrage geluidhinder en luchtkwaliteit bouwverkeer Projectbesluit "Voorbelasten 1e fase Sion", gemeente Rijswijk, 16 augustus 2010

Separate bijlage

- Oranjewoud Nederland i.s.m. KuiperCompagnons, *Milieueffectrapport Gebiedsontwikkeling Rijswijk-Zuid*, 14 december 2010

Afbeelding: luchtfoto met globale begrenzing projectgebied. Bron luchtfoto: Google Earth

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Binnen de gemeente Rijswijk is één van de laatste grote uitbreidingslocaties binnen de regio Haaglanden aanwezig: Rijswijk-Zuid. De gemeente Rijswijk heeft het voornemen dit gebied geschikt te maken voor met name woningbouw. Het gebied ondergaat de komende vijftien jaar een metamorfose. Oude glastuinbouwgebieden, restanten groen en te verplaatsen volkstuinen maken plaats voor een nieuwe wijk met woningen en bedrijven in een groene parkachtige omgeving. Het Masterplan Rijswijk-Zuid, vastgesteld in november 2009, biedt de beleidskaders voor deze ontwikkeling. Het geeft in grote lijnen de gemeentelijke ambities weer, de inrichting van de (bouw)locatie en de voorgenomen stappen in het ontwikkelingsproces. Het in het Masterplan verwoorde en verbeelde planconcept en structuurbeeld worden in bestemmingsplannen van een juridisch-planologisch kader voorzien.

Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden dient het gebied te worden voorbelast. Voor de eerste fase wordt daarvoor een projectbesluitprocedure doorlopen, waarvoor het onderhavige document de ruimtelijke onderbouwing vormt.

1.2 Ligging projectgebied

Het projectgebied voor het projectbesluit "Sion - 't Haantje" betreft het gedeelte van Rijswijk-Zuid wat als eerste ontwikkeld zal worden. Het gebied is gelegen ten westen van de Prinses Beatrixlaan. De globale ligging van het projectgebied is weergegeven op naastgelegen afbeeldingen. Voor de exacte begrenzing van het projectgebied wordt verwezen naar de bij het projectbesluit behorende verbeelding.

De begrenzing is in het ontwerp-projectbesluit bepaald op basis van het ruimtelijk inrichtingsplan dat momenteel in ontwikkeling is. Het is mogelijk dat de begrenzing de komende tijd nog wijzigt. Bij de vaststelling van het projectbesluit zal de definitieve keuze, op basis van het bestemmingsplan "Sion - 't Haantje", dat gelijktijdig in procedure is, voor de begrenzing worden gemaakt.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Ter plaatse van de gronden waar het projectbesluit gaat gelden, vigeren momenteel de volgende bestemmings- en wijzigingsplannen:

Naam vigerend plan	Vaststelling door raad	Goedkeuring door GS	Kroonbesluit (eventueel)
Rijswijk-Zuid	19-12-1975	09-02-1977	17-06-1980
Rijswijk-Zuid 1 ^e wijziging	18-08-1977	30-05-1978	n.v.t.
Rijswijk-Zuid 2 ^e wijziging	23-03-1981	28-04-1982	n.v.t.

Daarnaast geldt voor een gedeelte van het projectgebied het bestemmingsplan "Rijswijk-Zuid I", vastgesteld door de gemeenteraad in oktober 2008. Door de provincie Zuid-Holland is, vanwege strijdigheid met het provinciale beleid, aan een groot gedeelte van het plan

goedkeuring onthouden. Deze onthouding van goedkeuring had vooral betrekking op de geurcontour en bedrijventerreinen. Alleen de bestemmingen ter plaatse van de parkenzone en de doorgaande infrastructuur hebben diens rechtskracht behouden.

1.4. Samenhang tussen diverse deelproducten bij de gebiedsontwikkeling Rijswijk-Zuid

Zoals in paragraaf 5.1.1. nader wordt toegelicht, is in november 2009 het Masterplan Rijswijk-Zuid vastgesteld door de gemeenteraad. Het omschrijft de randvoorwaarden voor het bouwproject en geeft tegelijkertijd de gemeentelijke ambities voor het gebied weer. Na vaststelling van het plan is de gemeente begonnen met de verdere uitwerking van de toekomstige invulling van het gebied.

De volgende stap in de totale gebiedsontwikkeling voor Rijswijk-Zuid is het ruimtelijk-planologisch vastleggen van de voorgenomen ontwikkeling in een projectbesluit of bestemmingsplan. Gezien de voorgenomen fasering is ervoor gekozen te werken met een projectbesluit én een bestemmingsplan. Het projectbesluit wordt genomen voor de gronden die als eerste ontwikkeld worden, gelegen in Sion. Op deze gronden heeft het onderhavige projectbesluit betrekking; specifiek voor het voorbelasten van deze gronden wordt, vooruitlopend op het bestemmingsplan, een projectbesluitprocedure doorlopen.

Ook wordt een bestemmingsplan opgesteld voor het gebied "Sion - 't Haantje". Dat bestemmingsplan biedt het kader voor de concrete invulling van de deelgebieden Sion en 't Haantje. Het bestemmingsplan bevat eindbestemmingen (waarvoor het onderhavige projectbesluit betrekking heeft), en uit te werken bestemmingen. De uit te werken bestemmingen dienen op een later tijdstip te worden uitgewerkt in uitwerkingsplannen. Vanwege de concrete onderdelen van het bestemmingsplan moet de procedure voor een besluit-m.e.r. worden doorlopen. Omdat het bestemmingsplan ook kaders stelt voor m.e.r.-plichtige activiteiten, is het bestemmingsplan tevens m.e.r.-plichtig. Het projectbesluit voor het voorbelasten is als concreet ruimtelijk besluit ook besluit-m.e.r.-plichtig.

Het onderhavige ontwerp-projectbesluit en ook het milieueffectrapport Rijswijk-Zuid liggen, vanaf eind december 2010, gelijktijdig ter inzage en die periode valt tevens gelijk met het wettelijk vooroverleg en de inspraak van het voorontwerpbestemmingsplan.

2 Beschrijving projectgebied

2.1 Ontstaansgeschiedenis

2.1.1 Algemeen

In de Nieuwe Steentijd, zo'n 4000 jaar voor Chr., liep de kustzone dwars door Rijswijk-Zuid. Hier bevonden zich lage duinen waarop mensen leefden. Later, in de Romeinse Tijd van de eerste tot en met de derde eeuw na Chr., was het gebied geheel verkaveld, met verspreid over het land gelegen boerderijen. Restanten van deze cultuur komen bij opgravingen vrij.

In de twaalfde eeuw werd begonnen met de ontginning van de woeste klei- en veengronden, die daarvoor in het kustgebied waren ontstaan. In die tijd nam de vraag naar landbouwgrond toe. De ontginningen brachten het zogenaamde slagenlandschap voort, met de kenmerkende langwerpige en smalle kavels. Op sommige plekken in Rijswijk-Zuid, bijvoorbeeld in 't Haantje, is dit slagenlandschap nog goed te zien.

De boerderijen lagen aanvankelijk diep in het land. Later werden zij aan de randwegen gebouwd, waardoor gaandeweg de typerende linten ontstonden.

2.1.2 Sion

Door de ontginningen en het ontwateren trad bodemdaling op. De ontwatering verliep steeds moeilijker. In de 15e eeuw kon dit opgelost worden door de introductie van poldermolens. In die tijd stond er minstens één molen nabij het voormalige klooster Sion. Tegelijk werden de grote polders gesplitst in kleinere, zoals de nu bekende Hoekpolder, de Schaapweipolder en de Plaspoelpolder.

Begin 15e eeuw werd door de reguliere kanunniken uit Delft het klooster Sion gebouwd. Het heeft er ca. 140 jaar gestaan. Tijdens de tachtigjarige oorlog werd het gebouw ontruimd en afgebroken. Zoals gebruikelijk bij een middeleeuws klooster had ook Sion een uitgebreide moes- en kruidentuin. Later ontstond op de plaats van het klooster de buitenplaats Sion, één van de vele buitenplaatsen die Rijswijk in de Gouden Eeuw telde. Aan deze plek is de naam van de bekende familie Van Hogendorp verbonden. Dit buitenverblijf werd rond 1800 gesloopt. De gracht, de brug over de Spieringswetering en enkele bouwwerken herinneren nog aan deze geschiedenis. In het gebied zijn nog steeds bouwwerken van de buitenplaats Sion aanwezig, waaronder het voormalige koetshuis.

In 1976 werden de pilaren van de vroegere achteringang van Sion, bij de brug over de Spieringswetering, gerestaureerd. De contouren van het vroegere Sion zijn nog duidelijk in de waterstructuur van het gebied te zien.

Na de teloorgang van de buitenplaats heeft Sion zich ontwikkeld tot een tuinbouwgebied met kassen en tuinderwoningen. Er staan nog tal van opstallen die verband houden met de tuinbouw. De oudste bouwwerken gaan zelfs terug tot begin 19^e eeuw.

Het onderhavige projectbesluit heeft voornamelijk betrekking op gronden in het deelgebied Sion.

Afbeelding: het stedenbouwkundige concept voor Rijswijk-Zuid

Afbeelding: ruimtelijke hoofdstructuur Rijswijk-Zuid in de situatie 2030 (schematisch)

2.1.3 't Haantje

In 't Haantje is de oorspronkelijke laatmiddeleeuwse kavelstructuur nog goed te herkennen. De poldergronden in dit gebied waren bij uitstek geschikt voor veeteelt en tuinbouw: zogenaamd 'warmoesland'. Het gebied heeft altijd een agrarische bestemming gehad. Van de vele boerderijen die er hebben gestaan resteren nog twee uit de 19^e eeuw. De overige bebouwing is van later datum. In de periode 1955-1970 werden in 't Haantje enkele villa's en rijen eengezinswoningen gebouwd.

Een smalle strook van 't Haantje, gelegen direct ten oosten van de Prinses Beatrixlaan, maakt deel uit van het projectbesluit.

2.1.4 Recente ontwikkelingen

Ondanks de vele buitenverblijven bleef Rijswijk lang een klein, agrarisch dorp. Dit veranderde aan het begin van de twintigste eeuw, toen de gemeente besloot om Rijswijk uit te breiden. Na de Tweede Wereldoorlog groeide Rijswijk zelfs zo hard dat het haar plattelandskarakter verloor. De huidige ruimtelijke verschijningsvorm van de gemeente is voornamelijk ontstaan in deze naoorlogse periode, toen in Rijswijk grote gebieden voor woningbouw werden bestemd. In de jaren '70 van de vorige eeuw ontstond de groengordel van het Elsenburgerbos en het Wilhelminapark. Dit omvangrijke groengebied werd ontwikkeld als een belangrijk recreatiegebied ten behoeve van de nieuw gebouwde wijken.

2.2 Huidige situatie

Rijswijk-Zuid, een gebied van 240 hectare, fungeert in de huidige situatie als 'bufferzone' tussen Rijswijk en Delft. Het gebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van glastuinbouw en weidegronden. Daarnaast bestaat het gebied op dit moment uit woningen gekoppeld aan overige bedrijvigheid. Deze functies zijn voornamelijk te vinden langs de linten in het zuiden van het gebied, langs de wegen in Sion en Het Haantje.

Rijswijk-Zuid maakt deel uit van twee verschillende polders: de Hoekpolder (westelijk deel) en de Plaspoelpolder (oostelijk deel). Doordat een oude kreekzone door het gebied loopt is de westzijde (Sion) iets hoger gelegen (en daardoor droger) dan de oostzijde ('t Haantje). Dat geohydrologische verschil verklaart direct de wijze van occupatie: aan de westzijde lag, zoals al eerder omschreven, het klooster Sion, dat werd omgevormd tot buitenplaats en later tot een innovatief tuinbouwcluster. 't Haantje kwam pas later tot ontwikkeling en kent een meer gemengd en extensiever gebruik met tuinbouw, kleinschalige productie, volkstuincomplexen en woningen. De structuur van het gebied vandaag de dag wordt bepaald door de richting van infrastructuur en waterlopen. Deze richting komt voort uit de ligging van de strandwal, waarop de oude dorpskern van Rijswijk werd gebouwd. De haaks hierop gerealiseerde ontginningsstructuur is nog steeds in Rijswijk-Zuid terug te vinden, met uitzondering van het gebied binnen het Elsenburgerbos en het Wilhelminapark.

Ten noordoosten van de spoorlijn zijn in het gebied verschillende recreatieve functies aanwezig, waaronder een evenementenhal (Event Plaza, aan de Lange Kleiweg) en sportvelden (ook aan de Lange Kleiweg). In de groenzone ten noorden van deelgebied Sion is daarnaast een crossfietsbaan aanwezig. Deze voorzieningen blijven behouden.

Het Wilhelminapark en het Elsenburgerbos zijn opvallende elementen in het gebied. De parken, die zijn aangelegd op een huisvuilstortplaats, vormen een centraal, groen element dat dient als recreatief uitloophet gebied voor heel Rijswijk. Het ontwerp van deze parken is gebaseerd op een Engelse landschapsstijl met slingerende paden en waterlopen, afgewisseld met bossen en open weiden. De parken hebben een eigen identiteit in hun omgeving.

Twee belangrijke verkeersassen doorkruisen het gebied. Het betreft ten eerste de Prinses Beatrixlaan. Deze weg loopt van de op- en afrit van de Rijksweg A4 naar Delft. Ten tweede gaat het om de spoorweg tussen Rotterdam en Den Haag.

In Rijswijk-Zuid is een drietal volkstuincomplexen aanwezig. Twee van deze complexen zullen bij de herontwikkeling van Rijswijk-Zuid verdwijnen. Alleen het complex "De Volle Grond", dat is gelegen ter plaatse van het nieuwe bedrijventerrein in het zuidoosten van Rijswijk-Zuid, zal behouden blijven.

2.3 Ontwikkelingen

2.3.1 De opgave

De gemeente Rijswijk heeft als ambitie een groenstedelijke wijk te realiseren, waarin niet alleen gewoond maar ook gewerkt kan worden.

Het Masterplan Rijswijk-Zuid, vastgesteld in november 2009, biedt de beleidskaders voor deze ontwikkeling. Het geeft in grote lijnen de gemeentelijke ambities weer, de inrichting van de (bouw)locatie en de voorgenomen stappen in het ontwikkelingsproces worden op dit moment uitgewerkt.

Programma

De woningbehoefte in de regio Haaglanden is nog steeds groot. De Nota Verstedelijkingsopgave van het Stadsgewest Haaglanden (februari 2009) noemt een benodigd bouwprogramma van ongeveer 60.000 woningen voor de periode 2010-2020. Rijswijk-Zuid moet daar een forse bijdrage aan leveren. In het totale gebied Rijswijk-Zuid zijn maximaal 4250 woningen gepland, waarvan maximaal 3400 woningen zullen worden gerealiseerd binnen de deelgebieden Sion en 't Haantje.

De gemeente Rijswijk wil in Rijswijk-Zuid een woonwijk realiseren waarin niet alleen gewoond maar ook gewerkt kan worden. Daarom wordt, aanvullend op het woningbouwprogramma, de mogelijkheid onderzocht om drie clusters voorzieningen en 20 ha (bruto) bedrijventerrein in het gebied te realiseren.

In het plan krijgt het aspect 'duurzaamheid' een belangrijke betekenis. Ook worden bijzondere groen- en waterstructuren gerealiseerd. De afbeelding 'ruimtelijke hoofdstructuur Rijswijk-Zuid (schematisch)' geeft een en ander weer.

Voor een uitgebreide omschrijving van het plan "Rijswijk-Zuid" wordt verwezen naar het Masterplan dan wel naar het (voorontwerp)bestemmingsplan "Sion - 't Haantje" van 29 november 2010.

In het gebied waarvoor onderhavig projectbesluit wordt genomen, is een aantal bestaande woningen aanwezig. In het kader van het voorbelasten moet uiteindelijk duidelijk zijn welke woningen kunnen worden behouden.

De gronden waarop deze bestaande woningen zijn gelegen, zijn (nog) niet geheel in gemeentelijk eigendom. In het ontwerp-projectbesluit wordt een aantal woningen dan ook buiten het besluitgebied gelaten.

Zoals in paragraaf 1.2. reeds vermeld, is de begrenzing in het ontwerp-projectbesluit bepaald op basis van het ruimtelijk inrichtingsplan dat momenteel in ontwikkeling is. Het is mogelijk dat de begrenzing de komende tijd nog wijzigt. Bij de vaststelling van het projectbesluit zal de definitieve keuze, op basis van het bestemmingsplan "Sion - 't Haantje", dat gelijktijdig in procedure is, voor de begrenzing worden gemaakt.

Bij de woningen die uiteindelijk definitief behouden kunnen blijven, zal in de planuitwerking c.q. de realisatie van het voorbelasten op zorgvuldige wijze een overgang worden gecreëerd van het voorbelaste gebied en de te handhaven percelen. De bereikbaarheid van deze woningen blijft gewaarborgd.

2.3.2 Werkzaamheden voorbelasten

Een bouwtitel voor realisatie van Rijswijk-Zuid zal, zoals in paragraaf 1.4. reeds is omschreven, worden verkregen via bestemmings- en uitwerkingsplannen. Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden dient het terrein, of in ieder geval de 1^e fase van deelgebied Sion, te worden voorbelast. Daarbij wordt op de te bebouwen percelen ongeveer 2 meter zand opgebracht. Daartoe worden bouwwegen aangelegd: een weg van circa 600 meter parallel aan de Beatrixlaan en de overige bouwwegen in het terrein van circa 800 meter.

De werkzaamheden met betrekking tot het voorbelasten worden in juridisch-planologische zin mogelijk gemaakt met een projectbesluit waarvoor het onderhavige document de ruimtelijke onderbouwing vormt.

De werkzaamheden waarvoor het projectbesluit wordt genomen, kunnen worden onderverdeeld in een viertal categorieën. Deze worden hieronder uiteengezet:

1. Voorbereidende en opruimingswerkzaamheden

- Het verwijderen van begroeiingen, bomen, opstallen en andere bovengrondse en ondergrondse elementen ter plaatse van bouwwegen of op te hogen terreinen.
- Het baggeren van sloten en watergangen ter plaatse van slootkruisingen en te dempen watergangen.
- Het treffen van (tijdelijke) maatregelen om wateroverlast te voorkomen, zoals het aanbrengen van drainage en het graven van afvoergreppels.
- Het treffen van verkeersmaatregelen ter beperking van gevaarlijke situaties, wegkruisingen en overlast.
- Het verleggen dan wel verwijderen van kabels en leidingen ter plaatse van de voor te belasten gebieden.

2. Aanbrengen van bouwwegen

- Het aanleggen van bouwwegen op het bestaande maaiveld of gedeeltelijk in de bovengrond.
- Het aanbrengen van drukverdelend doek, drainage, zand en puin als constructie en asfalt (eventueel meerdere lagen) als rijbaan. De totale breedte op of in maaiveld bedraagt circa 8 meter, de wegbreedte circa 6 meter.
- Het dempen van watergangen en waar nodig het graven van (tijdelijk) compenserend water.
- Het aanbrengen van tijdelijke overkluizingen van kabels en leidingen ter plaatse van aan te leggen bouwwegen.
- Het aanbrengen van duikers en/of tijdelijke bruggen over watergangen ter plaatse van aan te leggen bouwwegen.
- Het maken van ten hoogste twee af- en/of toeritten op de Prinses Beatrixlaan.
- Het kruisen van bestaande wegen met bouwwegen.

3. Aanbrengen voorbelasting op (woning)bouwdeelplannen

- Het aanbrengen van drainage en licht ophoogmateriaal in te dempen sloten.
- Het aanbrengen van grond en/of zand als voorbelasting, eventueel in verschillende werkgangen, afhankelijk van de geotechnische mogelijkheden.
- Het aanbrengen van een zakbaken ter monitoring van de zettingen.

4. Diverse maatregelen

- Het treffen van maatregelen om verstuiving en/of begroeiingsopslag tegen te gaan.
- Het schoonhouden van bouwwegen (stof en bagger) om overlast tegen te gaan.
- Diverse onderhoudsmaatregelen aan bouwwegen, kruisingen en verkeersmaatregelen.

2.3.4 Uitvoeringsprogramma voorbelasten

De voornoemde werkzaamheden zullen plaatsvinden in het gebied waarvoor het projectbesluit wordt genomen. De afbeelding 'globale situering tijdelijke bouwwegen' geeft weer waar de bouwwegen waarschijnlijk zullen worden aangelegd.

Globale situering tijdelijke bouwwegen

Berekening aantal verkeersbewegingen bouwwegen

Aantal meters bouwwegen:

Parallel bouwweg Beatrixlaan	600 meter
Bouwwegen in terrein	800 meter
	=====
	1.400 meter

Hoeveelheid zand en puin

Totaal:	1.400 meter x 7 meter x 1 meter zand =	9.800 m ³ zand
	1.400 meter x 6 meter x 0,50 m puin =	4.200 m ³ puin
		=====

	14.000 m ³
Onvoorzien + afronding	3.000 m ³

Totaal aantal voertuigen

Totaal:	17.000 m ³ =	1.200 voertuigen
---------	-------------------------	------------------

Aantal verkeersbewegingen per dag

Een hoeveelheid van 17.000 m³ aan zand/puin per dag in circa 17 dagen, betekent 1.000 m³ aan zand/puin per dag. Dit wordt vervoerd met circa 70 voertuigen per dag, verspreid over een periode van circa 2 maanden.

Berekening aantal verkeersbewegingen voorbelastenHoeveelheid zand

Voorbelasting voor 300 woningen = $100.000 \text{ m}^2 \times 2 \text{ meter ophoging}$ is 200.000 m^3 zand.

Aantal verkeersbewegingen per dag

Een hoeveelheid van 200.000 m^3 aan zand betekent 13.500 voertuigen. Het uitgangspunt van de maximaal te vervoeren lading per auto is 15 m^3 per vracht. Er wordt 2000 m^3 per dag vervoerd over een duur van circa 100 dagen. Dit gebeurt met circa 135 voertuigen per dag, verspreid over een periode van circa 6 maanden.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nota ruimte

Op 27 februari 2006 is de Nota Ruimte, de Planologische Kernbeslissing (PKB) Nationaal Ruimtelijk Beleid, in werking getreden. Deze heeft met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en op basis van het overgangsrecht de status van structuurvisie gekregen en vormt samen met de (ontwerp) AMvB Ruimte, zie ook hierna, het nationale ruimtelijke beleid voor de periode 2004 tot 2020 met een doorkijk naar 2030. De nota bevat geen concrete beleidsbeslissingen maar stelt een aantal beleidsdoelen als leidraad voor de ontwikkelingen in de komende periode. Hoofddoel is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevrugnende functies. Specifiek richt het rijksbeleid zich op:

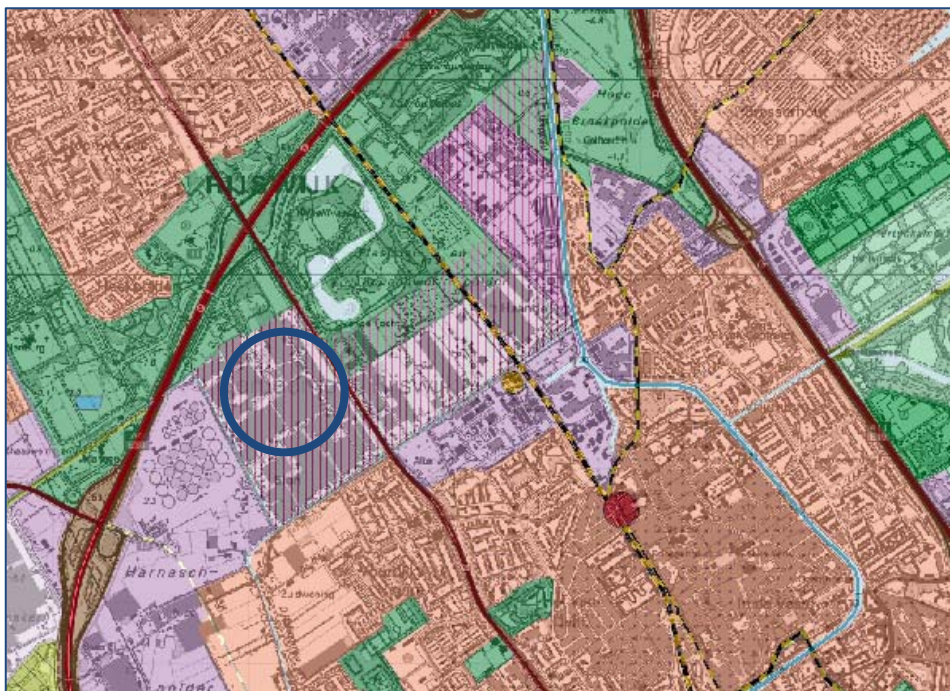
- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, met name door voldoende ruimte te reserveren voor de ontwikkeling van bedrijven in (groot)stedelijk gebied;
- krachtige steden en een vitaal platteland; investeren in leefbaarheid en veiligheid;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke (natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische) waarden;
- borging van de veiligheid; aandacht voor de waterproblematiek en externe veiligheidsaspecten.

Bij ontwikkelingen is het uitgangspunt het behouden en ontwikkelen van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke (natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische) waarden. De ruimtedruk in de Randstad is hoog en daarbij met name de vraag naar een groen woonmilieu. Dit biedt een kans voor de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid.

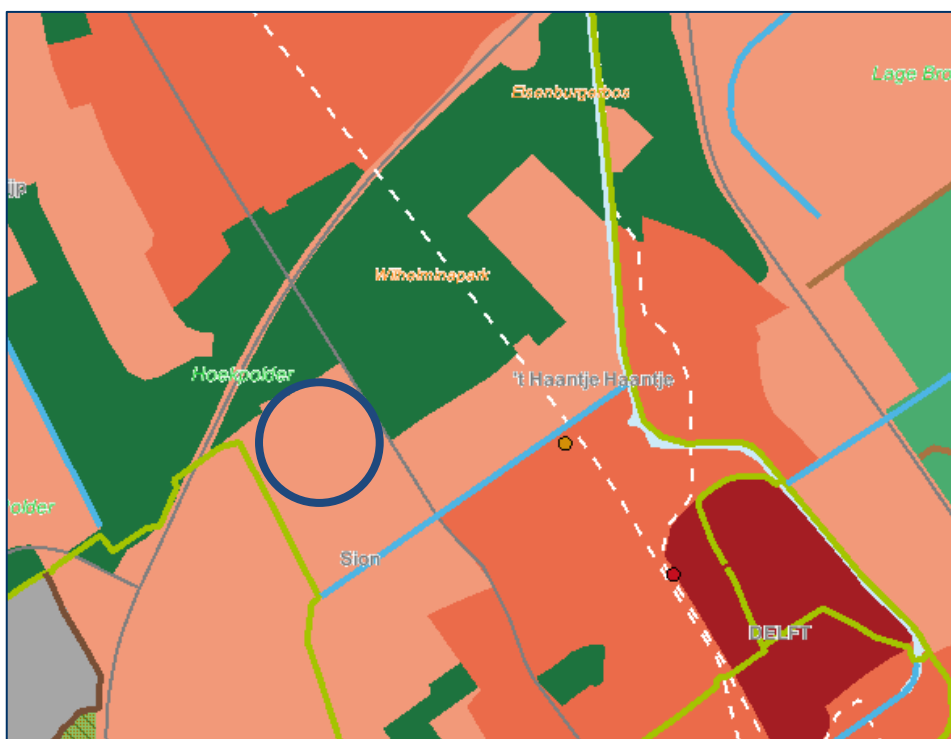
3.1.2 AMvB Ruimte

Nieuwe structuurvisies, zo ook de Nota Ruimte, moeten volgens de Wro een beschrijving bevatten waaruit blijkt hoe het rijk de in de structuurvisie verwoorde nationale ruimtelijke belangen wil verwezenlijken. Het overzicht van alle nationale ruimtelijke belangen uit de verschillende PKB's en de voorgenomen verwezenlijking daarvan worden gebundeld in één *Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid* (integratie van Realisatieparagraaf Nota Ruimte en de realisatieparagrafen voor de andere PKB's). Deze zogenoemde AMvB Ruimte zal de ruimtelijke kaders uit de vigerende PKB's bevatten, die daadwerkelijk borging in regelgeving behoeven. Het ontwerpbesluit AMvB Ruimte (d.d. 29 mei 2009) heeft inmiddels ter inzage gelegen.

In de realisatieparagraaf benoemt het kabinet 34 nationale ruimtelijke belangen. Deze omvatten globaal de nationale planologische principes zoals gebundelde verstedelijking en versterking van de kwaliteiten van het landschap, de ontwikkeling van de Randstad, de mainports en een aantal grote bouwlocaties, de bescherming en ontwikkeling van een aantal groene en blauwe gebiedscategorieën en ruimtelijke garanties voor de nationale grondstoffen- en energieproductie. Het rijk zet hierbij met name in op een zuinig ruimtegebruik, de bescherming

Afbeelding: functiekaart provinciale structuurvisie
 groen: stedelijk groen
 paars: glastuinbouwbedrijfsgebied
 streeparcering: transformatiegebied
 geel-zwarte lijn: stedenbaan

Afbeelding: kwaliteitskaart provinciale structuurvisie
 Groen: stedelijk park
 Oranje: Stedelijk gebied
 Stippellijn: openbaar vervoernet

van kwetsbare gebieden (de nationale landschappen en de ecologische hoofdstructuur) en de bescherming van het land tegen overstroming en wateroverlast.

Voor Rijswijk-Zuid zijn in de (ontwerp)AMvB Ruimte geen specifieke punten opgenomen.

3.1.3 Nota Wonen; Mensen, Wensen, Wonen

In de "Nota wonen; Mensen, Wensen, Wonen" uit 2002 wordt een visie gegeven op het wonen in de 21^e eeuw. Onder het motto "Mensen, Wensen, Wonen" stelt de nota de burger centraal in het woonbeleid.

Vrijwel alle toekomstscenario's wijzen op een tekort aan ruimte in 2010. Als iedereen zou worden gehuisvest in het gewenste woonmilieu, moet tot 2010 35% meer ruimte worden gereserveerd dan is voorzien in de bestaande plannen. Komt de herstructurering van stedelijke wijken onvoldoende op gang, dan wordt dit tekort nog groter. Er moet dus extra ruimte worden gevonden, vooral rond de bestaande stedelijke gebieden. Gebeurt dat niet, dan zal de trek van mensen uit de steden ongecontroleerd plaatsvinden en groeit het ruimtebeslag van het wonen nog sterker. Tot 2030 is er voor wonen nog ongeveer 77.500 hectare nodig. Dit is een vrij conservatieve raming. Als meer rekening wordt gehouden met de feitelijke kwaliteitsvraag, loopt de ruimtebehoefte voor wonen op tot zo'n 85.000 hectare.

De stad moet weer aantrekkelijk worden om in te wonen. Mensen moeten uit eigen vrije wil voor de stad kiezen. Dit is des te belangrijker omdat de noodzaak om in de stad te wonen in de toekomst zal afnemen. Met de steeds betere en snellere communicatiemogelijkheden wordt de fysieke nabijheid van winkels, voorzieningen, werk en opleidingsmogelijkheden minder belangrijk. Een goede bereikbaarheid en ontsluiting door het openbaar vervoer is een belangrijke succesfactor bij de transformatie van bestaande wijken en de aanleg van uitbreidingswijken. Dit vraagt om een goede afstemming van de bouwingrepen met die in de infrastructuur en het openbaar vervoer.

Hiermee is bij de planvorming voor Rijswijk-Zuid rekening gehouden.

3.1.4 Nota Mobiliteit

In de Nota Mobiliteit uit 2002 worden de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor de komende decennia beschreven. Uitgangspunt van beleid is dat mobiliteit een noodzakelijke voorwaarde is voor economische en sociale ontwikkeling. Een goed functionerend systeem voor personen- en goederenvervoer en een betrouwbare bereikbaarheid van deur tot deur zijn essentieel om de economie en de internationale concurrentiepositie van Nederland te versterken. In de Nota Mobiliteit is aangegeven op welke wijze dit plaats kan vinden. In de Uitvoeringsagenda van de Nota Mobiliteit is beschreven hoe uitvoering wordt gegeven aan het in de Nota Mobiliteit geschetste beleid.

Mobiliteit is een noodzakelijke voorwaarde voor economische en sociale ontwikkelingen van Rijswijk-Zuid. Dit komt tot uiting in een goed functionerend systeem van personen- en goederenvervoer en een betrouwbare bereikbaarheid.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Provinciale structuurvisie; Visie op Zuid-Holland, ontwikkelen met schaarse ruimte

Op basis van de Wro moeten gemeenten, provincies en rijk hun beleid neerleggen in één of meer structuurvisies. Het provinciebestuur van Zuid-Holland heeft ervoor gekozen één integrale ruimtelijke structuurvisie voor Zuid-Holland te ontwikkelen. Het uitgangspunt is "*lokaal wat kan*,

provinciaal wat moet". In de provinciale structuurvisie geeft de provincie aan wat zij als provinciaal belang beschouwt en hoe zij daarop wil gaan sturen.

Op 2 juli 2010 stelden Provinciale Staten de structuurvisie en de verordening ruimte (de realisatieparagraaf van de structuurvisie, zie ook hierna) definitief vast.

De structuurvisie bevat het ruimtelijk beleid tot 2020 met een doorkijk naar 2040. Het accent ligt op sturing vooraf en sturing op kwaliteit.

Het beleid gaat in op verschillende provinciale belangen. Van belang voor het plan is de bundeling van verstedelijking, infrastructuur, voorzieningen en economische activiteiten gericht op concentratie en functieafstemming (knopen- en locatiebeleid). Verder dient kansrijke en innovatieve binnenstedelijke verdichting plaats te vinden, vooral rond openbaar vervoerknooppunten. Ook is de opvang van de bevolkingsgroei in het Groene Hart en de Delta in regionale, goed ontsloten kernen en daartoe aangewezen relatief verstedelijkte zones belangrijk.

Op de functiekaart van de provinciale structuurvisie is het grootste gedeelte van Rijswijk-Zuid aangeduid als 'transformatiegebied'. Transformatiegebieden in het stedelijk gebied zullen in de planperiode een andere functie krijgen. Voor binnenstedelijke transformatiegebieden zal het transformeren van woonwijken, bedrijventerreinen en stadscentra gepaard gaan met een meer intensievere benutting van het stedelijk gebied waarbij rekening wordt gehouden met de ligging ten opzichte van het openbaar vervoernetwerk. Aan de rand van de steden gaat het vooral om de het combineren van stedelijke functies met recreatieve en groene functies.

Over het transformatiegebied 'Rijswijk-Zuid' stelt de Provinciale Structuurvisie:

Rijswijk-Zuid wordt de komende tien jaar getransformeerd naar een gebied voor wonen en werken in een groen/blauwe structuur met een hoog duurzaamheidsprofiel. Zoals in het Masterplan Rijswijk-Zuid is verwoord zal de transformatie gefaseerd plaatsvinden, waarbij het voor de hand ligt om te starten bij het deelgebied Sion, omdat daar de invloed van DSM het kleinst is. In de afgelopen periode is met alle betrokken partijen een intensief traject doorlopen, wat zal leiden tot meer duidelijkheid over hoe de ontwikkeling vormgegeven kan worden.

Op de kwaliteitskaart van de provinciale structuurvisie is het grootste gedeelte van het projectgebied aangeduid als 'stedelijk gebied'. Het Wilhelminapark en de uitloper hiervan ten westen van de Beatrixlaan kent de aanduiding 'stedelijk park'.

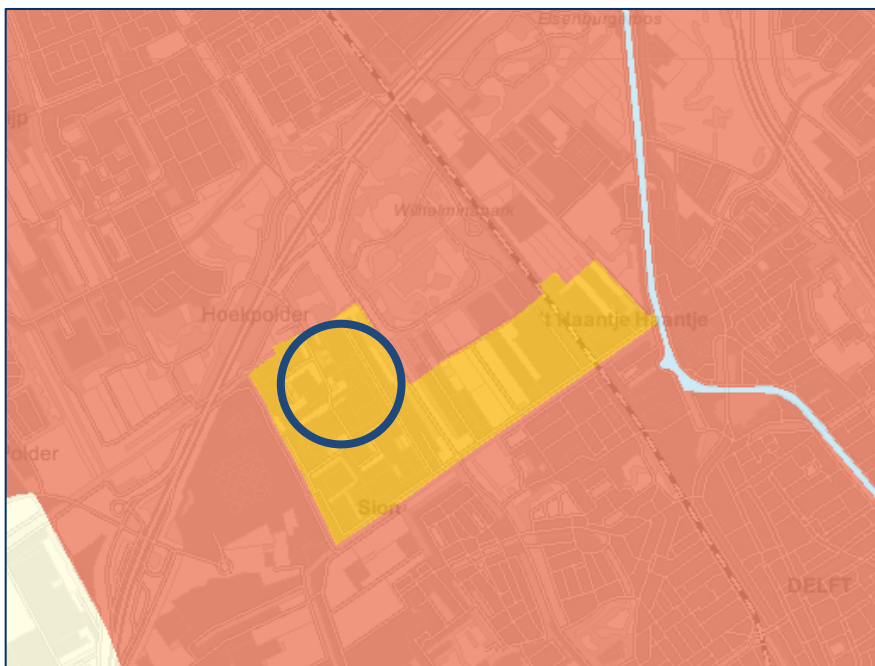
3.2.2 Provinciale Verordening Ruimte; ontwikkelen met schaarse ruimte

Om het provinciale ruimtelijke belang, zoals beschreven in de provinciale structuurvisie, te kunnen uitvoeren is, onder meer, de provinciale verordening opgesteld. In de provinciale verordening zijn de zaken die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben vastgelegd. De provincie acht de borging hiervan van groot belang.

Tevens zijn de nationale belangen zoals vastgelegd in de AMvB Ruimte ook in de provinciale verordening opgenomen ten behoeve van een doorwerking in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Tot slot zijn in de verordening regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen en de inhoud van de toelichting van bestemmingsplannen. De verordening heeft slechts betrekking op

een beperkt aantal onderwerpen. Bij het opstellen van bestemmingsplannen dient daarom ook rekening te worden gehouden met ander provinciaal beleid. Bovendien moet worden voldaan aan de overige wet- en regelgeving.

Afbeelding: bebouwingscontouren provinciale verordening ruimte

rood: *bestaand stedelijk gebied*

oranje: *nieuw stedelijk- en dorpsgebied*

In de provinciale Verordening Ruimte wordt Rijswijk-Zuid aangemerkt als 'glastuinbouwgebied'. In de huidige situatie is dat ook, maar het wordt ontwikkeld tot een nieuw stedelijk gebied voor wonen en werken. Op de kaart 'bebouwingscontouren' is het gebied derhalve aangemerkt als 'nieuw stedelijk en dorpsgebied'. Om het stedelijk netwerk te versterken hanteert de provincie het uitgangspunt om verstedelijking zoveel mogelijk in bestaand bebouwd gebied te concentreren. Hiermee wordt de kwaliteit van het bebouwde gebied behouden en versterkt. Daarnaast kan de open ruimte buiten de stedelijke gebieden worden behouden voor landbouw, natuur en recreatie.

In de Verordening is daarnaast aangegeven welke regionale waterkeringen in en in de nabijheid van Rijswijk-Zuid aanwezig zijn. In de Verordening zijn randvoorwaarden genoemd om een onbelemmerde werking, instandhouding en het onderhoud van deze primaire en regionale waterkeringen mogelijk maken. Dit geldt voor de beschermingszone en de kernzone die hoort bij de waterkeringen zoals opgenomen in de vastgestelde leggers van de waterschappen. Dit is in het onderhavige projectbesluit gewaarborgd.

3.2.3 Woonvisie Zuid-Holland 2005 - 2014

Op 26 januari 2005 hebben Provinciale Staten van Zuid-Holland de Woonvisie Zuid-Holland 2005 - 2014 "Samenhang en samenspel" vastgesteld.

De woningbehoefte is als gevolg van economische en sociaal maatschappelijke ontwikkelingen (individualisering, gezinsverdunding, vergrijzing, vluchtelingenbeleid) aan verandering onderhevig. Het provinciale beleid is erop gericht voor alle bevolkingsgroepen een voldoende

en passend woningaanbod te realiseren. Dit betekent dat in de periode tot 2014 circa 214.000 woningen zullen moeten worden gebouwd om de bevolkingsgroei op te kunnen vangen. Een deel daarvan zal door middel van verdichting en inbreiding moeten worden opgevangen en wel in de centra van steden en dorpen en de bebouwde kom nabij bestaande of nieuw te ontwikkelen stations en haltes van openbaar vervoer. De overige behoefte dient op nieuwe uitleggebieden te worden gerealiseerd.

In de provinciale woonvisie wordt ingezet op meer nieuwbouw en om deze meer te richten op senioren en starters. Deze groepen hebben behoefte aan gestapelde bouw. Deze ontwikkeling biedt een kans voor Rijswijk-Zuid. Nieuwbouw kan worden gerealiseerd dichtbij bestaande of nieuw te ontwikkelen stations.

3.2.4 Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan 2002-2010

Het Provinciaal Verkeer- en Vervoer Plan (PVVP) geeft aan hoe de provincie Zuid-Holland de komende jaren haar beleid op het terrein van verkeer en vervoer vorm wil geven. In het verlengde van het Nationaal Verkeer- en Vervoer Plan (NVVP) van het rijk, geeft het PVVP een antwoord op de problemen ten aanzien van de bereikbaarheid, de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in Zuid-Holland.

De provincie Zuid-Holland kiest voor een beleid van beheerste groei van de mobiliteit. De provincie vindt dat terdege rekening moet worden gehouden met de eisen die de individuele reiziger en het bedrijfsleven aan de kwaliteit van hun mobiliteit stellen. De wens om de bereikbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving in stand te houden, vereist een kwaliteitssprong van het openbaar vervoer op alle niveaus. De komende jaren zal verbetering en instandhouding van de sociale veiligheid een hoge prioriteit krijgen, om daarmee te voorkomen dat het draagvlak voor het gebruik van het openbaar vervoer wordt ondermijnd.

De intensiteiten van het autoverkeer zijn zodanig dat een kleine toename van het verkeer tot een onevenredig grote toename van de knelpunten leidt. De provincie Zuid-Holland streeft naar een vermindering van de congestie door uit te gaan van de '4xB-benadering': benutten, beprijzen, bouwen en besturen. Zuid-Holland dient een bereikbaarheidsniveau te hebben dat aansluit bij het beoogde (inter)nationale vestigingsmilieu. Daarom worden kwaliteitseisen gesteld aan de trajectsnelheden van de verschillende typen wegverbindingen.

Voor de provincie staat vast dat het fietsgebruik tal van maatschappelijke voordelen heeft boven andere vervoerwijzen. De provincie Zuid-Holland wil de mogelijkheden van de fiets dan ook zo goed mogelijk benutten. Gestreefd wordt naar een toename van het fietsgebruik. Met name automobilisten zullen verleid worden om voor de korte ritten, tot tien kilometer, vaker de fiets te nemen, in plaats van de auto. De provincie wil een volwaardig fijnmazig netwerk van zowel verkeers-, sociaal veilige, als comfortabele verbindingen aanbieden.

Groei van de mobiliteit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de leefomgeving. De provincie Zuid-Holland wil dan ook de problemen van te hoge uitstoot van vervuilende stoffen, geluidsoverlast en versnippering aanpakken. Eén van de ambities van de provincie is dan ook het duurzaam verbeteren van de omgevingskwaliteit in Zuid-Holland door het oplossen van de belangrijkste knelpunten in de omgevingskwaliteit en het voorkómen van nieuwe knelpunten.

Voor Rijswijk-Zuid is van belang dat de provincie Zuid-Holland streeft naar:

- een bereikbaarheidsniveau dat aansluit bij het (inter)nationale vestigingsmilieu.
- een volwaardig fijnmazig fietsnetwerk.

- een goede kwaliteit van de leefomgeving dus het aanpakken van uitstoot vervuilende stoffen, geluidsoverlast en versnippering.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Regionaal Structuurplan Haaglanden

Het algemeen bestuur van het Stadsgewest Haaglanden heeft op 16 april 2008 het Regionaal Structuurplan Haaglanden (RSP) vastgesteld. Het RSP heeft een reikwijdte tot 2020 met een doorkijk naar 2030. Bij de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 is voor Planologische Kernbeslissingen, streekplannen en (regionale) structuurplannen bepaald dat deze als structuurvisie zullen gaan gelden. In artikel 9.1.2., eerste lid van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening is bepaald dat een regionaal structuurplan als bedoeld in artikel 36c van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (hierna: WRO) gelijkgesteld wordt met een structuurvisie als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Ingevolge artikel 9.1.2., vierde lid van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening blijft de WRO van toepassing op een structuurplan als bedoeld in artikel 36c van de WRO. Dit betekent dat een regionaal structuurplan het rechtsgevolg behoudt dat het onder de WRO had.

In het RSP wordt gemeld dat in de periode 2001-2020 ongeveer 1000 hectare glastuinbouw in Haaglanden naar andere functies transformeert, zoals woningbouw, bedrijventerreinen, water en groen waarvan circa 450 ha tot 2007. De ontwikkeling van Rijswijk-Zuid tot woonlocatie met substantiële ruimte voor werken, is hiervan een voorbeeld.

Rijswijk-Zuid biedt interessante perspectieven voor de ontwikkeling van grondgebonden woningen. Het gebied is een van de weinige, nog resterende ontwikkelkansen voor een dergelijk woonmilieu. Voor Rijswijk-Zuid staat daarom voorop dat de kansen voor het realiseren van groenstedelijke woonmilieus zo veel mogelijk moeten worden benut. Hierbij moet voldoende ruimte voor water worden gemaakt door de 15 procent laagste delen te vrijwaren van kwetsbare ruimtelijke ontwikkelingen, tenzij innovatieve oplossingen kunnen worden ingezet vanuit de proeftuinen van het waterkader Haaglanden.

Het gebied biedt, naast de primaire woonfunctie, ook een van de weinige resterende kansen in Haaglanden om aanvullend op Harnaschpolder en Prisma, ruimte te bieden voor ontwikkeling van een bedrijventerrein, om vanuit de regionale opgave voldoende ruimte te houden voor bedrijventerreinen. Als onderdeel van de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid wordt daarom in het gebied Sion - 't Haantje de mogelijkheid onderzocht om 20 ha bruto bedrijventerrein te realiseren.

Bij de uitwerking van de ontwikkeling van het overige gebied in Rijswijk-Zuid staat woningbouw voorop. Uitgangspunt bij de gebiedsontwikkeling is dat duurzame bedrijfsvoering van DSM Delft mogelijk blijft. Naast groen en water is ook bereikbaarheid een onlosmakelijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling. Bewoners moeten tijdig kunnen beschikken over voldoende openbaar vervoer, fiets- en autobereikbaarheid. Het Stadsgewest heeft fondsen beschikbaar voor een bijdrage van 50 procent aan het verdubbelen van de Provincialeweg / Beatrixlaan. In het RSP is een mogelijke wegverbinding aangeduid tussen de Harnaschknoop en de Prinses Beatrixlaan, door het deelgebied Sion. Deze verbinding, genoemd de 'Zuidweg Rijswijk', heeft de status van 'verkenningproject auto 2015-2030'.

De kwaliteit van de openbaar vervoerontsluiting is afhankelijk van de vervoervraag die voortkomt uit de ruimtelijke ontwikkelingen. Voor realisatie van een Stedenbaanstation Rijswijk-Zuid zijn – naast de spoorverdubbeling – minimaal 6.000 woningen noodzakelijk. Groenstedelijke en suburbane grondgebonden woningen en appartementen zijn in Haaglanden schaarse luxeproducten. Dit betekent dat - om de regionale groenstructuur te ontzien - de locaties waar nog wel ruimte is om dergelijke woonmilieus te realiseren zo goed mogelijk hiervoor ingezet moeten worden. Rijswijk-Zuid en de Vlietzone bieden hiervoor kansen. Rijswijk-Zuid krijgt zoveel mogelijk een groenstedelijk woonkarakter. Het Wilhelminapark is onderdeel van een brede groenzone onder de A4. Dit park is gedateerd en bij het spoor ontbreekt een schakel. Met de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid zal dit stadslandschap worden omgevormd tot een park van de 21ste eeuw. De verbinding vormt tevens een deelgebied van de Zwethzone.

Het Regionaal Structuurplan geeft voor de stadsrandparken in Rijswijk-Zuid de volgende kernkwaliteiten en beleidsuitgangspunten aan:

Kernkwaliteiten

- Afwisselende parkzone inclusief voorzieningen (zoals dagrecreatie, sport, begraafplaatsen, vissen, zwemmen en golfen) met veel hoogteverschillen; een Natuurtuin;
- Groot wandelparkgebied voor stedeling; archeologisch interessante locaties (o.a. Hoekpolder); De Vliet en Zweth zijn belangrijke dragers.

Beleidsuitgangspunten

- De ontwikkeling van het gebied is een integrale opgave in relatie tot aangrenzende exploitatiegebieden (Rijswijk-Zuid en TNO Pasgeld) en bestaand stedelijk gebied;
- Verstedelijking alleen als verdwijnend groen wordt gecompenseerd in een gebied met hogere kwaliteit.

3.3.2 Regionale Woonvisie Haaglanden

De regionale woonvisie uit 2003 geeft kaders voor definitieve verstedelijkingsafspraken met het Rijk. De gemeenten zien de aangegeven ambities als uitdaging om een eind te maken aan de tekorten. Daarnaast stelt de economische groei op de lange termijn extra eisen aan de voorraad en de nieuwbouw van woningen en wordt de koppeling wonen - zorg steeds belangrijker. De woonvisie geeft daarvoor de kaders aan die lokaal verder moeten worden ingevuld. De aantrekkelijkheid van Haaglanden zit in de bijzondere combinatie van groen, blauw en de compactheid. Die kernkwaliteit vraagt om structuur en ontwerp op het gebied van conserveren, verbinden en gebruiken. Dit houdt in: de open ruimte behouden, het buitenliggende groen en het stedelijk groen met elkaar verbinden en de woonfunctie beter op de open ruimte oriënteren. Gezien de groenstructuur gaat het belang van 'groen' boven dat van 'rood'. Aan de stedelijke bebouwing stelt dit de eis dat deze compact moet zijn en dat gezocht moet worden naar passend meervoudig ruimtegebruik. De verscheidenheid aan woonmilieus en woningen is groot. Haaglanden wil de verscheidenheid aanscherpen. Verschillen geven identiteit aan de buurten, stadsdelen, dorpen en plaatsen. Een breed palet aan woonmogelijkheden geeft kleur aan Haaglanden. Haaglanden wil waarborgen en kansen bieden. Dit betekent allereerst een kwaliteitsslag in de sociale sector, omdat de doelgroep een meer gevarieerde vraag heeft dan nu wordt bediend. Vervolgens het realiseren van een breed aanbod voor starters en veelverdieners door middel van een differentiatie die mensen in staat stelt hun woonwens te

realiseren. Ten derde het bieden van ruimte aan individuele keuzen door middel van ruimte voor particulier opdrachtgeverschap en voor consument gestuurd bouwen. Ten vierde het honoreren van nieuwe woonwensen door het inspelen op de woonvraag van mensen van allochtone afkomst. En ten slotte het realiseren van zelfstandig wonen voor mensen met een zorgvraag door middel van geschikte woningen en verandering in de zorgsector.

Rijswijk heeft gewaardeerde woonmilieus, waar gezinnen lang blijven wonen tot er sprake is van nestvlinders en ouderen. Het aandeel gezinnen (31%) en de vergrijzing (27%) blijft min of meer gelijk. Rijswijk heeft tezamen met de gemeente Leidschendam-Voorburg in de Regionale Woonvisie het profiel van 'Wonen in het groen aan de stad' gekregen, met als boodschap: 'identiteit en historische kernen zichtbaar houden. Onderscheid ten opzichte van wonen in de stad uitwerken en juist in dat onderscheid samenhang aanbrengen'. Uitgangspunt bij deze differentiatie blijft het behoud van het groene karakter van Rijswijk, het onderscheidend vermogen ten opzichte van de andere, stedelijke gemeenten in de regio.

3.3.3 Regionale Nota Mobiliteit Haaglanden

Welk samenhangend pakket aan beleid en projecten het de regio voor de periode tot 2020 beter bereikbaar, verkeersveiliger en leefbaarder wil maken. Bovendien werkt de RNM de belangrijke onderdelen van het rijksbeleid uit de Nota Mobiliteit van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat uit in regionaal beleid. Het stadsgewest streeft naar:

- 40% meer instappers in het openbaar vervoer in 2020;
- kortere en beter voorspelbare reistijd met de auto in de spits;
- meer verplaatsingen op de fiets;
- minder verkeersslachtoffers;
- verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving.

Het stadsgewest draagt bij aan een betere kwaliteit van de leefomgeving in 2020, door het stimuleren van sterk openbaar vervoer. Bij keuzes voor nieuwe ruimtelijke ontwikkellocaties en bij de aanleg en verbeteringen van infrastructuur, wegen de gevolgen voor lucht, geluid, groen en externe veiligheid. Nieuwe ontwikkelingslocaties moeten liggen aan bestaande openbaar vervoer- en weginfrastructuur. Dit zorgt vooral voor een beter gebruik van het openbaar vervoer. Hiermee draagt de regio bij aan een betere kwaliteit van de leefomgeving. Omdat de regio echter geen wegbeheerder is, heeft zij geen rechtstreekse bevoegdheden over het gebruik en beheer van het wegennet. Eén van de doelen van Haaglanden omvat de realisering van de Stedenbaan. De Stedenbaan omvat de aanleg van nieuwe stations en hogere frequenties op de lijn Den Haag - Rotterdam - Gouda en op de lijn Leiden - Den Haag-Rotterdam. Het stadsgewest Haaglanden heeft geen bevoegdheid over die lijnen, maar zet zich met gemeenten en provincie in voor realisering van de ambities van de Stedenbaan. Eén van de locaties die is aangemerkt als mogelijke locatie voor een nieuwe halte is Sion/'t Haantje.

3.3.4 Regionaal Groenbeleidsplan

Op 4 augustus 2009 is het Groenbeleidsplan regio Haaglanden vastgesteld. Het groen van Haaglanden staat niet op zichzelf. Tezamen en verweven met het stedelijk gebied bepaalt het groen de kwaliteit van het verblijfsklimaat in de regio. De visie van het stadsgewest gaat uit van een groenstructuur die tot in de haarvaten verbonden is met het stedelijk gebied. Elke bewoner moet binnen wandel- en fietsafstand het groen in verschillende gradaties kunnen beleven. Dat gaat van stedelijke parken dicht bij huis tot aan grootschalige landschappen in de omgeving. De regionale groenstructuur wordt gedomineerd door twee grotere landschapsparken Duin, Host &

Weide en Midden Delfland / Oude Leede. In de steden tegen de stadsrand aan liggen de intensiever gebruikte stadsrandparken. Deze parken vormen een buffer tussen het stedelijk gebied en de hiervoor genoemde landschapsparken. Zij zijn ingericht voor intensieve functies zoals recreatie, sport en natuurtuinen. De parken zijn vanuit de stad goed bereikbaar zowel te voet, met de fiets, per openbaar vervoer als met de auto. Naast de verschillende parken zijn er groenblauwe schakels. Zij vormen een groen netwerk voor meerdere functies: voor doorgaande fiets- en wandelroutes en voor een fijnmazig ecologisch systeem dat verbonden is met de Ecologische Hoofdstructuur en met fijner vertakte structuren in de steden.

Stadsrandpark Rijswijk Zuid

De in de jaren '70 van de vorige eeuw gerealiseerde parken Wilhelminapark en Elsenburgerbos vormen een schakel tussen de Zwethzone en de Vlietzone. Het gebied zelf voorziet in dagrecreatie met waterpartijen, ligweiden en wandel- en fietspaden. Ook bevinden zich er sportvoorzieningen, volkstuinen en een natuurtuin. De A4 vormt een barrière tussen de stad Rijswijk en het park. Het plan Zwethzone, waar Rijswijk-Zuid deel van uitmaakt, bevat het voornemen van een doorgaande recreatieve route. Deze moet de Beatrixlaan, de spoorlijn Rijswijk - Delft en de Kleiweg doorkruisen, om vervolgens aansluiting te vinden op de Vlietzone. Het gebied direct ten zuiden van de parkenzone, Sion / 't Haantje, is in het RSP aangewezen voor een stedelijke ontwikkeling. De opgave voor dit park is de aanleg van de recreatieve route conform het plan Zwethzone en een verbeterde inrichting van de parken, afgestemd op de stedelijke ontwikkeling in Rijswijk-Zuid.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Masterplan Rijswijk-Zuid

In november 2009 is het Masterplan Rijswijk-Zuid vastgesteld door de gemeenteraad. Het omschrijft de randvoorwaarden voor het bouwproject en geeft tegelijkertijd de gemeentelijke ambities voor het gebied weer. Na vaststelling van het plan is de gemeente begonnen met de verdere uitwerking van de toekomstige invulling van het gebied. De in hoofdstuk 2 weergegeven planbeschrijving vloeit voort uit het bepaalde in het Masterplan alsook uit de nadere uitwerkingen die inmiddels zijn gestart. Derhalve wordt hier niet nader ingegaan op de inhoud van het Masterplan.

3.4.2 Collegeprogramma

Op 11 mei 2010 heeft het College het coalitieakkoord 2010-2014 ondertekend. In dit coalitieakkoord wordt de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid als belangrijke kans voor Rijswijk beschouwd. De enorme mogelijkheden van dit gebied zullen zich laten zien in een nieuw woonmilieu in Rijswijk, waarin kwaliteit en duurzaamheid hand in hand gaan en waarin op een innovatieve manier wordt gewerkt aan de wateropgave. Met de kansen die in dit gebied worden geboden, herbevestigt Rijswijk haar positie in de regio Haaglanden. Rijswijk-Zuid moet een woongebied voor de toekomst worden.

3.4.3 Haalbaarheidsstudie Prinses Beatrixlaan e.o.

De gemeente Rijswijk werkt aan een structuurvisie voor de Prinses Beatrixlaan en omgeving. In de aanloop hiernaar is in maart 2010 een tussenrapportage opgesteld waarin de achterliggende visie op dit gebied wordt toegelicht. Deze visie gaat uit van een integrale benadering met een

wisselwerking tussen landschappelijke, stedenbouwkundige, verkeerskundige, civieltechnische en financiële aspecten. De ambitie, waarbij een goede verkeersafwikkeling van de Prinses Beatrixlaan en een hoge kwaliteit van de leefomgeving wordt nagestreefd, heeft geresulteerd in herstructureringsvoorstellen (gebiedsmodellering) voor de Beatrixlaan en aanliggende gebieden. De tussenrapportage vormt samen met een verkeerskundig en een civieltechnisch onderzoek alsook een onderzoek naar de grondexploitatie, onderdeel van de haalbaarheidsstudie.

Om de groei en de verwachte verkeerstoename in 2020 op te kunnen vangen, bestaat de noodzaak om het doorgaande verkeer van de Beatrixlaan van het lokale verkeer te scheiden en kruisingsvrij in de passen. Het verkeerskundig onderzoek heeft aangetoond dat tussen de Admiraal Helfrichsingel / Wethouder Brederodelaan en de Generaal Spoorlaan, het doorgaande verkeer het beste ondertunneld kan worden. De noodzaak en het nut van ruimtelijke vrijheid en leefbaarheid bieden vervolgens kansen voor een integrale gebiedsontwikkeling.

Bekeken wordt, in hoeverre een en ander inpasbaar is in de planvorming voor Rijswijk-Zuid.

3.4.4 Woonvisie 2007+

Algemeen

In de Woonvisie 2007+ maakt de gemeente Rijswijk de belangrijkste keuzes ten aanzien van het wonen in brede zin. Er is niet alleen aandacht voor de inhoud, maar ook voor de organisatie: de visie is daarmee een stuk dat de basis vormt voor het werken aan en investeren in het wonen in brede zin. Het zet strategisch de lijnen uit voor het wonen in Rijswijk op langere termijn. De horizon van de visie is 2015, met een doorkijk naar 2020. Uitgangspunten voor de visie op het wonen zijn:

- versterken van de kwaliteiten, de identiteit (groen, verschil tussen wijken, werken);
- inspelen op de veranderende bevolkingssamenstelling (vergrijzing, wegtrekkende gezinnen);
- inspelen op de veranderende woonwensen;
- oplossen van knelpunten (met name aanpak van eenzijdig samengestelde wijken);
- bevorderen van doorstroming.

Rijswijk-Zuid valt binnen het woonmilieu Landelijke Stedelijk. Volgens de Woonvisie 2007+ geldt Rijswijk Zuid als potentiële "parel voor de toekomst": *een zoekgebied voor kwalitatief goede woonmilieus met nadruk op grondgebonden wonen*, maar ook ruimte voor gestapeld wonen. Locaties als Sion, 't Haantje, TNO en Pasgeld kunnen in de nabije toekomst een belangrijke rol spelen in het opvangen van de vraag naar deze woningen.

Ontwikkeling van het gebied tot woonmilieu kan gepaard gaan met een algemene kwaliteitsverbetering van dit deel van Rijswijk. Niet alleen als het gaat om wonen, maar ook om het groen, zoals opwaardering en vergroten van de gebruikswaarde van bijvoorbeeld het Wilhelminapark. De gemeente stuurt aan op een differentiatie met weliswaar een groot aandeel grondgebonden koopwoningen, mede in aansluiting op de tekorten in Rijswijk, maar een beperkt percentage appartementen is ook gewenst.

Woningdifferentiatie

De woningdifferentiatie naar prijzen volgt eveneens de Woonvisie 2007+ en de inzichten die afgelopen jaar zijn ontstaan aan de hand van het landelijke onderzoek WOON 2009 en gesprekken met makelaars en ontwikkelaars in de regio. Ook is het programma gerelateerd aan de woningbouwontwikkelingen in de regio en de specifieke rol die Rijswijk-Zuid in de regionale woningbouwstrategie heeft.

Behoefte aan woningen in de betaalbare categorie

De cijfers uit WOON2009 geven aan welke categorie woningen in Rijswijk, maar ook in de regio, de grootste tekorten en overschotten zijn. Rijswijk-Zuid zal zich, zeker in de eerste bouwstromen, moeten richten op betaalbare koop- en huurwoningen, voornamelijk eengezinswoningen. In de huursector zit een groot vraagoverschot in de hoogste categorie sociaal (tussen de aftoppingsgrens van € 548,- en de liberalisatiegrens van € 648,-) en de daarop aansluitende huur (vanaf € 648,- tot aan € 940,-). Een grote vraag zit ook in de betaalbare koop tussen € 181.000 (= grens sociale koop vanaf 2011) en € 315.000.

Doorstroming

Met het aanbod in de betaalbare categorieën wordt ook het beste antwoord gegeven op de verhuiscapaciteit van Rijswijkse huishoudens. Van de 24.000 Rijswijkse huishoudens geven er 7.000 aan te willen verhuizen. De betaalbare koop en huur biedt doorstromingsmogelijkheden voor huishoudens die nu scheef, dat wil zeggen te goedkoop in verhouding tot hun inkomen, in de grote Rijswijkse sociale voorraad wonen. Dat betreft in Rijswijk nu 59% van de sociale huurwoningen.

Sociale woningbouw

De vraag naar woningen in de sociale sector is blijvend hoog, ondanks een groot aandeel goedkope woningen in de voorraad. Met de hierboven beschreven verhuisbeweging zal een groter deel van de voorraad beschikbaar komen voor de doelgroepen.

Nieuwbouw zal, uit het oogpunt van de vraag naar middeldure huur en vanuit de wens duurzame kwaliteit te realiseren, vooral plaats moeten vinden in het sociale segment net onder de huurliberalisatiegrens (€ 640,-). Rijswijk-Zuid zal met een aandeel van 10% sociale huur in deze categorie een passend antwoord kunnen bieden op deze vraag. Deze 10% is als 'harde' grens opgenomen in de planregels. De overige 20% in de categorie sociaal wordt ingevuld met betaalbare categorieën koop- (tot €250.000,-) en huurwoningen. Overigens zullen de politieke ontwikkelingen in het huurprijsbeleid (Europese regelgeving t.a.v. staatssteun corporaties; hogere huurstijgingen voor hogere inkomens; bijstelling liberalisatiegrens et cetera) nauwlettend op hun consequenties voor vraag en aanbod worden gevolgd.

Markt voor dure woningen

In hoeverre er in Rijswijk-Zuid op dit moment een markt is voor duurdere tot exclusieve categorieën woningen, wordt in overleg met marktpartijen nader bepaald. Het verloop van de economische crisis zal hier direct van invloed zijn. Belangrijk is om de mogelijkheden open en flexibel te houden. Deze markt zal hoe dan ook actief worden aangesproken door het woonmilieu dat in Rijswijk-Zuid ontstaat.

Behoefte aan ruimte voor individuele woonwensen en vraaggestuurd bouwen

Afgelopen jaren is vanuit het Rijk het vraaggestuurd bouwen, o.a. in de vorm van particulier opdrachtgeverschap, gestimuleerd en gepropageerd. Collectief particulier opdrachtgeverschap leidt in vergelijking tot projectmatige seriebouw tot lagere prijzen, een hogere kwaliteit en een grote diversiteit. Zoals in het Masterplan aangegeven, worden de kansen en toepassing van particulier opdrachtgeverschap in Rijswijk-Zuid verkend.

De vraag is of de prijsklasse van deze woningen in alle gevallen vooraf bepaald moet worden. Particulier opdrachtgeverschap biedt de mogelijkheid om bewoners zelf te laten bepalen hoe ze hun woning ontwikkelen. Bij uitgifte van kleine kavels voor (c)po kunnen ook betaalbare woningen gerealiseerd worden door particulieren. Het lijkt daarom ook verantwoord om de prijscategorie, waarin woningen via particulier opdrachtgeverschap gerealiseerd worden, over te laten aan de toekomstige bewoners zelf en niet specifiek in te zetten op 'traditionele' sociale koop.

Bijlage bij Woonvisie 2007+: hoogbouwvisie

Als bijlage bij de woonvisie is een hoogbouwvisie opgesteld. Toekomstige hoogbouw moet een meerwaarde van kwaliteit, beleving en duurzaamheid opleveren. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt zijn de volgende toetsingscriteria van belang voor de ontwikkeling van hoogbouw:

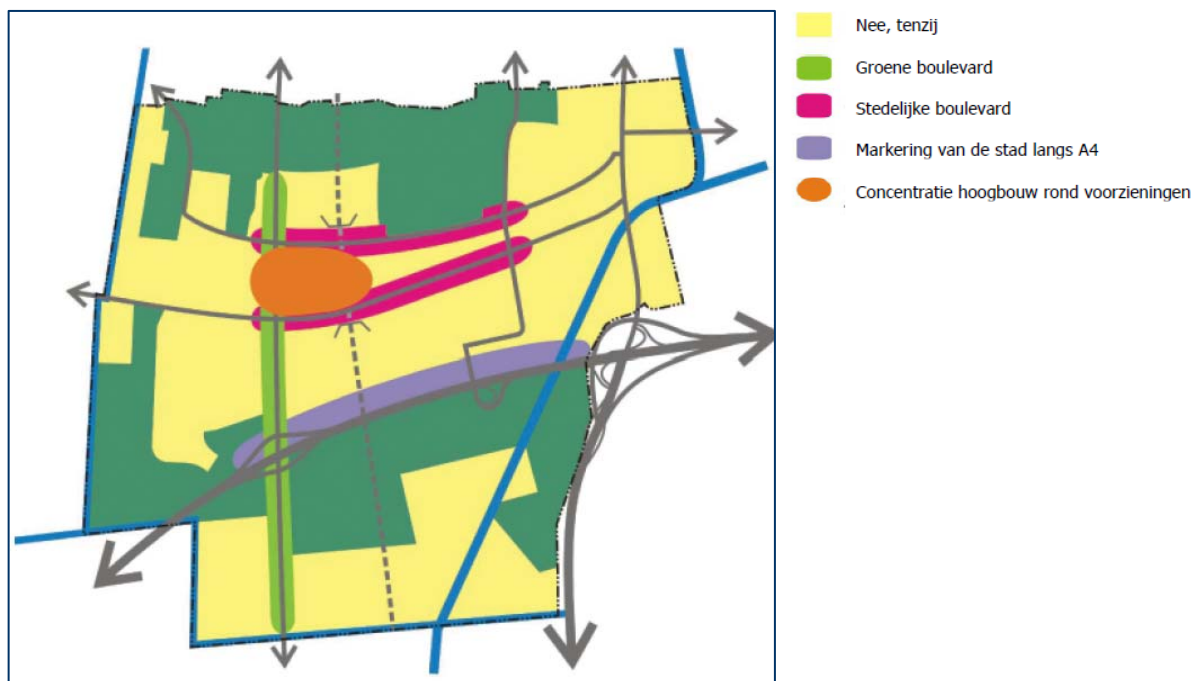
- Visuele en architectonische kwaliteiten;
- Relatie met de omgeving;
- Uitzicht en skyline;
- Creëren van de optimale bereikbaarheid en efficiënt parkeren;
- Creëren van woon- en werkgelegenheid dichtbij voorzieningen;
- Intensiveren van bebouwing.

Het is noodzakelijk om structuur aan te brengen in de Rijswijkse hoogbouw, die nu een chaotisch beeld geeft. In de hoogbouwvisie is er voor gekozen om de gelaagde opbouw te accentueren en daarom hoogbouw te concentreren aan de belangrijke structuurdragende lijnen van de 'centrale stad' en op één concentratieplek (down-town). Daar bevinden zich de wederopbouw wijken waarin herstructureringsvraagstukken zich aandienen, vooral door het grote aantal portiekflats, en de belangrijke voorzieningen in de Bogaard en het station. Aanvullend is de Beatrixlaan aangewezen als noord-zuidlijn waarlangs hoogbouw kan worden ontwikkeld. Deze lijn maakt de gelaagde structuur voelbaar omdat hij haar doorsnijdt. De concentratie van hoogbouw langs deze lijnen en op deze plekken impliceert dat in alle andere gebieden (nieuwe) hoogbouw ongewenst is. Hoogbouw in deze gebieden is uitsluitend toegestaan als daar vanuit de locatie of de functie een zeer bijzondere aanleiding voor is.

Voor de Prinses Beatrixlaan is van belang dat het huidige groene karakter behouden blijft. Daarnaast is een zekere mate van transparantie naar de achterliggende gebieden gewenst. Door herstructurering en herprofilering van de Prinses Beatrixlaan ontstaan in de toekomst mogelijkheden om het karakter van de groene boulevard verder uit te bouwen:

de Prinses Beatrixlaan als kralensnoer van groene ruimtes waarin geconcentreerde hoogbouw is toegestaan. De grootste hoogte wordt vooral in het hart van de 'centrale stad' nagestreefd. Vanuit de ruimtelijk kwaliteit is het wenselijk ook in de groene zone langs de Prinses Beatrixlaan in Rijswijk-Zuid woningbouw te realiseren in de vorm van losse elementen. Na het verlaten van

de huidige kern van Rijswijk richting Delft vormt deze bebouwing in de rand van het groen een inleiding naar de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid aan de oostzijde van de Prinses Beatrixlaan en vormt een antwoord op de woningbouw aan de zijde van Sion. Bijkomend voordeel is een verbetering van de sociale veiligheid aan de westzijde van het park.

Afbeelding: structuurbeeld hoogbouwvisie

3.4.5 Verkeers- en vervoersplan en parkeerbeleidsplan

De beleidsnota "Verkeers- en Vervoersplan Rijswijk 2000-2010" geeft een overzicht van de belangrijkste voornemens op het gebied van verkeer en vervoer. De centrale doelstelling van het Rijswijkse verkeers- en vervoersbeleid is het behoud en de versterking van de bereikbaarheid en de leefbaarheid.

Rijswijk heeft een strategische ligging binnen de Randstad aan de belangrijke snelwegen A4 en A13 en de spoorverbinding Den Haag – Rotterdam. De gemeente is een schakel in het stedelijke netwerk van de regio Haaglanden. Het is belangrijk om dit prettige woon- en verblijfsklimaat en de strategische ligging vast te houden in een periode waarin de mobiliteit onverminderd blijft groeien. Uitgaande van deze groei moet een evenwicht worden gezocht tussen de gevolgen van verkeer en vervoer op het woon- en verblijfsklimaat enerzijds (leefbaarheid) en het sociaal en economisch functioneren (bereikbaarheid) van de gemeente anderzijds.

Langzaam verkeer is een belangrijk onderwerp in het Verkeer- en Vervoersplan. Het uitgangspunt van de gemeente Rijswijk is het opheffen van barrières en toevoegen van verbindingen voor het langzame verkeer. De gemeente Rijswijk wil zich in Haaglandenverband inzetten voor een gering aantal hoogfrequente hoofdassen tussen de openbaar vervoer knooppunten en de belangrijkste vertrekpunten en bestemmingen binnen de gemeente. Hiervoor is een goede afstemming tussen de aankomst- en vertrektijden van het openbaar vervoer nodig.

In de planvorming voor Rijswijk-Zuid dient er aandacht te bestaan voor de openbaar vervoersontsluiting met voldoende opstappunten, hoge frequentie en goede aansluitingen. Daarnaast zal de ontwikkeling getoetst moeten worden op de beschikbare capaciteit van de bestaande infrastructuur en dient er aandacht te bestaan voor het verbeteren van (regionale) routes voor voetgangers en fietsers.

Parkeerbeleid en parkeernormen

Het parkeerbeleid vormt een onderdeel van het verkeers- en vervoersbeleid. Rijswijk heeft te weinig ruimte om iedere auto een parkeerplaats op de openbare straat een plaats te bieden. Rijswijk stelt de vanzelfsprekendheid van het parkeren op straat of voor de deur ter discussie. Het gemeentelijke beleid richt zich bij nieuwbouwprojecten op parkeren op eigen terrein en voldoende gebouwde onder- of bovengrondse parkeergelegenheid, zo nodig op centrale plaatsen in de wijk. Het motto is het beheersbaar houden van de groeiende parkeerdruk. Het parkeerbeleid, de parkeernormen- en kengetallen alsmede het beleid tot toepassing hiervan, worden door de gemeenteraad vastgesteld en eens in de vijf jaar herzien. De normen die voor Rijswijk-Zuid zijn aangehouden, zijn afkomstig uit de concept-Nota Parkeernormen 2010.

3.4.6 Groenbeleidsplan

In het gemeentelijke groenbeleidsplan, vastgesteld door de raad in februari 2010, staan drie thema's centraal: bomen, natuur en recreatie. De speerpunten die gelden voor Rijswijk-Zuid luiden daarbij als volgt:

Beleidspeerpunten bomen:

- één boom per inwoner;
- elke straat heeft straatbomen;
- doorlopende bomenrijen;
- speciale aandacht voor markante lanen;
- de juiste boom op de juiste plaats;
- grote diversiteit in groeifasen ontwikkelen;
- diversiteit in soort, kleur en vorm, maar uniformiteit per laan;
- bescherming en behoud monumentale bomen.

Beleidspeerpunten natuur:

- inrichting en beheer van de natuurverbindingzones afstemmen op de doelsoorten
- goede zonering aanbrengen in landgoederenzone en stadsparkzone;
- barrières in gebieden en verbindingen opheffen;
- rekening houden met gebiedskarakteristiek, planten en dieren;
- natuurwaarden en natuurbeleving in wijken vergroten;
- groene daken en gevels op bedrijventerreinen stimuleren;
- natuurbewustzijn inwoners vergroten.

Beleidspeerpunten recreatie:

- 77m² openbaar groen per woning op 500 meter (ook bij stadsvernieuwing en stadsuitbreiding);
- Behoud en ontwikkeling recreatieve kwaliteiten van landgoederenzone en stadsparkzone;
- Behoud en ontwikkeling van recreatieve waarde;
- Verhogen belevingswaarde en sierwaarde;

- Ontwikkelen van vier aantrekkelijke groene routes tussen landgoederenzone en stadsparkzone;
- Vergroten recreatieve betekenis van volkstuinencomplexen;
- Vergroening van bedrijfsterreinen;
- De mogelijkheden voor natuurlijk spelen vergroten;
- Burgerparticipatie en bedrijfsparticipatie in het groen stimuleren.

Het projectbesluitgebied valt binnen het deelgebied Sion - 't Haantje - Pasgeld.

Afbeelding: groenbeleidsplan – uitwerking deelgebied Sion - 't Haantje - Pasgeld

Streefbeeld Sion - 't Haantje – Pasgeld

De toekomstige wijk zal de natuurlijke uitstraling en sfeer van de stadsparkzone voortzetten. De inrichting van de toekomstige woonwijk zal aansluiten bij het oorspronkelijke verkavelingspatroon en de contouren van de buitenplaats Sion. De cultuurhistorische elementen worden herkenbaar ingepast. Er wordt veel aandacht besteed aan de ruimtelijke samenhang binnen de wijk en de verweving met de stadsparkzone. Er wordt gestreefd naar een goede boom-, natuur- en recreatiestructuur naar Delft via de Prinses Beatrixlaan. Daarnaast zullen er langs de Prinses Beatrixlaan (markante bomenlaan, minimaal 4 rijen), Vliet, Lange Kleiweg, Sionsweg - Haantje en de Zweth doorlopende boomstructuren aanwezig zijn met bomen van de 1e grootte. Bij herontwikkeling van het gebied wordt gestreefd naar inpassing van zoveel mogelijk aanwezige bomen, zodat een zo divers mogelijk bomenbestand ontstaat. Verder zullen langs alle (toekomstige) wegen bomen staan die passen bij de grootte van de straat. Ontsluitingswegen worden voorzien van 1e grootte bomen (es, els) en wijkstraten

worden voorzien van 2e grootte bomen (peer, lijsterbes, wilg). Voor water wordt gestreefd naar 'prettig water', waarbij tenminste 5-10% van de watergangen een natuurvriendelijke inrichting zal hebben. Op minder dan 500 meter afstand zal vanaf elke woning minimaal 77 m² openbaar groen zijn. Er wordt gestreefd naar een secundaire natuurverbinding die door de wijken loopt en zo de verschillende delen van de stadsparkzone met elkaar verbindt. Gestreefd wordt naar tenminste drie wijkparken (waaronder de bestaande drassige driehoek). Deze wijkparken vertonen een ruimtelijke samenhang met de stadsparkzone. Om het groene karakter te bevorderen wordt gestreefd naar een combinatie van openbaar groen en groene voor- en achtertuinen. De 20 ha bruto bedrijventerrein krijgt een groene uitstraling door innovatieve groene inrichtingen zoals groene daken.

3.4.7 Duurzaam bouwen – Plan van aanpak

De gemeente Rijswijk heeft in 2006 een Plan van aanpak voor duurzaam bouwen opgesteld. Het doel van het plan is, om aan interne doelgroepen het beleidskader van duurzaam bouwen aan te geven, waarmee het als handvat bij zowel planontwikkeling als uitvoering kan worden gebruikt. Daarnaast vloeit het plan van aanpak voort uit beleidsmatige verplichting die de gemeente Rijswijk zichzelf in het verleden heeft opgelegd. Om de werkzaamheden die voortvloeien uit het plan van aanpak zo goed mogelijk uit te voeren, wordt een aantal - zeer uiteenlopende - instrumenten ingezet. Deze variëren van het nemen van feitelijke maatregelen tot het bewerkstelligen van een omslag in denken binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. De instrumenten zijn te onderscheiden in: beleidsmatige, publiekrechtelijke, privaatrechtelijke, uitvoerings- en financiële instrumenten. Tot slot is het instrument 'voorlichting' van groot belang in alle fasen van het planproces. Voor wat betreft de invulling en uitwerking van dit plan van aanpak zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van bestaand instrumentarium. Door milieu vroeg in het planproces van Rijswijk-Zuid te betrekken kunnen eventuele knelpunten tijdig in het proces aan het licht komen, wat dure (sanerings)maatregelen achteraf voorkomt. Het stadsgewest Haaglanden heeft voor haar gemeenten het MIRUP handleiding voor ruimtelijke plannen opgesteld. Met dit document kan de gemeente duurzaamheid een belangrijkere plaats geven in ruimtelijke plannen.

4 Omgevingsaspecten

4.1 m.e.r.-(beoordelings)plicht

De Milieueffect rapportage (verder: "m.e.r.") dient om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. In het Milieueffectrapport (verder: "MER") worden keuzen voor het gebied en de inrichting onderbouwd en worden de milieueffecten in beeld gebracht. De m.e.r. heeft tevens tot doel de planvorming te structureren.

De m.e.r.-plicht voor een bepaalde activiteit kan om meerdere redenen bestaan. In het Besluit m.e.r. wordt op grond van artikel 7.2 Wm een aantal activiteiten aangewezen die altijd m.e.r.-plichtig zijn. Daarbij zijn drempelwaarden aangegeven. Ingevolge categorie 11.1 bijlage C van het besluit m.e.r. geldt in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een aaneengesloten gebied en 2.000 of meer woningen omvat buiten de bebouwde kom, of 4.000 of meer woningen omvat binnen de bebouwde kom een m.e.r.-plicht.

De totale ontwikkeling in Rijswijk-Zuid omvat de realisatie van 4250 woningen en is daarmee m.e.r.-plichtig. De realisatie van 20 ha. bedrijventerrein is op zichzelf niet m.e.r.-plichtig. Aangezien het onderdeel uitmaakt van hetzelfde plan als de ontwikkeling van de woningbouw, wordt deze ontwikkeling wel beschouwd in het MER.

In het bestemmingsplan worden concrete (woningbouw) bestemmingen aangegeven, maar ook globale nog uit te werken woonbestemmingen. De m.e.r.-procedure heeft daardoor zowel het karakter van een zogenaamd plan-m.e.r. (voor de globale kaderstellende bestemmingen) als van een zogenaamd besluit-m.e.r. (voor de concrete eindbestemmingen). Omdat met het onderhavige projectbesluit wordt vooruitgelopen op het bestemmingsplan dient bij dit besluit de m.e.r.-procedure voor besluiten reeds te worden doorlopen. Bij het bestemmingsplan "Sion – 't Haantje" wordt vervolgens de m.e.r.-procedure voor plannen doorlopen. Daarna is de m.e.r.-plicht uitgewerkt en is het derhalve niet noodzakelijk dat voor het eerste uitwerkingsplan wederom de besluit-m.e.r. procedure wordt doorlopen.

De procedure voor het besluit MER is reeds begin 2010 aangevangen. Op 14 januari 2010 hebben burgemeester en wethouders van Rijswijk bekendgemaakt dat de startnotitie m.e.r. Rijswijk-Zuid van 15 januari 2010 tot en met 25 februari 2010 ter inzage zou liggen. Vervolgens heeft de Commissie m.e.r. een advies uitgebracht en zijn de richtlijnen door de raad bij besluit van 15 juni 2010 vastgesteld. Thans is zowel het besluit MER als het plan MER afgerond. Het Milieueffectrapport is als separate bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen en maakt derhalve deel uit van het projectbesluit.

4.2 Luchtkwaliteit

De Wet luchtkwaliteit is onder andere van toepassing als nieuwe wegen worden voorzien in het plan in de omgeving van objecten. Het bouwverkeer op de bouwwegen levert een bijdrage op van de verslechtering van de luchtkwaliteit. Middels een eenvoudige berekening is nagegaan wat de toename is van de jaargemiddelde concentraties NO₂ en PM₁₀ als gevolg van het bouwverkeer. Uitgegaan is van de worstcase situatie dat al het bouwverkeer zich bevindt op de Beatrixlaan. Dit betekent dat ook de bijdrage van de Beatrixlaan in de berekening is meegenomen.

Een ruimtelijke ontwikkeling kan volgens de Wet luchtkwaliteit doorgang vinden als:

- de ontwikkeling is opgenomen in het NSL;
- de ontwikkeling aangemerkt wordt als een NIBM-project;
- de gestelde grenswaarden in bijlage 2 van de Wet luchtkwaliteit niet worden overschreden;
- projectsaldering kan worden toegepast.

In de notitie “Bijdrage geluidhinder en luchtkwaliteit bouwverkeer Projectbesluit “Voorbelasten 1e fase Sion”, van augustus 2010 (opgenomen als bijlage 4 bij deze ruimtelijke onderbouwing), zijn de uitgangspunten en resultaten uitgebreid beschreven. In het onderstaande gedeelte zijn de resultaten en conclusie kort samengevat.

Voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 geldt tot 2015 een plandrempel van $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10} geldt vanaf 2011 een grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

De jaargemiddelde concentratie NO_2 langs de Beatrixlaan bedraagt maximaal $44 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee ruim lager dan de plandrempel van $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het bouwverkeer leidt tot een toename van $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee aan te merken als NIBM.

De jaargemiddelde concentratie PM_{10} langs de Beatrixlaan bedraagt maximaal $21 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee ruim lager dan de grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het bouwverkeer leidt tot een toename van $0,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee aan te merken als NIBM.

Gesteld kan worden dat de jaargemiddelde concentratie NO_2 en PM_{10} niet wordt overschreden. Daarnaast is de bijdrage van het bouwverkeer aan te merken als NIBM. Het aspect luchtkwaliteit leidt daarom niet tot belemmeringen.

4.3 Geluid

De Wgh is onder andere van kracht als nieuwe wegen worden voorzien in het plan in de omgeving van geluidgevoelige objecten. Alhoewel de Wgh voor tijdelijke situaties niet van toepassing is, wordt de normstelling uit deze wet als toetsingskader aangehouden.

De in de Wgh vastgelegde voorkeurswaarde bedraagt voor wegverkeerslawaaï 48 dB. De maximale ontheffingswaarde in stedelijk gebied bedraagt 63 dB. In dit onderzoek is de ligging van de 48 dB-, 53 dB- en 63 dB-geluidscontour bepaald. In de berekeningen is geen rekening gehouden met de verwachte toekomstige reductie van de geluidsproductie van motorvoertuigen zoals is geregeld in artikel 110g van de Wgh.

In de notitie “Bijdrage geluidhinder en luchtkwaliteit bouwverkeer Projectbesluit “Voorbelasten 1e fase Sion”, van 16 augustus 2010 (opgenomen als bijlage 4 bij deze ruimtelijke onderbouwing) zijn de uitgangspunten en resultaten uitgebreid beschreven. In het onderstaande gedeelte zijn de resultaten en conclusie kort samengevat.

De 48 dB-, 53 dB- en 63 dB-geluidscontour is gelegen op een afstand van circa 58 m, 27 m en 4 m vanuit het hart van de bouwweg. Bij deze berekeningen is uitgegaan van een vrieveland situatie, dus zonder afschermende bebouwing.

Sion is gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van de Rijksweg A4 en de Beatrixlaan. Daarnaast leveren ook de bestaande wegen in Sion geluidhinder op. In het kader van de m.e.r. voor het plan Rijswijk-Zuid zijn de geluidscontouren voor de bestaande wegen in de huidige situatie doorgerekend.

Het drukst bereiden deel van de nieuwe bouwweg wordt evenwijdig en ten westen van de Beatrixlaan aangelegd binnen een zone die vanuit het oogpunt van geluid al hoog is belast. De geluidsbijdrage als gevolg van het bouwverkeer is binnen die zone niet significant. Op basis van een berekening met Standaardrekenmethode I blijkt het bouwverkeer op de Beatrixlaan te leiden tot een toename van de geluidsbelasting van maximaal 0,5 dB in de dagperiode en gemiddeld 0,2 dB over het gehele etmaal.

Gelet op de aanwezige akoestische situatie in Sion zal het bouwverkeer niet leiden tot een significante verslechtering van de akoestische situatie.

4.4 Bodem

4.4.1 Kader

Wet bodembescherming

Als sprake is van ernstige bodemverontreiniging dan is de Wet bodembescherming (Wbb) van kracht. Het doel van de Wbb is in de eerste plaats het beschermen van de (land- of water-) bodem zodat deze kan worden benut door mens, dier en plant, nu en in de toekomst. Via de Wbb heeft de Rijksoverheid de mogelijkheid algemene regels te stellen voor de uitvoering van werken, het transport van stoffen en het toevoegen van stoffen aan de bodem.

Op 1 januari 2006 is de Wbb ingrijpend aangepast omdat het beleid met betrekking tot bodemsaneringen veranderde. De Wbb kent nu een viertal regelingen die alle vier een ander onderdeel van bodembescherming voor hun rekening nemen:

- Een regeling voor de bescherming van de bodem waarin ook staat dat degene die de bodem verontreinigt, zelf verantwoordelijk is voor het verwijderen van de vervuiling. De overheid kan dwingen tot sanering als de verontreiniging na 1987 is ontstaan.
- Een bijzondere regeling voor de aanpak van nieuwe bodemverontreiniging die is ontstaan als gevolg van een ongewoon voorval (calamiteit).
- Een regeling voor de verontreiniging die is ontstaan voor de Wbb in werking trad in 1987 (historische bodemverontreiniging). Ook in die gevallen geldt dat de vervuiler zelf de verontreiniging verwijdert. Als er geen vervuiler (meer) is, omdat het bedrijf niet meer bestaat en er geen rechtsopvolger is, zal de sanering door de overheid worden uitgevoerd.
- Een regeling voor de aanpak van verontreiniging in de waterbodem. Rijkswaterstaat heeft vooral met deze regeling te maken. De regeling geldt voor alle waterbodemverontreiniging, of de vervuiling nu voor of na 1987 is ontstaan.

Ontwikkelingen kunnen pas plaatsvinden als de bodem, waarop deze ontwikkelingen gaan plaatsvinden, geschikt is of geschikt is gemaakt voor het beoogde doel. Bij nieuwbouwactiviteiten dient de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te zijn gebracht. In het algemeen geldt dat nieuwe bestemmingen bij voorkeur op een voor die bestemming geschikte bodem dienen te worden gerealiseerd.

Besluit bodemkwaliteit

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit (volledig) in werking getreden. Het doel van dit besluit is de bodem beter te beschermen en meer ruimte te bieden voor nieuwe bouwprojecten. Ook geeft het besluit gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren.

Het Bouwstoffenbesluit (Bsb) is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit. Het besluit heeft alleen betrekking op steenachtige bouwstoffen. Andere materialen worden in de praktijk ook toegepast als bouwstof maar vallen niet onder dit besluit. Voor grond en baggerspecie in oppervlaktewater en op landbodems gelden aparte regels die ook in het Besluit bodemkwaliteit zijn opgenomen; in tegenstelling tot bouwstoffen kunnen ze weer definitief deel gaan uitmaken van de bodem. Tot slot zijn in het Besluit bodemkwaliteit de kwaliteitsregels voor, ondermeer, bodemonderzoek, bodemsanering en laboratoriumanalyses die worden uitgevoerd door adviesbureaus, laboratoria en aannemers (bodemintermediairs) vastgelegd. Deze regels zijn bekend onder de naam Kwalibo (kwaliteitsborging in het bodembeheer). Kwalibo bevat ook maatregelen om de kwaliteit van ambtenaren die bodembeleid maken of uitvoeren en het toezicht en de handhaving te verbeteren.

Relatie Wbb en Woningwet (Ww)

Met de inwerkingtreding van de gewijzigde Wbb (2006) is ook artikel 52a van de Woningwet gewijzigd: Als er ontwikkelingen zijn voorzien die gericht zijn op het verblijf van mensen in een gebied en de bodem blijkt verontreinigd te zijn of er bestaat een redelijk vermoeden dat sprake is van een geval van ernstige verontreiniging, dan geldt een aanhoudingsplicht. De aanhouding duurt totdat het bevoegd gezag heeft ingestemd met het saneringsplan, dan wel dat het heeft vastgesteld dat er geen sprake is van ernstige bodemverontreiniging ten aanzien waarvan spoedige sanering noodzakelijk is. Er geldt alleen een bodemonderzoeksplicht voor bouwwerken waarvoor een omgevingsvergunning voor het bouwen is vereist. Een dergelijke omgevingsvergunning wordt niet eerder afgegeven dan nadat uit onderzoek is gebleken dat de bodem geschikt is voor het beoogde gebruik.

4.4.2 Onderzoek en conclusie

Percelen in gemeentelijk eigendom

Sinds enkele jaren is de gemeente Rijswijk bezig met het in eigendom verkrijgen van de diverse percelen in het te ontwikkelen gebied. Uitgangspunt bij de aankoop van een perceel is dat ofwel is vastgesteld dat de grond schoon is, ofwel dat er direct onderzoek wordt uitgevoerd en dat de gronden - indien noodzakelijk - worden gesaneerd. Voor wat betreft de gronden die reeds in gemeentelijk eigendom zijn gelden er vanuit het aspect 'bodemkwaliteit' geen belemmeringen voor de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid.

Historisch vooronderzoek

(Nog) niet alle percelen binnen het projectbesluitgebied zijn in gemeentelijk eigendom. Om zicht te krijgen op de (te verwachten) mate van verontreiniging van de percelen die nog niet in gemeentelijk eigendom zijn, is op deze percelen een historisch vooronderzoek uitgevoerd. Met deze aanvullende gegevens werd voor de deelgebieden Sion en 't Haantje een historisch onderzoek conform de NEN 5720 beschikbaar. De rapportage is opgenomen als bijlage bij het Milieueffectrapport (deel C), dat als separate bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is gevoegd.

Uit het onderzoek blijkt dat voor een heel aantal adressen bodemverontreiniging aanwezig is of wordt verwacht. Daar is derhalve nader onderzoek noodzakelijk. Dat nadere onderzoek wordt de komende tijd verder opgetuigd. Wanneer er nieuwe onderzoeksresultaten beschikbaar zijn, zullen deze te zijner tijd worden ingevoegd.

4.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen opleveren, zoals milieurisico's, transportrisico's en risico's die kunnen optreden bij de productie, het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen in inrichtingen. Bij de (her)inrichting van een gebied bepaalt de externe veiligheidssituatie mede de ruimtelijke (on)mogelijkheden.

In het proces van het voorbelasten worden geen kwetsbare of beperkt kwetsbare functies in het gebied gerealiseerd. Evenmin worden er bij het voorbelasten risicobronnen gecreëerd en/of gewijzigd.

Er ligt één aardgastransportleiding en een gasverdeelstation in het projectgebied. In het kader van het wettelijk vooroverleg heeft de Hulpverleningsregio Haaglanden advies uitgebracht. Geconcludeerd is, dat het meest voorkomende scenario een beschadiging van de buisleiding door grondwerkzaamheden betreft. De mogelijkheid bestaat dat uitstroming van aardgas plaatsvindt. De gaswolk kan tot ontbranding komen. Een extra aandachtspunt is dat één van de aardgasleidingen, reukloos gas bevat. Het ergst denkbare scenario is een grote breuk in een leiding, die explosief tot ontbranding komt.

Bij de verdere planuitwerking c.q. de planuitvoering zal in nauw overleg met de Gasunie worden getreden over hoe de belangen van de leiding en het gasverdeelstation het beste kunnen worden veilig gesteld, en hoe het hierboven omschreven scenario kan worden uitgesloten.

4.6 Milieuhinder bedrijven

Voor het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving is een juiste afstemming tussen de verschillende voorkomende functies wonen noodzakelijk. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een milieuzonering die uitgaat van richtinggevend afstanden tussen hinderlijke functies (in de vorm van gevaar, geluid, geur, stof) en gevoelige functies.

In het proces van het voorbelasten worden geen kwetsbare of beperkt kwetsbare functies in het gebied gerealiseerd. Evenmin worden er bij het voorbelasten bronnen gecreëerd en/of gewijzigd, van waaruit milieuhinder zou kunnen uitgaan. Derhalve behoeft het aspect 'milieuhinder bedrijven' niet nader te worden afgewogen.

De hinder die wordt veroorzaakt door bouw- en werkverkeer is in de paragraaf 'geluid' nader onderzocht.

4.7 Water

Een groot aantal beleidsstukken en convenanten geeft richtlijnen en kaders voor de inrichting van gebieden in relatie tot de waterhuishouding. Te noemen zijn het Nationaal Waterplan, de Waterwet, de Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water, het advies Waterbeheer 21^e eeuw, het provinciale beleidsplan Groen, Milieu en Water en het ontwerp-

Waterbeheerplan 2010-2015 van het Hoogheemraadschap van Delfland. Ingevolge artikel 5.1.3. Bro dienen in een projectbesluit de gevolgen van de werken voor de waterhuishouding inzichtelijk te worden gemaakt. In dit kader is een waterparagraaf opgesteld¹, welke is opgenomen als bijlage 2 bij deze ruimtelijke onderbouwing. In deze bijlage wordt verder ingegaan op bovenstaande beleidsaspecten.

4.7.1 Waterparagraaf

In de waterparagraaf wordt aangegeven wat de randvoorwaarden zijn om te zorgen voor een goed werkend watersysteem tijdens het voorbelasten van deelgebied Sion. Hieronder zijn de bevindingen over het huidig watersysteem en het beleid opgenomen uit de waterparagraaf. Voor een volledige omschrijving wordt verwezen naar bijlage 2 bij deze ruimtelijke onderbouwing.

Hoofdpijnen beleid en huidig watersysteem

Waterkwantiteit

Oppervlaktewater

Deelgebied Sion ligt in de polder Hoekpolder en de Plaspoel- en Schaapweipolder (zomerpeil NAP-1.19 m/winterpeil NAP-1.29 m) en grenst aan de boezem en boezemwatergang Noordhoornse Watering (peil NAP-0.43 meter). Het gebied is voor een groot deel in gebruik voor de glastuinbouw.

Beide polders vormen samen een waterhuishoudkundige eenheid. Ook lopen de boezemwatergang Spieringswatering en de verbindingswatergang door het gebied. Deze boezemwatergang vormt een barrière voor de afwatering van het zuidelijk gelegen deel van de polder. De afwatering hier vindt plaats met een sifon, die echter een beperkte capaciteit heeft. Dat leidt in combinatie met een tekort aan open water berging, tot problemen bij hevige neerslag. De afwatering is daarom tijdelijk verbeterd met een pomp die het overtollige water naar de boezem kan pompen.

De polder ten oosten van de Spieringswatering staat niet in verbinding met het westelijke deel. De afvoer van het westelijke deel vindt plaats via het ten noorden van de A4 gelegen gemaal dat uitmaakt op Den Dulder. Het deel ten oosten van de Spieringswatering vindt plaats naar het oostelijk gelegen gemaal.

In het gebied zijn verschillende peilafwijkingen aanwezig. Ten behoeve van de het beschermen van de fundering van bepaalde opstallen zijn een aantal verhoogde peilen ingesteld, die met behulp van een stuw of opmaling beheerst worden. Ook zijn in enkele gebieden verlaagde peilen ingesteld om wateroverlast door de beperkte drooglegging te voorkomen. Dit is nodig in gebieden waar het maaiveld zover is gedaald, dat de drooglegging onvoldoende is.

Bodemopbouw en grondwater

In het deel gebied Sion bestaat de bodem uit kreekruggen en kleikomgronden. Er wordt voornamelijk klei in de bodem aangetroffen. De grondwatertrap in het gebied is IV. Dit betekent

¹ Waterparagraaf Projectbesluit deelgebied Sion, 11 juni 2010

dat het gebied matig nat is. Ter plaatse wordt het grondwaterregime beïnvloed door de grondwaterwinning van DSM in Delft. Wanneer deze winning stopt zullen de grondwaterstanden stijgen.

Beleid/watertoets

Omdat het aspect water in ruimtelijke plannen een mede ordenend principe is, is de watertoets geïntroduceerd. De watertoets is een procedure waarbij de initiatiefnemer in overleg met de waterbeheerders de waterhuishouding van een te ontwikkelen gebied inricht. Belangrijkste inhoudelijke doel van de watertoets is dat initiatiefnemers 'waterneutraal' bouwen. Dit betekent voor het waterkwantiteitsaspect dat niet meer water wordt afgevoerd uit het projectgebied dan in de situatie voor de ruimtelijke ingreep en dus voldoende waterberging moet worden gerealiseerd (conform de handreiking watertoets van Delfland 325 m³/ha bij de ontwikkeling van woningbouw). Voor de waterkwaliteit betekent dit in ieder geval dat de waterkwaliteit in en om het gebied niet mag verslechteren. Bovendien mogen plannen de grondwatersituatie buiten het projectgebied niet negatief beïnvloeden.

Waterplan Rijswijk

Samen met Delfland en andere belangenorganisaties heeft de gemeente een visie en maatregelen opgenomen in het waterplan die ervoor moeten zorgen dat in 2015 de waterkwaliteit in Rijswijk is verbeterd en de kans op wateroverlast is verkleind. Hierbij is ook aandacht voor natuurontwikkeling, ecologie en recreatie. Daarmee draagt het waterplan bij aan veilig leven en comfortabel wonen in Rijswijk. De maatregelen binnen Sion en het overige deel van Rijswijk-Zuid, die zijn beschreven in het waterplan zijn:

- vervanging slechte sifon in gebied Sion;
- versterken boezemkades in gebied Sion;
- maatregelen t.b.v. zwemwaterkwaliteit Wilhelminapark;
- waterbergingsopgave 21.450 m³ (Wilhelminapark 12.000 m³, Sion 3.450 m³, TNO gebied 6.000 m³);
- verbreden te krappe watergang ten noorden van TNO gebied.

Waterkwaliteit en ecologie

Voor wat betreft de huidige waterkwaliteit in deelgebied Sion geldt dat het totaal-stikstofgehalte en het totaal-fosfaatgehalte zeer hoog zijn en niet voldoen aan de gestelde normen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de emissies uit de glastuinbouw. Met name in de zomer treden in enkele jaren lage zuurstofgehaltes op. Gemiddeld (zomer en jaar) is de zuurstofconcentratie overwegend goed. Het doorzicht is over het algemeen slecht (beneden de norm). De biologische waterkwaliteit is overwegend matig, gemeten naar de STOWA-beoordelingsmethodiek. Dit komt door onder andere onvoldoende natuurvriendelijke inrichting van de huidige watergangen. Verder is in het deelgebied Sion een watergang aanwezig met verontreinigd slib (klasse 4).

Beleid/kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water heeft als doelstelling het bereiken van een goede ecologische toestand voor alle oppervlaktewaterlichamen en het beschermen en herstellen van alle grondwaterlichamen (verbinding infiltratie en kwelgebieden). Het projectgebied grenst aan het oppervlaktewaterlichaam Westboezem.

De Dulder (Noordhoornse Watering), Kerstanje, en Delftsche Vliet of Haagsche Vaart zijn aangewezen als waterlichamen in de KRW en moeten voor een groot deel natuurvriendelijk worden ingericht. Dat betekent voor Dulder (Noordhoornse Watering en Kerstanje) minimaal 3 meter aan beide zijden en voor de Delftsche Vliet of Haagsche Vaart minimaal 6 meter. Het doorstromingsprofiel moet daarbij voldoende zijn.

Waterkeringen

Binnen het projectgebied ligt geen primaire waterkering. Er zijn wel vele meters boezemkade aanwezig vanwege de kleine boezemwatergangen. Vaak ligt op de kade een smalle weg. Bij werkzaamheden ten behoeve van het voorbelasten zullen de waterkeringen gehandhaafd moeten blijven of alternatieve voorzieningen worden aangebracht die voldoende bescherming bieden.

Mogelijke ingrepen in het kader van het projectbesluit Sion

Voor een uitgebreide omschrijving van de ingrepen die in het kader van het projectbesluit worden genomen en de daarbij behorende waterhuishoudkundige maatregelen wordt verwezen naar de waterparagraaf (bijlage 2). Aanvullend op deze waterparagraaf wordt opgemerkt dat de compensatie voor het dempen van watergangen en sloten, volledig op het grondgebied van de gemeente Rijswijk wordt gerealiseerd.

In de waterparagraaf wordt ook ingegaan op de algemene richtlijnen en kaders bij het uitvoeren van werkzaamheden. In dit geval zijn met name van belang: het voorkomen van wateroverlast en zettingschade bij bestaande bebouwing, afvoer en waterberging en de waterkwaliteit.

4.7.2 Betrokkenheid Hoogheemraadschap Delfland

Op 4 juni 2010 heeft er tussen het programmabureau Rijswijk Zuid en het Hoogheemraadschap Delfland informeel overleg plaatsgevonden over de werkzaamheden voor het voorbelasten van deelgebied Sion. Het Hoogheemraadschap Delfland is derhalve betrokken bij de plannen.

Het Hoogheemraadschap heeft ingestemd met de waterparagraaf. In het kader van het wettelijk vooroverleg is derhalve een positief wateradvies afgegeven (zie bijlage 3).

4.8 Natuur en ecologie

4.8.1. Kader

Soortenbescherming

De Flora- en faunawet (hierna: Ffw) beschermt alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Van deze soortgroepen zijn alleen Huismuis, Bruine en Zwarte rat niet beschermd. Van de vissen, ongewervelde dieren (zoals vlinders, libellen en sprinkhanen) en planten zijn alleen de in de wet genoemde soorten beschermd.

Gebiedsbescherming

LVN heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden om daarmee een groot aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan.

Bescherming van (natuur)gebieden heeft daarnaast ook plaats middels de Natuurbeschermingswet. Daaronder vallen de volgende typen gebieden:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Binnen beschermde natuurgebieden gelden (strengere) restricties voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht.

4.8.2 Onderzoek en conclusie

Soortenbescherming

In het kader van het Milieueffectrapport, dat als separate bijlage bij deze ruimtelijke onderbouwing is opgenomen, is ecologisch onderzoek uitgevoerd voor de deelgebieden Sion en 't Haantje. Het ecologisch onderzoek is als bijlage bij het MER (deel C) opgenomen.

In de maanden april tot en met augustus 2010 is veldonderzoek uitgevoerd. De onderzoeksresultaten luiden als volgt (wanneer hierna over 'het plangebied' wordt gesproken, worden de deelgebieden Sion en 't Haantje bedoeld):

Flora

Er zijn acht beschermde soorten waargenomen in het plangebied, waarvan drie streng beschermde soorten (daslook, rietorchis en veldsalie). De aangetroffen beschermde soorten zijn met name aanwezig in het Wilhelminapark en het Elsenburgerbos. De Rode-Lijst soorten zijn aangetroffen in de bermen van de Prinses Beatrixlaan. Deze bermen zijn waarschijnlijk ingezaaid. De gunstige staat van instandhouding van de beschermde en bedreigde soorten komt niet in gevaar.

Broedvogels

Er zijn jaarrond beschermde nesten aanwezig van zes vogelsoorten; twee vogelsoorten vallen in categorie 1 t/m 4 en vier vogelsoorten vallen in categorie 5 van de Flora- en faunawet. De jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw zijn waargenomen aan bebouwing in Sion en 't Haantje. Er zijn geen grote kolonies van huismus en gierzwaluw vastgesteld in het plangebied. Er worden echter naast de vastgestelde broedlocaties ook aan andere bebouwing in het plangebied nesten verwacht van huismus en gierzwaluw.

Er wordt een broedgeval van buizerd verwacht op het TNO-terrein. Broedgevallen van kerkuil en ransuil worden mogelijk geacht met name op de ontoegankelijke terreinen (TNO-terrein en privé-tuin aan de Prinses Beatrixlaan). De overige waargenomen broedgevallen zijn slechts een klein gedeelte van de broedgevallen die verwacht worden in het plangebied. In de coniferenhaag langs de Prinses Beatrixlaan zijn broedgevallen van merel en zanglijster bijvoorbeeld zeer waarschijnlijk. Verder zullen broedgevallen van rietbroeders aanwezig zijn in de rietvegetaties in de parken. Broedgevallen van weidevogels worden zeer waarschijnlijk geacht in het agrarisch gebied in 't Haantje.

De effecten op broedvogels zijn zeer beperkt doordat de meeste broedvogels in de stadsparken voorkomen. Door de voorgenomen ingreep is er geen sprake van ruimtebeslag in de stadsparken.

Mogelijk neemt de recreatiedruk in de stadsparken wel toe door de toename van het aantal woningen. Er treedt wel verstoring en vernietiging op, maar door de toename van oppervlaktewater en ecologische verbindingen neemt het potentiële leefgebied ook toe.

Zoogdieren

- **Vleermuizen**

Er zijn vijf soorten vleermuizen waargenomen in het plangebied. Er zijn vier zomerverblijfplaatsen/ kolonieplaatsen en twee paarplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Van de ruige dwergvleermuis zijn twee zomerverblijfplaatsen vastgesteld. Er zijn vliegroutes van gewone dwergvleermuis aanwezig langs de Vliet en de randen van Sion. De watervleermuis heeft ook een vliegroute langs de westelijke rand van Sion. In de ochtend vliegen watervleermuizen het gebied uit en in de avond komen ze terug. Het Wilhelminapark en Elsenburgerbos worden gebruikt als jachtgebied door gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis en (incidenteel) laatvlieger. Daarnaast wordt de agrarische driehoek, het agrarisch gebied in 't Haantje, de Vliet, Sion noord en de bebouwing langs de zuidrand van het plangebied als foerageergebied gebruikt door vleermuizen. Door de voorgenomen woningbouw in Sion wordt de vliegroute van de gewone dwergvleermuis tijdelijk ongeschikt door verstoring door werkzaamheden. Omdat er slechts sprake is van een tijdelijke verstoring door de voorgenomen werkzaamheden en er geen vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en de jachtgebieden in het plangebied blijven bestaan.

- **Overige zoogdiersoorten**

Er zijn negen beschermde (overige) zoogdiersoorten waargenomen in het plangebied. Deze soorten zijn met name waargenomen in het Wilhelminapark en het Elsenburgerbos. De gunstige staat van instandhouding van de zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep. Er zal wel sprake zijn van verstoring en ruimtebeslag voor enkele individuen buiten de stadsparken.

Vissen

In het plangebied is alleen de beschermde vissoort kleine modderkruiper aangetroffen. Deze is waargenomen in een watergang aan de oostkant van het Wilhelminapark. De soort wordt in meerdere watergangen in het plangebied verwacht. Het leefgebied van de kleine modderkruiper wordt door de voorgenomen ingreep niet aangetast.

Amfibieën

Er zijn vijf beschermde amfibiesoorten waargenomen in het plangebied. De waarnemingen zijn met name gedaan in Sion, het Wilhelminapark, de agrarische driehoek en het agrarisch gebied in 't Haantje. Streng beschermde amfibiesoorten worden niet verwacht. Er is sprake van verstoring en ruimtebeslag voor de aanwezige amfibieën.

Vlinders en libellen

In het Wilhelminapark zijn de kleine parelmoervlinder en de vroege glazenmaker waargenomen. Beide soorten staan als kwetsbaar vermeld op de rode lijst. Door de voorgenomen ingreep gaan er geen leefgebieden van de veenmol en de vroege glazenmaker verloren. Hierdoor is er geen sprake van een negatief effect.

Reptielen

Binnen het plangebied komen geen reptielen voor.

Voor een aantal soorten wordt in het MER een aantal mitigerende en compenserende maatregelen voorgeschreven.

Gebiedsbescherming

Rijswijk-Zuid maakt geen onderdeel uit van het Natura 2000-netwerk of de EHS. Aan de noord-, west- en oostzijde van het gebied bevinden zich de beschermde natuurgebieden:

1. Huis te Werve; Bestaande natuur en prioritaire natuur
2. Hoekpolder; Bos- en recreatiegebied
3. Zwethzone; Bos- en recreatiegebied
4. Tweemolentjesvaart; Bestaande natuur en prioritaire natuur

Deze gebieden maken onderdeel uit van de (Ecologische Hoofdstructuur) EHS. De EHS-gebieden liggen allen buiten de grenzen van Rijswijk-Zuid. Hierdoor is geen sprake van oppervlakteverlies. De ontwikkeling van Rijswijk-Zuid en derhalve ook het voorbelasten van de 1^e fase van Sion, heeft geen invloed op het functioneren van de ecologische verbindingzone nabij het plangebied.

Conclusie

Het project heeft in de aanleg- en de gebruiksfase beperkte negatieve gevolgen voor streng beschermde soorten (Tabel 2 en 3-soorten). Verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden niet overtreden door het voorbelasten van de 1^e fase van Sion. De functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de voorkomende beschermde soorten wordt gegarandeerd. Een ontheffing ex. art. 75 Flora- en faunawet is dan ook niet noodzakelijk. De ontwikkeling van Rijswijk-Zuid heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden.

4.9 Cultuurhistorie en archeologie

4.9.1 Kader

Een aantal beleidsstukken en nota's geeft richtlijnen en kaders voor de inrichting van gebieden in relatie tot cultuurhistorie en archeologie. Te noemen zijn de provinciale cultuurhistorische hoofdstructuurkaart, de Nota Belvedere en de Wet op de archeologische monumentenzorg.

4.9.2 Afweging en conclusie

In Rijswijk-Zuid komen twee rijksmonumenten voor, te weten:

- boerderijcomplex "Paulinaburch", Lange Kleiweg 98 – 100;
- toegangshek boerderijcomplex Breedam, Haantje 11.

Geen van deze rijksmonumenten is binnen de gronden van het projectbesluit gelegen.

Tevens bevinden zich de volgende gemeentelijke monumenten in Rijswijk-Zuid:

- boerderij Breedam (1863), Haantje 11;
- boerderij Veelzicht (1860), Haantje 14;
- herenboerderij Paulinaburch (1885-1890), Lange Kleiweg 8;
- boerenwoning behorende bij Paulinaburch (1922), Lange Kleiweg 6;

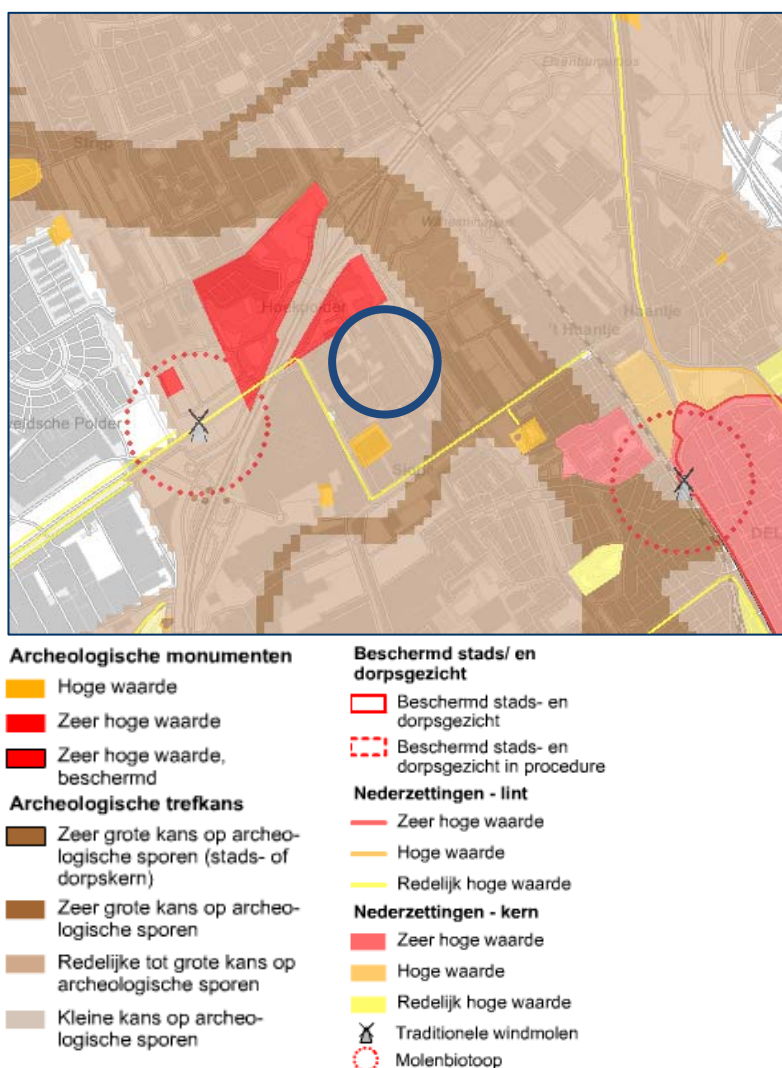
- hekpalen (koppen uit 1680), Sionsweg / Spieringsweteringweg.

Geen van deze monumenten is gelegen binnen het onderhavige projectgebied.

Wel is er een MIP-object binnen het projectgebied aanwezig. Het betreft het pand aan de Van Rijnweg 3-5. Dit pand blijft behouden.

Waardering CHS

Op de provinciale Cultuurhistorische Hoofdstructuurkaart heeft Rijswijk-Zuid zijn voor wat betreft het aspect 'cultuurhistorie' de structuren langs de Noordhoornseweg en de Sionsweg relevant.

Afbeelding: uitsnede CHS Zuid-Holland

Deze structuren zijn gekwalificeerd als landschappelijke lijn met een redelijk hoge waarde.

Op de provinciale Cultuurhistorische Hoofdstructuurkaart heeft Rijswijk-Zuid voor wat betreft het aspect 'archeologie' een behoorlijk aantal aanduidingen c.q. waarderingen verkregen. Het projectgebied voor het voorbelasten kent de indicatie 'redelijke tot grote trefkans op archeologische sporen'. De meest zuidoostelijke hoek binnen het projectgebied heeft de aanduiding 'zeer grote kans op archeologische sporen' verkregen.

Het terrein aan de noordwestzijde van het projectgebied, het gebied direct langs de A4, is aangeduid als archeologisch monument van zeer hoge waarde. Het gebied waar het klooster van Sion stond is ook een archeologisch monument en kent de waardering 'hoge waarde'. Deze terreinen liggen buiten de gronden waarop het projectbesluit betrekking heeft.

Archeologisch onderzoek

Ten behoeve van de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid als nieuwe woonwijk wordt, in het kader van de m.e.r.-procedure, onderzoek uitgevoerd naar archeologie. Ook specifiek voor het voorbelasten wordt archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het archeologisch onderzoek wordt op dit moment uitgevoerd.

Het doel is om de locaties door archeologie vrij te geven voor werkzaamheden zoals ophoging. Op dit moment is een aantal percelen al onderzocht door middel van booronderzoek en proefsleuvenonderzoek. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd rond het gebied Van Rijnweg/Middendorpweg. In totaal is nu circa 8 hectare onderzocht. Het resultaat zijn vondsten van een Romeins greppelsysteem. Dit zijn geen vondsten welke bewaard moet blijven. Wel zullen deze vondsten in kaart gebracht moeten worden.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dienen de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden in het gebied zoveel mogelijk te worden beschermd. Een voorbeeld van een stelsel tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden (de vroegere aanlegvergunning) is opgenomen als bijlage 1 bij deze ruimtelijke onderbouwing.

4.10 Duurzaamheid

Zoals in het Masterplan Rijswijk-Zuid is verwoord, is 'duurzaamheid' een leidend principe bij de ontwikkeling van het gebied.

Specifiek voor het voorbelasten gelden geen bijzondere duurzaamheidsuitgangspunten.

4.11 Overige aspecten

Naast de hiervoor beschreven milieuaspecten kunnen er nog andere belemmeringen in of nabij het projectgebied aanwezig zijn die van invloed kunnen zijn op de planvorming. Het gaat bijvoorbeeld om de aanwezigheid van straalpaden, planologisch relevante kabels en leidingen (zoals waterleidingen of rioleringsleidingen), beschermingszones en dergelijke.

Er zijn geen overige aspecten die een planologische bescherming en/of afweging behoeven.

5 Uitvoerbaarheid

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.1.1 Plan(vormings)proces

De start voor de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid vond plaats in 2006 met het besluit om voor het gebied de Wet Voorkeursrecht Gemeenten van toepassing te verklaren. Deze regeling bood en biedt de gemeente de kans om actief de gronden in het gebied te verwerven. Daarvan is al volop gebruik gemaakt.

De volgende stap was de opstelling van het bestemmingsplan Rijswijk-Zuid I. Dit bestemmingsplan had vooral als doel om de gemeentelijke regie over het gebied te behouden, conserveerde ondermeer het bestaande Wilhelminapark en het groen in de Hoekpolder en gaf aan het overige gebied de gewenste woon- en bedrijfsfuncties. Het plan is op 30 september 2008 door de gemeenteraad vastgesteld. Tegelijk is voorgenomen om voor geheel Rijswijk-Zuid de kwalitatieve ambities en de aanpak van de ontwikkeling bestuurlijk vast te leggen in een Masterplan.

De provincie Zuid-Holland heeft op 2 juni 2009 aan een groot deel van het bestemmingsplan Rijswijk-Zuid I goedkeuring onthouden. De 1 ge/m³-geurcontour van het Delftse bedrijf DSM-Gist speelde een belangrijke rol in de beoordeling van Gedeputeerde Staten. Daarnaast wilde de provincie duidelijkheid over de invulling van het bedrijventerrein en de externe veiligheid in het gebied. Gedeputeerde Staten sprak evenwel de intentie uit om samen met Rijswijk tot een oplossing te komen. Na de onthouding van goedkeuring is met de provincie gewerkt aan een voor alle partijen aanvaardbare oplossing. Het resultaat daarvan is in het Masterplan verwerkt.

Bij het opstellen van het Masterplan is in een interactief proces doorlopen met de medewerkers, bestuurders en de raad van de gemeente Rijswijk. Ook zijn de buurgemeente Delft, de Provincie Zuid-Holland, het Stadsgewest Haaglanden en betrokken partijen als Prorail, NS en maatschappelijke organisaties in het proces geconsulteerd. Naast deze partijen zijn door externe adviseurs en door medewerkers van de TU Delft, het Hoogheemraadschap van Delfland en het bureau KuiperCompagnons op specifieke onderwerpen adviezen uitgebracht, zoals over het stedenbouwkundig planconcept, duurzaamheid, energieconcepten en de wateropgave in het gebied.

Het Masterplan heeft als basis gediend voor het projectbesluit waarop onderhavige ruimtelijke onderbouwing betrekking heeft. In de projectbesluitprocedure wordt bij de ter inzagelegging van het ontwerp aan een ieder de gelegenheid geboden een reactie ten aanzien van het plan naar voren te brengen. De resultaten hiervan worden te zijner tijd in deze ruimtelijke onderbouwing ingevoegd.

Daaraan voorafgaand is, in het kader van artikel 5.1.1. van het Bro, reeds vooroverleg gepleegd met diverse instanties zoals de provincie en het hoogheemraadschap. De resultaten van het vooroverleg zijn opgenomen in bijlage 3 bij deze ruimtelijke onderbouwing.

5.1.2 Conclusie

Gezien het voorgaande wordt het plan maatschappelijk uitvoerbaar geacht.

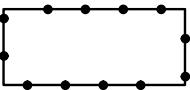
5.2 Economische uitvoerbaarheid

De gemeente gaat zelf de werkzaamheden met betrekking tot het voorbelasten uitvoeren. Deze kosten zijn meegenomen in de exploitatieopzet en worden te zijner tijd verdisconteerd in de uitgifteprijs van de gronden.

5.3 Uitvoerbaarheid in de tijd

Werkzaamheden 'in het veld' zullen direct na het onherroepelijk worden van het projectbesluit starten.

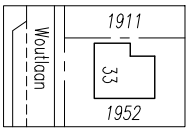
6 Verbeelding

grens Besluitgebied

Besluitvlak

gbkn

Ontwerp

OVERLEG

TERINZAGELEGGING
ONTWERP

VASTSTELLING

GEWIJZIGD

11-11-10

DATUM PLOT 13-12-2010
USER Wout

Gemeente Rijswijk

Rijswijk - Zuid

Projectbesluit "Voorbelasten 1e fase Sion"

NL.IMRO.0603.pbvoorbelastension-ON01

WERKNR. 318.300.10
SCHAAL 1:5.000
DATUM 14 december 2010
GETEKEND whl

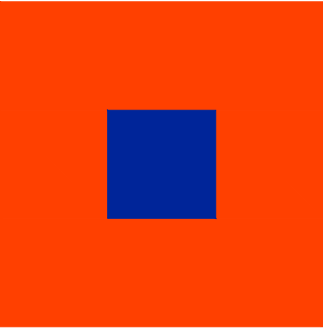

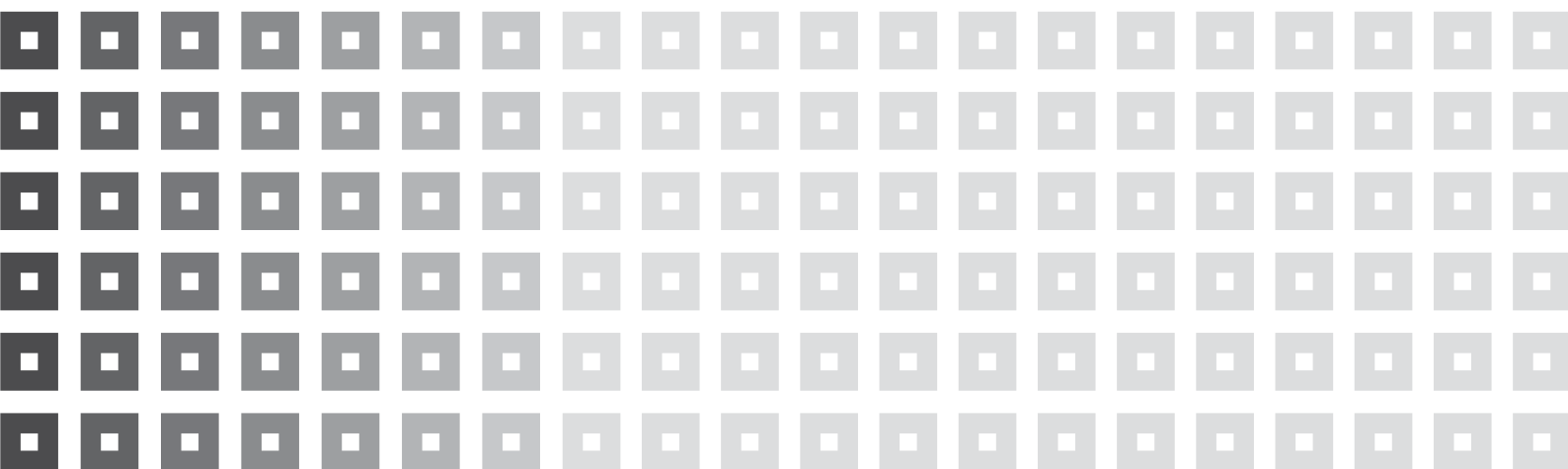
FORMAAT A2
PROJECTMAP
J:\318300\103 Projectresultaat\verbeelding
BESTAND S-pb-31830010-ON02.dwg
IDN

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13060 3004 HB Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 6060 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99
Fax: 010 404 56 69
E-mail: kuiper@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

Bijlage 1: Voorbeeld van een stelsel tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

Bijlage 1: Voorbeeld van een stelsel tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden

Lid 1.

Het is verboden ter plaatse van de gronden waarop dit projectbesluit betrekking heeft, de volgende werken, geen bouwwerken of overkappingen zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen uitvoeren of te laten uitvoeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden):

- a. het uitvoeren van groundbewerkingen dieper dan 0,30 meter onder het maaiveld, zoals afgraven, diepploegen, egaliseren, frezen, scheuren van grasland, aanleg of rooien van bos, boomgaard of diepwortelende beplanting, aanbrengen van oppervlakteverhardingen, aanleggen van drainage, verwijderen van funderingen;
- b. het graven, dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, sloten en greppels;
- c. het aanleggen van leidingen dieper dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- d. het ophogen van gronden hoger dan 0,50 meter boven het maaiveld.

Lid 2.

Het bepaalde in lid 1. is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen, dan wel van ondergeschikte betekenis zijn;
- b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

Lid 3.

Een vergunning als bedoeld in lid 1. wordt uitsluitend verleend indien uit een door de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden te overleggen rapport of andere beschikbare informatiebron de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag mogelijk kunnen worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld en hieruit blijkt dat geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

Bijlage 2:
Waterparagraaf Projectbesluit deelgebied Sion, 11 juni 2010

Projectbureau Rijswijk-Zuid

Waterparagraaf Projectbesluit deelgebied Sion

Witteveen+Bos
van Twickelostraat 2
postbus 233
7400 AE Deventer
telefoon 0570 69 79 11
telefax 0570 69 73 44

**Waterparagraaf Projectbesluit
deelgebied Sion**

referentie RWK62-5/kolm/002	projectcode RWK62-5	status concept 01
projectleider ir. J.D. Klein	projectdirecteur prof.dr.ir. F.H.L.R. Clemens	datum 11 juni 2010

autorisatie goedgekeurd	naam ir. J.D. Klein	paraaf
-----------------------------------	-------------------------------	--

Witteveen+Bos
van Twickelostraat 2
postbus 233
7400 AE Deventer
telefoon 0570 69 79 11
telefax 0570 69 73 44

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Witteveen+Bos Raadgevende Ingenieurs B.V., noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE	blz.
1. INLEIDING	1
2. BELEID	2
2.1. Europa	2
2.2. Rijk	2
2.3. Provincie	3
2.4. Hoogheemraadschap van Delfland	3
2.5. Gemeente Rijswijk - waterplan Rijswijk 2008-2015	4
3. HUIDIGE SITUATIE	5
3.1. Bodem en geohydrologie	5
3.2. Grondwater	5
3.3. Oppervlaktewater	6
3.4. Waterkwaliteit	7
3.5. Riolering	7
3.6. Waterkering	7
4. PROJECTBESLUIT SION	8
4.1. Bestaande bebouwing	8
4.2. Waterkwantiteit	8
4.3. Waterkwaliteit en ecologie	9
4.4. Veiligheid	9
5. REFERENTIES	10
 laatste bladzijde	 10
 bijlagen	 aantal bladzijden
I Huidige grondgebruik deelgebied Sion	1
II Huidige watersysteem deelgebied Sion	1

1. INLEIDING

De komende jaren werkt de gemeente Rijswijk aan plannen voor een nieuwe bouwlocatie voor wonen en bedrijvigheid. Het plangebied Rijswijk-Zuid omvat de deelgebieden Sion, 't Haantje en de TNO-locatie. Deelgebied Sion is in de bestaande situatie bebouwd en zal grotendeels worden herontwikkeld tot woningbouw. Het gebied wordt vooruitlopend op het bestemmingsplan Rijswijk-Zuid bouwrijp gemaakt. Dat betekent dat er een of meerdere bouwwegen worden aangelegd en dat de percelen worden voorbelast.

In deze waterparagraaf wordt aangegeven wat de randvoorwaarden zijn om te zorgen voor een goed werkend watersysteem tijdens het bouwrijp maken van deelgebied Sion. Daarbij is ingegaan op de onderdelen waterkwantiteit, waterkwaliteit, ecologie en veiligheid. Het bouwrijp maken van het gebied betreft een tijdelijke situatie en niet de beoogde eindsituatie. Door omstandigheden (bijvoorbeeld de matige verkoop van woningen) kan de tijdelijke situatie langer aanhouden. Daarom moet ook in de tijdelijke situatie het goed functioneren van het watersysteem gewaarborgd zijn.

Op 4 juni 2010 heeft overleg plaatsgevonden tussen het programmabureau Rijswijk-Zuid en hoogheemraadschap Delfland over de werkzaamheden voor het bouwrijp maken van deelgebied Sion. De mogelijk voorkomende werkzaamheden zijn als volgt:

- voorbereidende en opruimingswerkzaamheden;
- aanbrengen van bouwwegen;
- aanbrengen voorbelasting op (woning)bouwdeelplannen;
- diverse maatregelen.

In het volgende hoofdstuk wordt het bestaande beleid beschreven voor het watersysteem tijdens het bouwrijp maken van het plangebied en voor de toekomstige inrichting. In het derde hoofdstuk wordt de huidige situatie beschreven. Tenslotte worden de randvoorwaarden die gesteld worden aan de waterhuishouding beschreven in hoofdstuk 4.

2. BELEID

In de volgende paragrafen worden de voor het deelgebied van toepassing zijnde beleid voor het watersysteem tijdens het bouwrijp maken van het plangebied en voor de toekomstige inrichting weergegeven voor de onderwerpen veiligheid, waterkwantiteit, ecologie en waterkwaliteit, onderhoud en inrichting.

2.1. Europa

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is op 22 december 2000 officieel van kracht geworden. De richtlijn heeft als doelstelling het bereiken van een goede ecologische toestand voor alle oppervlaktewaterlichamen en het beschermen en herstellen van alle grondwaterlichamen (verbinding infiltratie en kwelgebieden). De KRW heeft het streven om emissies naar oppervlakte- en grondwater terug te dringen. Daarnaast zal de onttrekking van grondwater in evenwicht worden gebracht met de aanvulling van het grondwater. Het plangebied grenst aan het oppervlaktewaterlichaam Westboezem, zie afbeelding 2.1. De waterkwaliteit in de oppervlaktewaterlichamen wordt (sterk) beïnvloed door de omliggende, stedelijke polders en de emissies uit de glastuinbouw.

afbeelding 2.1. KRW lichamen omgeving deelgebied Sion [ref. 1.]

De Dulder (Noordhoornse Watering), Kerstanje, en Delftsche Vliet of Haagsche Vaart zijn aangewezen als waterlichamen in de KRW en moeten voor een groot deel natuurvriendelijk worden ingericht. Dat betekent voor Dulder (Noordhoornse Watering en Kerstanje) minimaal 3 meter aan beide zijden en voor de Delftsche Vliet of Haagsche Vaart minimaal 6 meter. Het doorstromingsprofiel moet daarbij voldoende zijn [ref. 2.].

2.2. Rijk

Waterwet

De acht wetten op watergebied, waaronder de Wet Gemeentelijke Watertaken, zijn vervangen door de Waterwet. De Waterwet is inclusief invoeringsregeling en invoeringswet op 22 december 2009 in werking getreden. De verantwoordelijkheden in het grondwaterbeheer van Rijk, provincie, waterschappen en gemeenten zijn in de Waterwet helderder vastgelegd. De voornaamste veranderingen zijn de invoering van de watervergunning en een verbeterde doorwerking van water in andere beleidsterreinen, met name het ruimtelijke domein. Rijk en provincies zorgen vooral voor het strategische beleid en de normstelling op nationaal respectievelijk regionaal niveau. Ook zorgen zij voor de noodzakelijke doorwerking van water in aanpalende gebieden zoals milieu, (natte) natuur en ruimte en stellen zij de functies van de watersystemen vast. De waterschappen zijn belast met het regionale operationele waterbeheer. Bepaalde taken van het grondwaterbeheer die nu bij de provincie liggen, worden overgedragen aan het waterschap. De gemeentelijke watertaken, waaronder de grondwater- en hemelwaterzorgplicht, zijn eind 2009 opgenomen in de Waterwet en moeten in 2012 door de gemeenten zijn uitgewerkt in verbrede gemeentelijke rioleringsplannen.

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

In 2003 is door het Rijk, de provincies (IPO), de waterschappen (Unie van Waterschappen) en de gemeenten (VNG) het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekend in navolging op het advies Waterbeheer 21e eeuw (WB21). Het doel van het NBW is om rekening houdend met klimaatverandering, zeespiegelrijzing, bodemdaling en verstedelijking het watersysteem op orde te hebben in 2015 en richting 2050 op orde te houden. Het tegengaan van wateroverlast is een belangrijk onderdeel van het waterbeheer. De werknormen uit het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) geven aan in welke mate (frequentie) wateroverlast wordt geaccepteerd (kans op inundatie vanuit oppervlaktewater). Deze normen zijn afhankelijk van het grondgebruik en het streven uit het NBW is om in 2015 aan deze normering te voldoen. Om wateroverlast te voorkomen en problemen af te wentelen op benedenstroomse gebieden is in het NBW de strategie vasthouden – bergen – afvoeren uit het advies WB21 aangehouden.

Het landelijke beleid streeft ook naar verbetering van de waterkwaliteit en ecologie als integraal onderdeel van het water. De voorkeursstrategie schoonhouden, scheiden, zuiveren is daarbij een belangrijke leidraad. De aanpak van diffuse bronnen zoals bouwmaterialen (duurzaam bouwen), het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het wegverkeer zijn bij o.a. het afkoppelen van hemelwater belangrijke aandachtspunten. De aanleg van natuurvriendelijke oevers, het vergroten van trek- en paaimogelijkheden van vis, een natuurlijker peilbeheer en het stimuleren van de groei van waterplanten dragen bij aan het verbeteren van waterkwaliteit en ecologie.

Nationaal Waterplan

Op 22 december 2009 is het Nationaal Waterplan door de ministerraad vastgesteld, het rijksplan voor het waterbeleid voor de periode 2009-2015 weer. Deze vervangt de Vierde Nota Waterhuishouding. Veel beleid uit de Vierde Nota Waterhuishouding, zoals integraal waterbeheer en de watersysteembenadering, wordt voortgezet. Het Nationaal Waterplan is tevens een structuurvisie voor de ruimtelijke aspecten. Een goede bescherming tegen overstromingen, het zoveel mogelijk voorkómen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit zijn hierin basisvoorwaarden voor welvaart en welzijn.

watertoets

Omdat het aspect water in ruimtelijke plannen een mede ordenend principe is, is de watertoets geïntroduceerd. Deze watertoets is verplicht gesteld in november 2003 voor ruimtelijke plannen. De watertoets is een procedure waarbij de initiatiefnemer in overleg met de waterbeheerders de waterhuishouding van een te ontwikkelen gebied inricht. Belangrijkste inhoudelijke doel van de watertoets is dat initiatiefnemers 'waterneutraal' bouwen. Dit betekent voor het waterkwantiteitsaspect dat niet meer water wordt afgevoerd uit het plangebied dan in de situatie voor de ruimtelijke ingreep. Voor de waterkwaliteit betekent dit in ieder geval dat de waterkwaliteit in en om het gebied niet mag verslechteren. Bovendien mogen plannen de grondwatersituatie buiten het plangebied niet negatief beïnvloeden.

Sinds de invoering van de nieuwe WRO (per 1 juli 2008) is de verplichte goedkeuring van Gedeputeerde Staten weggefallen en zal de waterbeheerder (het waterschap) zelf actief in het planproces moeten participeren en controleren of het wateradvies afdoende in het plan is verwerkt.

2.3. Provincie

Voor de provincie Zuid-Holland ligt de aandacht op duurzaam stedelijk waterbeheer, met als deelaspecten de relatie tussen stedelijk en landelijk water, vergroten waterbergend vermogen in de stadsranden, verbeteren waterkwaliteit, vergroten belevingswaarde water en benutten van kansen voor natuur en recreatie. Dit is vastgelegd in het 'Beleidsplan Groen, Water en Milieu (2006-2010)'.

2.4. Hoogheemraadschap van Delfland

Het hoogheemraadschap van Delfland heeft de regionale beleidskaders vastgelegd in het 'Waterbeheerplan 2010-2015'. Hierin zijn de doelen voor deze periode vastgelegd, bijvoorbeeld de veiligheid,

het verbeteren van de waterkwaliteit, het tegengaan van wateroverlast en het optimaliseren van de zuivering van afvalwater. Voor de thema's schoon water, voldoende water, stevige dijken, gezuiverd afvalwater en 'gebiedsgericht is integraal' kijken zijn de doelstellingen opgenomen in het plan.

Hoogheemraadschap Delfland heeft voor de verschillende polders de wateropgave vastgesteld volgens het project Afvoer- en BergingsCapaciteit Delfland. In 'ABCDelfland' wordt aangegeven hoe omgegaan moet worden met wateroverlast in het recente verleden en hoe kan worden geanticipeerd op klimaatontwikkelingen.

In de Handreiking Watertoets [ref. 3.] zijn de verschillende randvoorwaarden van het hoogheemraadschap opgenomen met betrekking tot waterberging, veiligheid, waterkwaliteit en beheer en onderhoud. Deze handreiking levert een handvat tijdens de watertoetsprocedure.

Naast bovenstaande instrumenten, zijn de peilbesluiten en de keur belangrijke beleidsstukken waarin de technische aspecten van het watersysteem vastliggen.

2.5. Gemeente Rijswijk - waterplan Rijswijk 2008-2015

In het waterplan staat een overzicht van de toestand en de werking van het watersysteem (oppervlaktewater, grondwater, waterbodem en oevers). Ook is aangegeven waar problemen zijn of kunnen ontstaan. Samen met Delfland en andere belangenorganisaties heeft de gemeente een visie en maatregelen opgenomen in het waterplan die ervoor moeten zorgen dat in 2015 de waterkwaliteit in Rijswijk is verbeterd en de kans op wateroverlast is verkleind. Hierbij is ook aandacht voor natuurontwikkeling, ecologie en recreatie. Daarmee draagt het waterplan bij aan veilig leven en comfortabel wonen in Rijswijk. De maatregelen binnen het plangebied Sion en het overige deel van Rijswijk-Zuid, die zijn beschreven in het waterplan zijn:

- vervanging slechte sifon in gebied Sion;
- versterken boezemkades in gebied Sion;
- maatregelen t.b.v. zwemwaterkwaliteit Wilhelminapark;
- waterbergingsopgave 21.450 m³ (Wilhelminapark 12.000 m³, Sion 3.450 m³, TNO gebied 6.000 m³);
- verbreden te krappe watergang ten noorden van TNO gebied.

3. HUIDIGE SITUATIE

Deelgebied Sion maakt deel uit van het te ontwikkelen gebied Rijswijk-Zuid. Het gebied ligt in de Hoekpolder en de Plaspoel- en Schaapweipolder. Het huidige grondgebruik en het watersysteem in het deelgebied Sion zijn weergegeven op kaart in bijlage I en II. Het gebied voor het projectbesluit heeft een omvang van 49,7 hectare waarvan 6,4 % bestaat uit water. In de huidige situatie zijn de gebruiksfuncties in het plangebied als volgt:

- bebouwing 13.200 m²;
- wegen 41.800 m²;
- kassen 226.000 m²;
- boezemwater 12.000 m²;
- polderwater 19.600 m²;
- groen en overig 184.400 m².

3.1. Bodem en geohydrologie

Het deelgebied ligt in een gebied dat bestaat uit kreekruggen en kleikomgronden. In het grootste deel van het gebied is de eerste 30 tot 60 cm van de bodem opgebouwd uit kalkarme humeuze klei en daaronder zware klei. De overige delen van het gebied zijn opgebouwd als tochteerdgrond en ook hier bestaat de bovengrond hoofdzakelijk uit klei. Plaatselijk kan er (gerijpt) veen voorkomen in de ondergrond. Het plangebied is onderhevig aan natuurlijke maaiveldddaling als gevolg van de zettingsgevoelige grondslag en peilverlagingen. Voor het peilbesluit voor de polders is de gemiddelde maaiveldddaling sinds de jaren '60 geanalyseerd. De gemiddelde maaiveldddaling voor het gebied is 0,47 mm per jaar.

In tabel 3.1 is de geohydrologische opbouw in het gebied schematisch weergegeven. De ondiepe bodemopbouw is geschematiseerd aan de hand van boringen (TNO 2009). De diepere bodemopbouw is bepaald aan de hand van de schematisatie in Regis¹ (TNO 2009). De eerste 15 m bestaat uit een deklaag van klei, zand en veenlaagjes, daaronder ligt het eerste watervoerende pakket tot circa NAP -40 m. De eerste slecht doorlatende laag is circa 15 m dik. Op circa NAP - 55 m ligt de bovenkant van het gecombineerde tweede en derde watervoerende pakket. De onderkant van dit pakket ligt op circa NAP -110 m.

tabel 3.1. Geohydrologische bodemopbouw

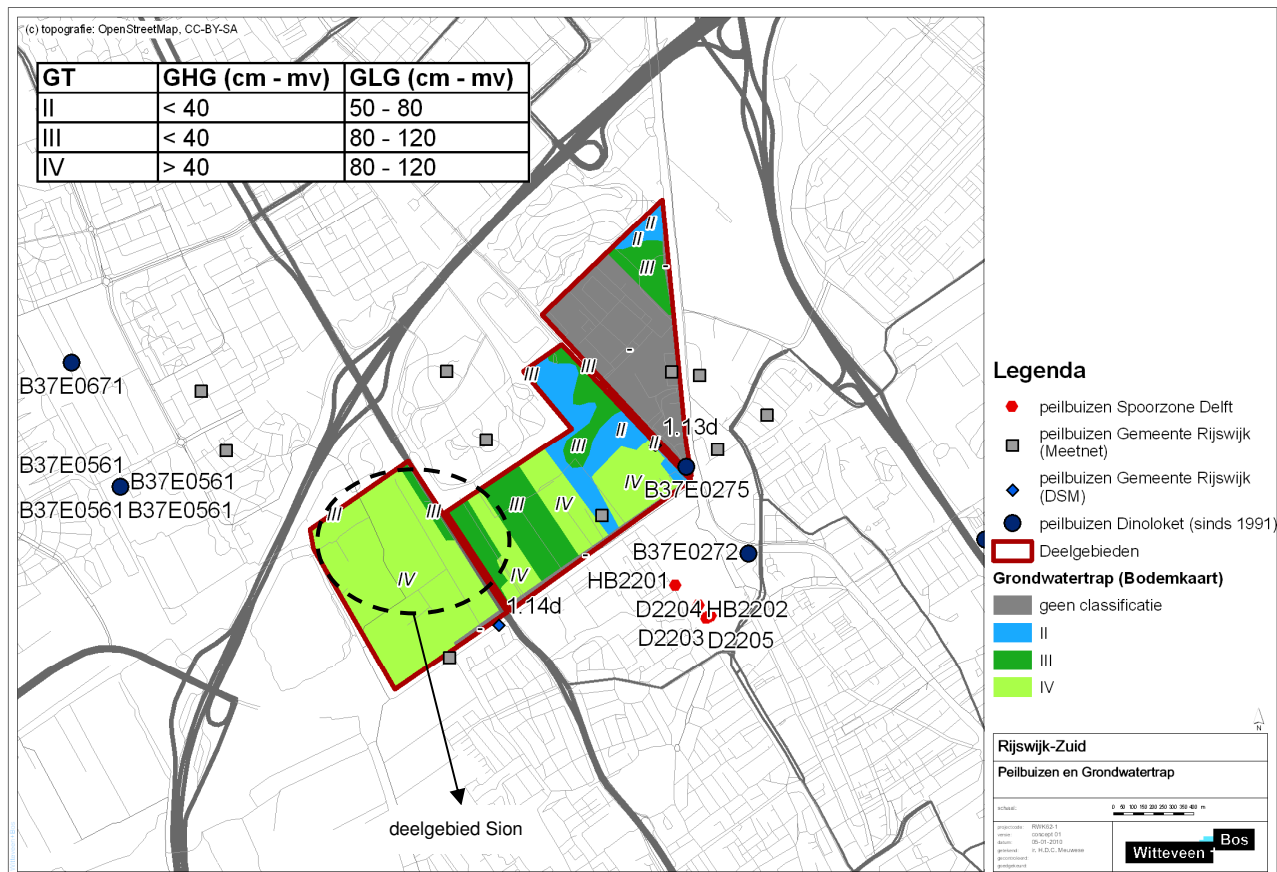
van (m NAP)	tot (m NAP)	formatie	lithologie	geohydrologie
maaiveld	- 15	Holoceen	klei, zand en veenlaagjes	deklaag
- 15	- 40	Kreftenheye	zand	eerste watervoerend pakket
- 40	- 55	Waalre	klei	eerste slecht doorlatende laag
- 55	- 110	Peize, Maassluis	zand	gecombineerde tweede en derde watervoerend pakket
- 110	dieper	Oosterhout	klei	geohydrologische basis

3.2. Grondwater

In afbeelding 3.1 zijn de grondwatertrappen binnen de deelgebieden weergegeven (Alterra 2009). De grondwatertrappen zijn beschikbaar voor het landelijke gebied. In deelgebied Sion komt voornamelijk grondwatertrap IV voor. Dat betekent dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) op > 40 cm beneden maaiveld ligt. De gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) ligt op 80-120 cm beneden maaiveld. Langs de Prinses Beatrixlaan bevindt de grondwaterstand zich iets hoger (grondwatertrap III). Ter plaatse van het deelgebied zijn geen grondwaterstanden gemeten. Inmiddels is op verschillende locaties in Rijswijk-Zuid een peilbuis geslagen waarin de grondwaterstand wordt gemeten.

¹ Regis: Regionaal Geohydrologisch Informatie Systeem

afbeelding 3.1. Locatie peilbuizen en grondwatertrap

De grondwaterstand in de deklaag van deelgebied Sion wordt bepaald door het waterpeil in de watergangen en drainage. Ten zuiden van het gebied ligt de grondwaterwinning van DSM, waardoor de stijghoogte in het watervoerende pakket minimaal 5 m lager ligt dan de freatische grondwaterstand. Dit betekent dat er in het gehele project gebied infiltratie van grondwater naar het watervoerende pakket plaatsvindt. Bij een eventuele stopzetting van deze winning zal in een deel van het gebied een kwelstroming ontstaan. Uit resultaten van een studie van Deltares blijkt dat bij het stoppen van de winning de freatische grondwaterstand op enkele locaties in het plangebied kan stijgen met 5 tot 50 cm ten opzichte van de huidige situatie. Op deze locaties zal drainage nodig zijn. Op enkele plaatsen binnen het plangebied kan maaiveldstijging van 5 tot 15 cm optreden. Een gevolg van de toename van de stijghoogte zou kunnen zijn dat de kadestabiliteit niet meer overal gegarandeerd worden [ref. 4.].

3.3. Oppervlaktewater

Deelgebied Sion ligt in de polder Hoekpolder en de Plaspoel- en Schaapweipolder (zomerpeil NAP-1.19 m/winterpeil NAP-1.29 m) en grenst aan de boezem en boezemwatergang Noordhoornse Watering (peil NAP-0.43 meter), zie bijlage II. Beide polders vormen samen een waterhuishoudkundige eenheid. Ook lopen de boezemwatergang Spieringswatering en de verbindingswatergang door het gebied. Deze boezemwatergang vormt een barrière voor de afwatering van het zuidelijk gelegen deel van de polder. De afwatering hier vindt plaats met een sifon, die echter een beperkte capaciteit heeft. Dat leidt in combinatie met een tekort aan open water berging, tot problemen bij hevige neerslag. De afwatering is daarom tijdelijk verbeterd met een pomp die het overtollige water naar de boezem kan pompen.

De polder ten oosten van de Spieringswatering staat niet in verbinding met het westelijke deel. De afvoer van het westelijke deel vindt plaats via het ten noorden van de A4 gelegen gemaal dat uitmaakt op

Den Dulder. Het deel ten oosten van de Spieringswatering vindt plaats naar het oostelijk gelegen gemaal.

In het gebied zijn verschillende peilafwijkingen aanwezig, zie bijlage II. Ten behoeve van de het beschermen van de fundering van bepaalde opstallen zijn een aantal verhoogde peilen ingesteld, die met behulp van een stuw of opmaling beheerst worden. Ook zijn in enkele gebieden verlaagde peilen ingesteld om wateroverlast door de beperkte drooglegging te voorkomen. Dit is nodig in gebieden waar het maaiveld zover is gedaald, dat de drooglegging onvoldoende is.

3.4. Waterkwaliteit

In het plangebied zijn op een enkele locatie verschillende waterkwaliteitsparameters gemonitord in de jaren 2004-2009. Voor wat betreft de huidige waterkwaliteit in deelgebied Sion geldt dat het totaalstikstofgehalte en het totaal-fosfaatgehalte zeer hoog zijn en niet voldoen aan de gestelde normen. Dit wordt o.a. veroorzaakt door de emissies uit de glastuinbouw. Met name in de zomer treden in enkele jaren lage zuurstofgehalten op. Gemiddeld (zomer en jaar) is de zuurstofconcentratie overwegend goed. Het doorzicht is over het algemeen slecht (beneden de norm). De biologische waterkwaliteit is overwegend matig, gemeten naar de STOWA-beoordelingsmethodiek [ref. 5.]. Dit komt door o.a. onvoldoende natuurvriendelijke inrichting van de huidige watergangen. Verder is in het deelgebied Sion een watergang aanwezig met verontreinigd slib (klasse 4).

3.5. Riolering

In deelgebied Sion wordt momenteel de DWA van woningen en bedrijven door middel van drukriolering afgevoerd. Het hemelwater stroomt van daken en verhard oppervlak in sloten welke het verder naar het open water vervoeren. Vanuit Rijswijk wordt het afvalwater onder vrijval afgevoerd naar de riolering van de gemeente Den Haag waarvandaan het water wordt afgevoerd via het gemaal Laakwijk naar de zuivering Harnaschpolder [ref. 6.].

3.6. Waterkering

Binnen het plangebied ligt geen primaire waterkering. Er zijn wel vele meters boezemkade aanwezig vanwege de kleine boezemwatergangen. Vaak ligt op de kade een smalle weg [ref. 5.].

4. PROJECTBESLUIT SION

Deelgebied Sion is in de bestaande situatie bebouwd en zal grotendeels worden herontwikkeld tot woningbouw. Het gebied wordt vooruitlopend op het vaststellen van het bestemmingsplan Rijswijk-Zuid bouwrijp gemaakt. Dat betekent dat er een of meerdere bouwwegen worden aangelegd en dat de percelen worden voorbelast. De ligging en de fasering van de werkzaamheden zijn op dit moment nog niet bekend. Op dit moment vindt de sloop van de bestaande kassencomplexen plaats.

4.1. Bestaande bebouwing

Bij de inrichting van het plangebied moet rekening gehouden worden met de bestaande bebouwing. Dit in verband met de bestaande kabels en leidingen, de ontwatering en drooglegging, wateroverlast en veiligheid. De vloerpeilen van de bestaande bebouwing in het deelgebied Sion en de bestaande maai-veldhoogten zijn ingemeten, zie RWK62.2.1001.

Tijdens de werkzaamheden moeten de bereikbaarheid gegarandeerd worden en de overlast voor de bestaande bebouwing en gebruiksfuncties voorkomen.

4.2. Waterkwantiteit

Ten behoeve van de waterkwantiteit moet met de volgende aspecten rekening gehouden worden:

- bij het dempen van watergangen moet worden gezorgd voor compenserend oppervlaktewater. Omdat de bestaande glastuinbouw gesloopt wordt, zal het verharde oppervlak (tijdelijk) afnemen. Tijdens het bouwrijp maken kan meer neerslag infiltreren in de bodem dan nu het geval is. De aanleg van extra waterberging is daarom niet nodig;
- het compenserende oppervlaktewater moet eerst gegraven worden voordat dat gedempt kan worden. Het goed functioneren van het watersysteem moet gewaarborgd worden;
- hemelwaterafvoer bouwweg: het hemelwater van bouwwegen moet, eventueel na zuivering, afgevoerd kunnen worden naar het (compenserend) oppervlaktewater;
- aanbrengen van (tijdelijke bouw)drainage en het graven van afvoer greppels om wateroverlast te voorkomen tijdens de bouw;
- aanbrengen van drainage en ophoogmateriaal in te dempen watergangen;
- baggeren van sloten en watergangen ter plaatse van slootkruisingen en te dempen watergangen;
- bij aanleg van een bouwweg moeten (tijdelijke) duikers en/of bruggen worden aangelegd, zodat er de water aan- en afvoer en het peilbeheer niet belemmerd wordt.

afmetingen duikers en watergangen

Delfland hanteert in een stationaire afvoersituatie op basis van de bemalingsnormen de volgende ontwerpnormen voor waterlopen en kunstwerken [ref. 3.]:

- nieuwe kunstwerken mogen de water aan- en afvoer en het peilbeheer niet belemmeren;
- minimale afvoercapaciteit: voor de afvoerberekeningen gaat Delfland in principe uit van het winterpeil en de leggerafmetingen;
- stroomsnelheid maximaal 0,2 m/s in primaire waterlopen en 0,6 m/s in duikers;
- minimale afmeting van duikers uit praktische overwegingen 60 cm;
- ontwerpafmetingen duikers 1/3 deel lucht met een maximum van 25 cm;
- minimale waterdiepte: voor primaire watergangen 1,00 meter en voor secundaire watergangen 0,50 meter;
- aanlegdiepte: voor primaire watergangen 1,10 meter en voor secundaire watergangen 0,60 meter;
- minimaal onderwatertalud: voor primaire en secundaire watergangen 1:2 (1:3 voor veen en zand);
- minimaal bovenwatertalud: voor primaire en secundaire watergangen 1:1;
- minimale stroomvoerende breedte op de waterlijn: voor primaire watergangen 4,40 meter en voor secundaire watergangen 2,20 meter.

4.3. Waterkwaliteit en ecologie

waterkwaliteit

Het uitgangspunt voor waterkwaliteit is het niet afwentelen van vervuiling (drietrapsstrategie schoonhouden, scheiden, zuiveren) en vuil water niet te laten stromen naar schoner water. Voor alle oppervlaktewater moet tenminste voldaan worden aan MTR-norm (= maximaal toelaatbaar risico). Bij de aanleg van (tijdelijke) watergangen en kunstwerken moet gebruik gemaakt worden van niet-uitlogende bouwmaterialen.

De hemelwaterafvoer van de bouwweg zal licht tot matig verontreinigd zijn. De afvoer dient daarom zuivering (bijvoorbeeld via bermassage) plaats te vinden om het water te filteren voordat het op het oppervlaktewater wordt geloosd.

ecologie

In het deelgebied liggen geen watergangen met ecologische waarde, zodat hier geen rekening mee gehouden hoeft te worden bij de werkzaamheden. Langs het projectgebied ligt een waterlichaam. Hier zullen waar mogelijk natuurvriendelijke oevers aangelegd, zodat de overgang van water naar land geleidelijk verloopt. De verwachting is wel dat dit zeer beperkt zal zijn gezien het feit dat de bestaande bebouwingen en wegen gehandhaafd zullen worden.

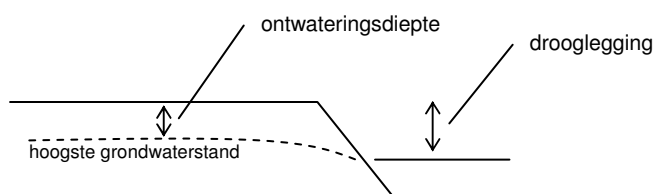
4.4. Veiligheid

Indien de werkzaamheden plaatsvinden binnen de keurzone van een waterkering, mag de waterkerende functie niet aangetast worden. Beheer en onderhoud aan keringen moet te allen tijde mogelijk zijn. Hiervoor moeten stroken van 5 meter worden gereserveerd.

drooglegging en ontwatering

Voor een duurzame ontwikkeling van het plangebied is het van belang om te zorgen voor voldoende ontwateringsdiepte en drooglegging, zie afbeelding 4.1. De drooglegging van wegen is nog onderwerp van een brede discussie, waaraan ook het hoogheemraadschap deelneemt. In tabel 4.1 zijn de algemeen geldende normen ten opzichte van de gemiddeld hoogste grondwaterstand weergegeven.

afbeelding 4.1. Drooglegging en ontwateringsdiepte

tabel 4.1. Ontwateringscriteria [ref. 7. en 8.]

functie	hoogste grondwaterstand (komt gemiddeld 1 keer per jaar voor)
woningen met kruipruimte	1,0 m – vloerpeil
woningen zonder kruipruimte	0,5 m – vloerpeil
tuinen en openbaar groen	0,5 m – maaiveld
primaire wegen	0,9 - 1,0 m – wegpeil
secundaire wegen + woonstraten	0,8 m – wegpeil
leidingen	0,6 tot 1,0 m - maaiveld

5. REFERENTIES

1. Hoogheemraadschap Delfland (2010), Ontwerp Algemene regels natuurvriendelijke oevers (concept).
2. Hoogheemraadschap Delfland (2010), inspraakreactie 'Startnotitie m.e.r. Rijswijk-Zuid.
3. Hoogheemraadschap Delfland (2007), Handreiking watertoets.
4. Deltares (2008), Grondwatereffecten aan de oppervlakte (gebracht).
5. Gemeente Rijswijk en hoogheemraadschap Delfland (2008). Waterplan Rijswijk 2008-2015.
6. W+B 2010 Afvalwaterafvoer Rijswijk-Zuid.
7. Gemeente Rijswijk (2008), Programma van eisen civieltechnische werken.
8. Beter bouwen en woonrijp maken, publicatie 'Ontwatering in stedelijk gebied'.

BIJLAGE I Huidige grondgebruik deelgebied Sion

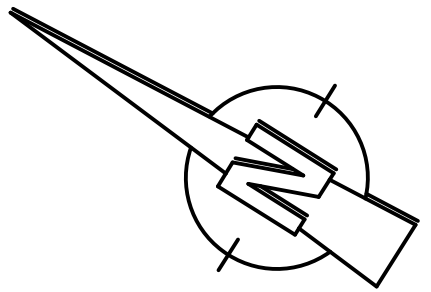

Tabel 1: oppervlaktes
grondgebruik

	Oppervlakte	% geheel
Bebouwing	13.200 m ²	2,7 %
Verharding	41.800 m ²	8,4 %
Boezewater	12.800 m ²	3,8 %
Polderwater	18.800 m ²	2,6 %
Kassen	226.000 m ²	45,4 %
Waternk	1.500 m ²	0,3 %
Waterbassin	13.000 m ²	2,6 %
Groen (restant opp.)	169.900 m ²	34,2 %
Totaal	497.000 m ²	100,0 %

Legenda

- Bestaande situatie
- Grens projectbesluit
- Bestaande bebouwing
- Bestaande verharding
- Bestaand boezewater
- Bestaand polderwater
- Bestaande kassen
- Bestaande waternk
- Bestaand waterbassin

CONCEPT 01
03-06-2010

Grens projectbesluit gebaseerd op tekening
s-pb-31630010-0001.dwg ontvangen op 31 Mei 2010

PROGRAMMABUREAU RIJSWIJK-ZUID
CT-basisplan

Overzicht bestaande oppervlaktes t.b.v.
Projectbesluit Sion

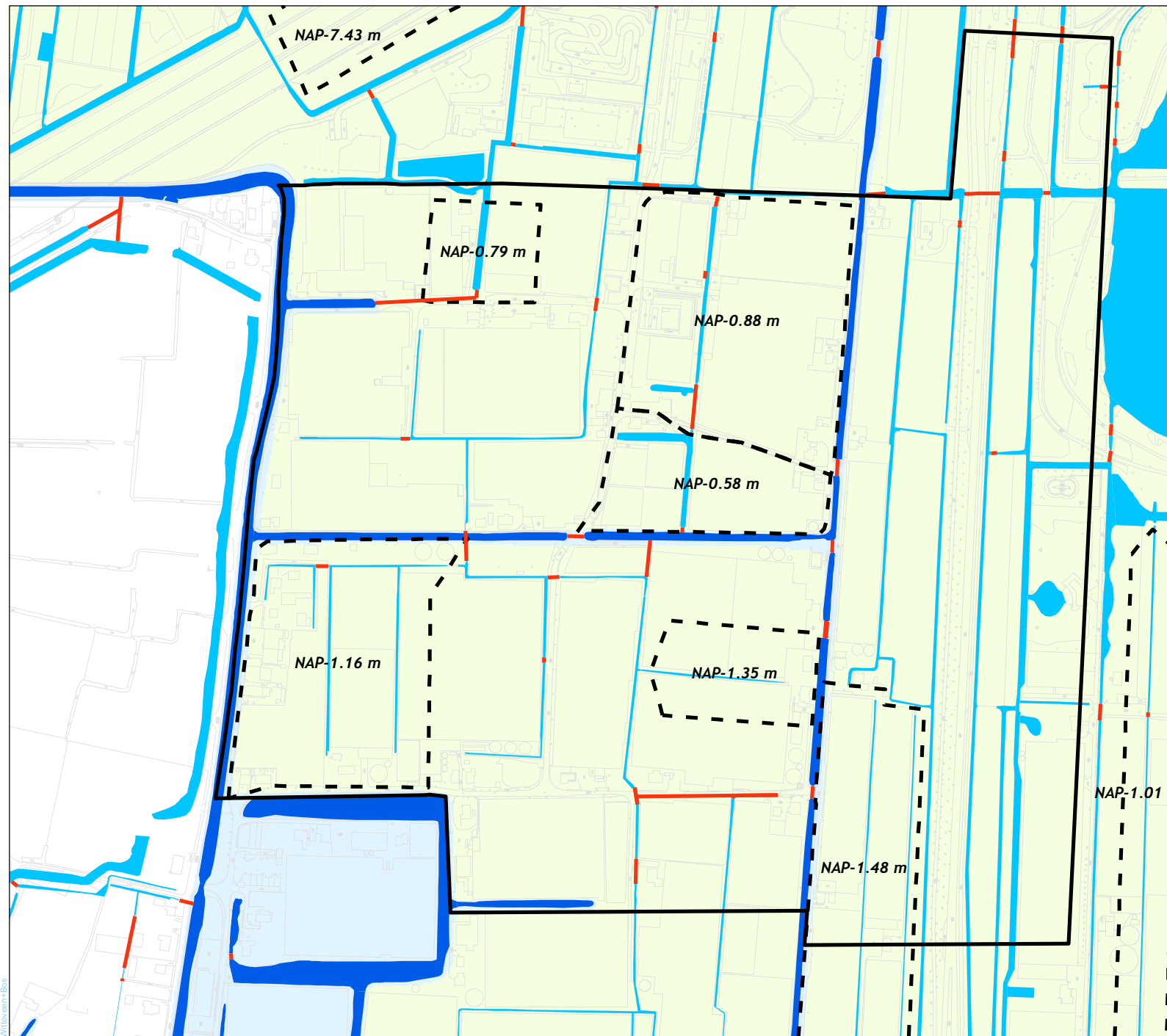
Witteveen Bos
Postbus 8544
2008 XP Den Haag
Telefoon: 070 370 01 00
Telefax: 070 360 00 00

Getekend: ing. M. Maas
Gecontroleerd: ir. D.J. Biron
Opgeleverd: D.J. Biron
Datum:

Schaal: 1:1000
Formaat: A0
RWB62.1.1010

S	_____
T	_____
E	_____
D	_____
C	_____
B	_____
A	_____
W	_____
S	_____

BIJLAGE II Huidige watersysteem deelgebied Sion

Legenda

— grens projectbesluit Sion

- - - peilafwijkingen

■ boezemwatervlak

■ polderwatervlak

peilgebied

■ Peilbesluit Boezem NAP-0.43 m

■ Peilbesluit Plaspoel en Schaapweipolder en Hoekpld NAP-1.19/-1.29 m

Watersysteem Deelgebied Sion

Rijswijk-Zuid

schaal: 1 = 5000

0 50 100 m

projectcode: RWK62-5
 versie: concept01
 datum: 07-06-2010
 getekend: L. Velt
 gecontroleerd: J. Klein
 goedgekeurd: J. Klein

Witteveen **Bos**

Bijlage 3: Resultaten wettelijk vooroverleg

Bijlage 3: Resultaten wettelijk vooroverleg

Ingevolge artikel 5.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening is over het concept-ontwerpprojectbesluit overleg gevoerd met de volgende overlegpartners:

- Provincie Zuid-Holland;
- Stadsgewest Haaglanden;
- Gemeente Delft;
- Gemeente Midden-Delfland;
- Hoogheemraadschap van Delfland
- Veiligheidsregio Haaglanden;
- Gasunie;
- Vrom-inspectie.

Hiertoe is op 1 september een mail verzonden aan deze partners met als bijlage de bijbehorende stukken, en het verzoek de vooroverlegreactie vóór 28 oktober 2010 kenbaar te maken. Indien er reacties na die datum binnen zouden komen, zouden deze als zienswijze worden beschouwd. In navolgende tabel zijn de resultaten van dit vooroverleg weergegeven.

Vooroverlegreactie	Beantwoording gemeente	Conclusie
1. Gemeente Delft a. hoewel het projectbesluit slechts ziet op het voorbelasten van de 1 ^e fase van Sion, gaan wij in op een aantal knelpunten die wij zien in de ontwikkeling van het woongebied "Rijswijk-Zuid. Verzocht wordt, alternatieven te bedenken voor de knelpunten. De recent opgezette overlegstructuur Delft-Rijswijk-Zuid biedt hiervoor een prima basis. Ook het voorgestelde overleg over de Zuidweg in regioverband biedt voor ons perspectief op een constructieve oplossing.	a. De gemaakte opmerkingen, zoals overlegpartner zelf ook opmerkt, zijn niet relevant voor het onderhavige projectbesluit, omdat dit slechts ziet op het voorbelasten van een gebied en niet op bouw- c.q. ontwikkelingsactiviteiten. Op de gemaakte opmerkingen zal te zijner tijd, in het kader van de bestemmingsplanprocedure die	Deze reactie geeft geen aanleiding het projectbesluit aan te passen.

b. de verlaging van het programma van 4.250 naar 3.250 die u overweegt, vinden wij goed passen bij de regionale behoefte in het groen-stedelijke woonmilieu. Gezien de grote aanwezige woonvoorraad in Delft in het woonmilieu 'naoorlogs stedelijk compact', is aanleg van een enigszins ontspannen groen-stedelijk woonmilieu in Rijswijk-Zuid voor ons van belang. c. aanhechting op de omgeving: het Masterplan anticipeert op realisatie van het stedenbaanstation Rijswijk-Zuid. Hier is het centrum gedacht, een combinatie van wonen in hoge dichtheid en voorzieningen. Voor realisatie van het station is Rijswijk afhankelijk van de plannen van ProRail. Het station is in die zin een planrisico. d. de wens, dat de omgeving van het station goed op de stations Delft en Rijswijk moet worden aangesloten, begrijpen wij, maar is met de nu voorgestelde situering van het centrum richting station Delft niet eenvoudig te realiseren omdat de verbinding over het DSM-terrein én door het Agnetapark loopt. Deze laatste is een Rijksmonument. Ruimte voor een doorgaande route ontbreekt hier. De huidige auto- en openbaarvervoerverbinding tussen station Delft en Rijswijk-Zuid loopt via de Pr. Beatrixlaan. e. De in het Masterplan opgenomen schetsen van de nieuwe wijk zijn nogal introvert en verbinden zich niet of nauwelijks met de aanwezige routes in de directe omgeving noch met Delft. Het maken van goede fietsroutes naar	binnenkort start, worden ingegaan. Daarnaast wordt het reeds opgestarte overleg met de gemeente Delft gecontinueerd. b. zie a. c. zie a. d. zie a. e. zie a.	
--	---	--

Delft en de Delfste binnenstad en het aantrekkelijk maken van de Provinciale weg (bebouwing en openbare ruimte) kan de locatie meer met de omgeving verbinden. In het overleg Delft-Rijswijk-Zuid worden hierover afspraken gemaakt. f. Zuidweg: voor de ontsluiting van de Harnaschpolder-Delft is de Zuidweg tussen de Harnaschknoop/A4 en de Beatrixlaan altijd meegenomen in de planvorming. In het RSP Haaglanden is de Zuidweg opgenomen als verkenningproject. In het Masterplan ontbreekt een deel van de Zuidweg als stadsweg tussen A4 en Beatrixlaan. Hierdoor is autoverkeer tussen het deelgebied Lookwatering West en het centrum van Delft alleen mogelijk via de A4 of via sluiproutes. Overlegpartner is blij met het gemeentelijke aanbod om de Zuidweg te agenderen in een overleg tussen gemeente Rijswijk, Midden-Delfland en Delft. g. Het kruispunt Provincialeweg - Ruys de Beerenbrouckstraat is in de bestaande situatie maximaal belast. De effecten van de plannen van Rijswijk-Zuid moeten daarom in de verkeersberekeningen specifiek bekeken worden (doorstroming, lucht, geluid). Indien de effecten maatregelen vereisen, wil overlegpartner graag in gesprek over verevening van de kosten. h. het verlengde van de Lange Kleiweg, de Wateringseweg, ligt op Delfts grondgebied. Deze weg kan zeer beperkte hoeveelheden verkeer aan. Het risico bestaat dat door de ontwikkeling van Rijswijk-Zuid, de weg als ontsluitingsweg gebruikt gaat worden. Dit is onwenselijk. In de planvorming moet worden voorkomen dat de Wateringseweg als ontsluitingsweg voor Rijswijk-Zuid gaat functioneren. i. Voorzieningen: direct ten noorden van Delft wordt een substantieel aantal	f. zie a. g. zie a. h. zie a. i. zie a.	
--	---	--

woningen toegevoegd. Deze hebben in de 1^e planfase (Sion - 't Haantje) geen eigen maatschappelijke voorzieningen. De voorzieningen van Delft zullen hiertoe onevenredig aangesproken worden. Afstemming is noodzakelijk, eventueel dient verevening plaats te vinden. j. door de crisis is het bouwprogramma in de Harnaschpolder vertraagd. Om te voorkomen dat uitvoering van de eerste fase Sion onnodig concurreert met Harnaschpolder - Delft, zou overlegpartner graag tot maatwerk in fasering komen.	j. zie a.	
2. Gemeente Midden-Delfland a. Het concept projectbesluit houdt verband met de voorgenomen voorbereidende werkzaamheden, zoals het voorbelasten van het terrein en de aanleg van tijdelijke bouwwegen. De opmerkingen zijn op dit gegeven gebaseerd. Dit impliceert niet dat de gemeente Midden Delfland geheel of gedeeltelijk instemt met de door u voorgestane ontwikkelingen Rijswijk Zuid. Het wordt van groot belang geacht dat de gemeente Delfland als overlegpartner blijvend betrokken blijft bij alle ontwikkelingen in dit gebied. Aangegeven wordt dat men teleurgesteld is over het ontbreken van het doortrekken van de Zuidweg in het Masterplan Rijswijk-Zuid. Gevraagd wordt hierover in overleg te treden. Tevens acht men het van belang dat het bedrijfvenschap Harnaschpolder wordt betrokken in het gevraagde overleg. b. In paragraaf 3.1 van de Waterparagraaf Projectbesluit deelgebied Sion staat: "Compensatie voor het dempen van watergangen en sloten kan elders in het deelgebied Sion plaatsvinden of in de Zwethzone." Omdat het project Zwethzone ook het deelproject de Harnaschknoop in de gemeente Midden-Delfland omvat, wordt verzocht in het projectbesluit duidelijk aan te geven dat de benodigde watercompensatie volledig op het grondgebied	a. Van de reactie is kennis genomen. De gemaakte opmerking in relatie tot de Zuidweg is niet relevant voor het onderhavige projectbesluit, omdat dit slechts ziet op het voorbelasten van een gebied en niet op bouw- c.q. ontwikkelingsactiviteiten. Op de gemaakte opmerkingen zal te zijner tijd, in het kader van de bestemmingsplanprocedure die binnenkort start, worden ingegaan. b. De benodigde watercompensatie zal volledig op het grondgebied van de gemeente Rijswijk worden gerealiseerd.	a. Deze opmerking geeft geen aanleiding het projectbesluit aan te passen. b. De ruimtelijke onderbouwing wordt aangevuld.

van de gemeente Rijswijk gerealiseerd wordt. c. Uit het concept projectbesluit wordt opgemaakt dat het uw bedoeling is om het zandtransport via de Prinses Beatrixlaan en over de op het terrein aan te leggen bouwwegen te laten plaatsvinden. Er wordt vanuit gegaan dat al het zandtransport inderdaad op deze wijze plaatsvindt. De gemeente Midden-Delfland staat in beginsel niet toe dat het zandtransport via wegen binnen de gemeente in de omgeving van Sion plaatsvindt. Mocht blijken dat het noodzakelijk is om het zand over onze wegen in de omgeving van Sion te vervoeren, dan wordt het zeer op prijs gesteld wanneer vooraf met in overleg wordt getreden zodat ter zake goede afspraken te kunnen maken.	c. Het is inderdaad niet de bedoeling dat de transporten anders dan via de Prinses Beatrixlaan plaats zullen vinden. Indien het toch noodzakelijk blijkt te zijn zal er eerst overleg plaatsvinden.	c. Deze opmerking geeft geen aanleiding het projectbesluit aan te passen.
3. Gasunie Er dient technische afstemming te zijn met de tracébeheerder. Tijdelijke bouwwegen zijn mogelijk gesitueerd boven en/of direct parallel aan een aardgastransportleiding; dit is niet geheel duidelijk op te maken uit de verbeelding met de globale situering.	Het klopt dat uit de verbeelding niet is af te leiden waar exact de bouwwegen komen. Inmiddels is er wat meer bekend, en is de grens van het projectbesluitgebied hierop aangepast. Er ligt één aardgastransportleiding en een gasverdeelstation in het projectgebied. Uiteraard zal bij de verdere planuitwerking c.q. de planuitvoering in nauw overleg met de Gasunie worden getreden over hoe de belangen van de leiding en het gasverdeelstation het beste kunnen worden veilig gesteld.	Deze reactie geeft geen aanleiding het projectbesluit aan te passen.
4. Hulpverleningsregio Haaglanden a. Binnen het projectgebied zijn drie hagedruk aardgastransportleidingen	a. de reactie wordt voor kennisgeving	Deze reactie geeft geen

gelegen van de Gasunie. Ook is de transportroute gevaarlijke stoffen (Beatrixlaan) relevant. In de nabijheid van het projectbesluitgebied zijn diverse andere risicobronnen aanwezig. Deze risicobronnen worden buiten beschouwing gelaten, aangezien de ontwikkelingen die met dit projectbesluit worden mogelijk gemaakt, geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten toelaten. In de adviezen voor de bestemmings- en uitwerkingsplannen en de overige gebieden binnen Rijswijk-Zuid, zullen deze risicobronnen wel worden beschouwd. b. Scenario: het meest voorkomende scenario is een beschadiging van één van de buisleidingen door grondwerkzaamheden. De mogelijkheid bestaat dat uitstroming van aardgas plaatsvindt. De gaswolk kan tot ontbranding komen. Een extra aandachtspunt is dat één van de aardgasleidingen, reukloos gas bevat. Het ergst denkbare scenario is een grote breuk in een leiding, die explosief tot ontbranding komt. Het advies luidt als volgt: - inventariseer de locatie van de leidingen binnen en in de nabijheid van het gebied, in het bijzonder de hoge druk aardgastransportleidingen. - bij graaf- en grondwerkzaamheden conform de Wet Informatie-uitwisseling ondergrondse netten, maatregelen treffen om graafschade aan de gasleidingen te voorkomen. - zorg ervoor dat het bouwputmanagement tijdens de voorbelastings- en bouwphase van ruimtelijke ontwikkelingen gewaarborgd blijft.	aangenomen. b. de exacte ligging van de aanwezige aardgastransportleidingen is reeds geïnventariseerd en zijn derhalve inzichtelijk. Een aardgasleiding en een gasverdeelstation liggen binnen het projectgebied. Werkzaamheden zullen pas plaats vinden na overleg met de leidingbeheerder. Uiteraard zullen bij de verdere planuitwerking c.q. de planuitvoering maatregelen worden getroffen om graafschade aan de gasleidingen te voorkomen, de Wet Informatie-uitwisseling ondergrondse netten in ogenschouw houdende.	aanleiding het projectbesluit aan te passen.
5. VROM-inspectie a. Vermeld wordt, dat Sion – 't Haantje als eerste ontwikkeld zal worden. Eerder heeft Rijkswaterstaat een zienswijze gestuurd op BP "Rijswijk-Zuid I". Dit plan is (gedeeltelijk) goedgekeurd. Het is niet duidelijk of het bouwrijp maken van de grond voor het gebied Sion – 't Haantje nu binnen het	a. Aan de gronden waarop het onderhavige projectbesluit betrekking heeft, is indertijd goedkeuring onthouden. De ruimtelijke onderbouwing bij het	a. Aanvullen omschrijving planproces in ruimtelijke onderbouwing.

goedgekeurde deel ligt of niet. Verzocht wordt, de toelichting van het projectbesluit te verduidelijken. b. Geen vermelding wordt aangetroffen over het verloop van het planvormingsproces voor Rijswijk-Zuid. Eerder dit jaar is op de Startnotitie MER Rijswijk-Zuid én het Masterplan gereageerd. Het is onduidelijk hoe deze documenten zich verhouden tot het projectbesluit. Dit moet worden verduidelijkt, waarbij ook moet worden aangegeven wat de functie is van het projectbesluit in dit planproces. c. De eerder ingediende zienswijze op het BP "Rijswijk-Zuid I" en de reactie op de Startnotitie en Masterplan blijven van kracht. Omdat de zienswijze uit 2008 is, is deze deels geactualiseerd v.w.b. de spoorverdubbeling.	projectbesluit wordt aangevuld. b. De omschrijving van het planproces in de ruimtelijke onderbouwing wordt aangevuld. De reactie op de Startnotitie MER is toegestuurd aan de commissie MER. Deze heeft de reactie meegewogen in haar advies voor richtlijnen. Op de reactie op het Masterplan zal te zijner tijd, in het kader van de bestemmingsplanprocedure die binnenkort start, worden ingegaan. c. De gemaakte opmerking is niet relevant voor het onderhavige projectbesluit, omdat dit slechts ziet op het voorbelasten van een gebied en niet op bouw- c.q. ontwikkelingsactiviteiten. Op de gemaakte opmerkingen zal te zijner tijd, in het kader van de bestemmingsplanprocedure die binnenkort start, worden ingegaan.	b. Aanvullen omschrijving planproces in ruimtelijke onderbouwing. c. Deze opmerking geeft geen aanleiding het projectbesluit aan te passen.
6. Provincie Zuid-Holland Rijswijk-Zuid is in de provinciale structuurvisie aangemerkt als Transformatiegebied, en tevens dat Sion als eerste deelgebied ontwikkeld zal worden. Ingestemd kan dan ook worden met het verzoek, met inachtneming van de volgende opmerking: Destijds is aan BP "Rijswijk-Zuid I" goedkeuring onthouden omdat de	Van de reactie is kennis genomen. Op de overige opmerkingen zal te zijner tijd, in het kader van de bestemmingsplanprocedure die binnenkort start, worden ingegaan.	Deze reactie geeft geen aanleiding het projectbesluit aan te passen.

ontwikkeling in strijd is met het provinciaal en regionaal bedrijventerreinenbeleid en met het beleid ten aanzien van geur en externe veiligheid. Er wordt op gewezen dat instemmen met het verzoek ten behoeve van de voorbelastende werkzaamheden niet betekent dat ons college dan ook zondermeer instemt met de door uw college voorgestane woningbouw ontwikkelingen in het gebied.	Daarnaast wordt het reeds opgestarte overleg met de provincie Zuid-Holland gecontinueerd.	
7. Hoogheemraadschap van Delfland Delfland kan instemmen met de waterparagraaf. Aan alle aspecten, die van belang zijn voor een goede waterhuishouding, is invulling gegeven.	Van de reactie is kennisgenomen. Het feit dat een positief wateradvies is afgegeven, wordt in paragraaf 4.7 van het projectbesluit verwerkt.	Aanvullen paragraaf 4.7.
8. Stadsgewest Haaglanden In het Regionaal Structuurplan (RSP) staat vermeld dat Rijswijk-Zuid als groenstedelijk woonmilieu ontwikkeld zal worden. In het Masterplan Rijswijk-Zuid is hiertoe de ambitie geformuleerd dit gebied als duurzaam woon- en werkgebied te ontwikkelen. Het projectbesluit betreft een deelgebied van Sion als onderdeel van Rijswijk-Zuid. Hiermee wordt beoogd de gronden op te hogen en deze bouwrijp te maken. Alhoewel er in dit deelgebied volgens het Masterplan woningbouw is gepland, worden in het onderhavige projectbesluit uiteraard geen definitieve bestemmingen aan de gronden toegekend. Het door middel van het projectbesluit alvast bouwrijp maken van de gronden kan gebeuren met alle voorbehouden ten opzichte van de besluitvorming over het bestemmingsplan en de daarbij betrokken planologische procedures. Het projectbesluit geeft het Stadsgewest Haaglanden dus geen aanleiding om inhoudelijk te reageren, hetgeen inhoudt dat in formele zin geen bezwaren bestaan tegen het voornoemde projectbesluit. Het bestemmingsplan voor het gebied wordt graag tegemoet gezien.		

Bijlage 4:
Bijdrage geluidhinder en luchtkwaliteit bouwverkeer
Projectbesluit “Voorbelasten 1e fase Sion”, gemeente
Rijswijk, 16 augustus 2010

Notitie – Bijdrage geluidhinder en luchtkwaliteit bouwverkeer

Projectbesluit “Voorbelasten 1e fase Sion”, gemeente Rijswijk

KuiperCompagnons

datum: 16 augustus 2010

File: j:\318\300\10\4 achtergrondinformatie - te verwerken stukken\milieu\notitie geluid+lucht bouwverkeer - projectbesluit sion.doc

Aanleiding

Het projectbesluit voorziet in de aanleg van bouwwegen ten behoeve van het voorbelasten van de 1^e fase Sion. Nagegaan is of het bouwverkeer naar en op deze bouwwegen leidt tot een significante toename van geluidhinder en concentraties luchtverontreinigende stoffen.

Als toetsingskader is de normstelling uit de Wet geluidhinder (Wgh) en de Wet luchtkwaliteit toegepast.

Onderzoek geluidhinder

De Wgh is onder andere van kracht als nieuwe wegen worden voorzien in het plan in de omgeving van geluidgevoelige objecten. Alhoewel de Wgh voor tijdelijke situaties niet van toepassing is, wordt de normstelling uit deze wet als toetsingskader aangehouden.

De in de Wgh vastgelegde voorkeurswaarde bedraagt voor wegverkeerslawaaï 48 dB. De maximale ontheffingswaarde in stedelijk gebied bedraagt 63 dB. In dit onderzoek is de ligging van de 48 dB-, 53 dB- en 63 dB-geluidscontour bepaald. In de berekeningen is geen rekening gehouden met de verwachte toekomstige reductie van de geluidsproductie van motorvoertuigen zoals is geregeld in artikel 110g van de Wgh.

De berekeningen zijn uitgevoerd met Standaardrekenmethode I (SRM I). Deze rekenmethode is geschikt om op een eenvoudige wijze de ligging van de geluidscontouren te bepalen.

Verkeersbewegingen bouwverkeer

In paragraaf 2.3.4 “Uitvoeringsprogramma voorbelasten” van de toelichting van het onderhavige projectbesluit geeft aan dat er dagelijks 205 voertuigbewegingen wordt verwacht ten behoeve van het voorbelasten. Het totale bouwverkeer levert 410 voertuigbewegingen op. Daarnaast is er van uitgegaan dat deze voertuigbewegingen plaatsvinden tussen 7.00 uur en 19.00 uur.

De overige gehanteerde gegevens betreffen:

- een rijsnelheid van 30 km/uur;
- een verharding van klinkers op de bouwwegen;
- de verwachte ligging van de bouwwegen zoals aangegeven in bijlage 1 van deze notitie.

Ligging geluidscontouren

De 48 dB-, 53 dB- en 63 dB-geluidscontour is gelegen op een afstand van circa 58 m, 27 m en 4 m vanuit het hart van de bouwweg. Bij deze berekeningen is uitgegaan van een vrijveld situatie, dus zonder afschermende bebouwing. In bijlage 2 van deze notitie zijn de invoergegevens en de resultaten van deze berekening opgenomen.

Het plangebied Sion is gelegen binnen de akoestische invloedssfeer van de Rijksweg A4 en de Beatrixlaan. Daarnaast leveren ook de bestaande wegen in het plangebied Sion geluidhinder op. In het kader van de m.e.r. voor het plan Rijswijk-Zuid zijn de geluidscontouren voor de bestaande wegen in de huidige situatie doorgerekend. In bijlage 3 van deze notitie is een kaart met de (cumulatieve) geluidscontouren opgenomen.

Uit deze afbeelding kan worden geconcludeerd dat de geluidsbelasting in het gebied minimaal 48 dB bedraagt. De noordoostelijke helft van het gebied ondervindt een geluidsbelasting boven de 53 dB als gevolg van met name het verkeer op de Rijksweg A4 en de Beatrixlaan. Rond de Beatrixlaan is aan beide zijden van de weg een zone gelegen waarbinnen de geluidsbelasting hoger is dan 58 dB als gevolg van het huidige verkeer op de Beatrixlaan.

Het drukst bereden deel van de nieuwe bouwweg wordt evenwijdig en ten westen van de Beatrixlaan aangelegd binnen een zone die vanuit het oogpunt van geluid al hoog is belast. De geluidsbijdrage als gevolg van het bouwverkeer is binnen die zone niet significant. Op basis van een berekening met Standaardrekenmethode I blijkt het bouwverkeer op de Beatrixlaan te leiden tot een toename van de geluidsbelasting van maximaal 0,5 dB in de dagperiode en gemiddeld 0,2 dB over het gehele etmaal.

Gelet op de aanwezige akoestische situatie in Sion zal het bouwverkeer niet leiden tot een significante verslechtering van de akoestische situatie.

Onderzoek bijdrage luchtkwaliteit

De Wet luchtkwaliteit is onder andere van toepassing als nieuwe wegen worden voorzien in het plan in de omgeving van objecten. Het bouwverkeer op de bouwwegen levert een bijdrage op van de verslechtering van de luchtkwaliteit. Middels een eenvoudige berekening is nagegaan wat de toename is van de jaargemiddelde concentraties NO₂ en PM₁₀ als gevolg van het bouwverkeer. Uitgegaan is van de worstcase situatie dat al het bouwverkeer zich bevindt op de Beatrixlaan. Dit betekent dat ook de bijdrage van de Beatrixlaan in de berekening is meegenomen.

Voor de berekening is gebruik gemaakt van het CarII-rekenmodel. In dit rekenmodel is voor het gehele grondgebied van Nederland de achtergrondconcentraties ingevoerd (vaste parameters) en onderverdeeld in vlakken van 1 km bij 1 km. Tevens is bij de achtergrondconcentraties rekening gehouden met de bijdrage van het verkeer op het hoofdwegennet (snelwegen) zoals de Rijksweg A4 en Rijksweg A13. In bijlage 4 "Luchtkwaliteit" zijn de invoergegevens en berekeningsresultaten opgenomen.

Naast de introductie van het NSL is de invoering van het begrip "niet in betekenende mate bijdrage" (NIBM) een belangrijk onderdeel van de Wet luchtkwaliteit. Een project draagt NIBM bij aan de

luchtkwaliteit als zowel de jaargemiddelde grenswaarde NO_2 als PM_{10} niet meer toeneemt dan 3% van de jaargemiddelde grenswaarde van die stof. Dit betekent, kortweg, dat als de toename van de beide jaargemiddelde concentraties kleiner is of gelijk is aan $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (3% van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) een ontwikkeling kan worden beschouwd als een project dat NIBM bijdraagt aan de luchtkwaliteit.

Een ruimtelijke ontwikkeling kan volgens de Wet luchtkwaliteit doorgang vinden als:

- de ontwikkeling is opgenomen in het NSL;
- de ontwikkeling aangemerkt wordt als een NIBM-project;
- de gestelde grenswaarden in bijlage 2 van de Wet luchtkwaliteit niet worden overschreden;
- projectsaldering kan worden toegepast.

Voor de jaargemiddelde concentratie NO_2 geldt tot 2015 een plandrempel van $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en voor de jaargemiddelde concentratie PM_{10} geldt vanaf 2011 een grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

De jaargemiddelde concentratie NO_2 langs de Beatrixlaan bedraagt maximaal $44 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee ruim lager dan de plandrempel van $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het bouwverkeer leidt tot een toename van $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee aan te merken als NIBM.

De jaargemiddelde concentratie PM_{10} langs de Beatrixlaan bedraagt maximaal $21 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee ruim lager dan de grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het bouwverkeer leidt tot een toename van $0,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en is daarmee aan te merken als NIBM.

Gesteld kan worden dat de jaargemiddelde concentratie NO_2 en PM_{10} niet wordt overschreden. Daarnaast is de bijdrage van het bouwverkeer aan te merken als NIBM. Het aspect luchtkwaliteit leidt daarom niet tot belemmeringen.

Bijlage 1 – Ligging bouwwegen

Ontvanger : <Nieuwe Ontvanger> **Waarneemhoogte [m]** : **5,0**

Rijlijn : **bouwwegen Sion_48 dB**

Wegdekhoogte [m]	:	0,00	Afstand horizontaal [m]	:	57,62
Verhardingsbreedte [m]	:	4,00	Afstand schuin [m]	:	57,78
Bodemfactor [-]	:	0,87	Afstand kruispunt [m]	:	0,00
Objectfractie [-]	:	0,00	Afstand obstakel [m]	:	0,00
Zichthoek [grad]	:	127			
Wegdektype [-]	:	9a - Gewone elementenverharding (30km/h)			

Emissiegegevens intensiteiten per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Q_dag	Q_avond	Q_nacht	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	0,00	0,00	0,00	30	4,00	0,00	0,00	0,00
3	Middelzware Motorvoert...	0,00	0,00	0,00	30	4,00	0,00	0,00	0,00
4	Zware Motorvoertuigen	34,20	0,00	0,00	30	4,00	73,98	0,00	0,00
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	34,20	0,00	0,00			73,98	--	--
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	:	0,00	L _{Aeq} , dag	:	51,05
C_zichthoek	:	0,00	L _{Aeq} , avond	:	0,00
D_afstand	:	17,62	L _{Aeq} , nacht	:	0,00
D_lucht	:	0,39	Aftrek Art. 110g [dB]	:	0
D_bodem	:	3,77	L _{den} , excl. Art.110g [dB]	:	48
D_meteo	:	1,16	L _{den} , incl. Art.110g [dB]	:	48

Rijlijn : **bouwwegen Sion_53 dB**

Wegdekhoogte [m]	:	0,00	Afstand horizontaal [m]	:	27,22
Verhardingsbreedte [m]	:	4,00	Afstand schuin [m]	:	27,55
Bodemfactor [-]	:	0,73	Afstand kruispunt [m]	:	0,00
Objectfractie [-]	:	0,00	Afstand obstakel [m]	:	0,00
Zichthoek [grad]	:	127			
Wegdektype [-]	:	9a - Gewone elementenverharding (30km/h)			

Emissiegegevens intensiteiten per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Q_dag	Q_avond	Q_nacht	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	0,00	0,00	0,00	30	4,00	0,00	0,00	0,00
3	Middelzware Motorvoert...	0,00	0,00	0,00	30	4,00	0,00	0,00	0,00
4	Zware Motorvoertuigen	34,20	0,00	0,00	30	4,00	73,98	0,00	0,00
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	34,20	0,00	0,00			73,98	--	--
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	:	0,00	L _{Aeq} , dag	:	56,05
C_zichthoek	:	0,00	L _{Aeq} , avond	:	0,00
D_afstand	:	14,40	L _{Aeq} , nacht	:	0,00
D_lucht	:	0,20	Aftrek Art. 110g [dB]	:	0
D_bodem	:	2,72	L _{den} , excl. Art.110g [dB]	:	53
D_meteo	:	0,61	L _{den} , incl. Art.110g [dB]	:	53

Rijlijn : bouwwegen Sion_63 dB

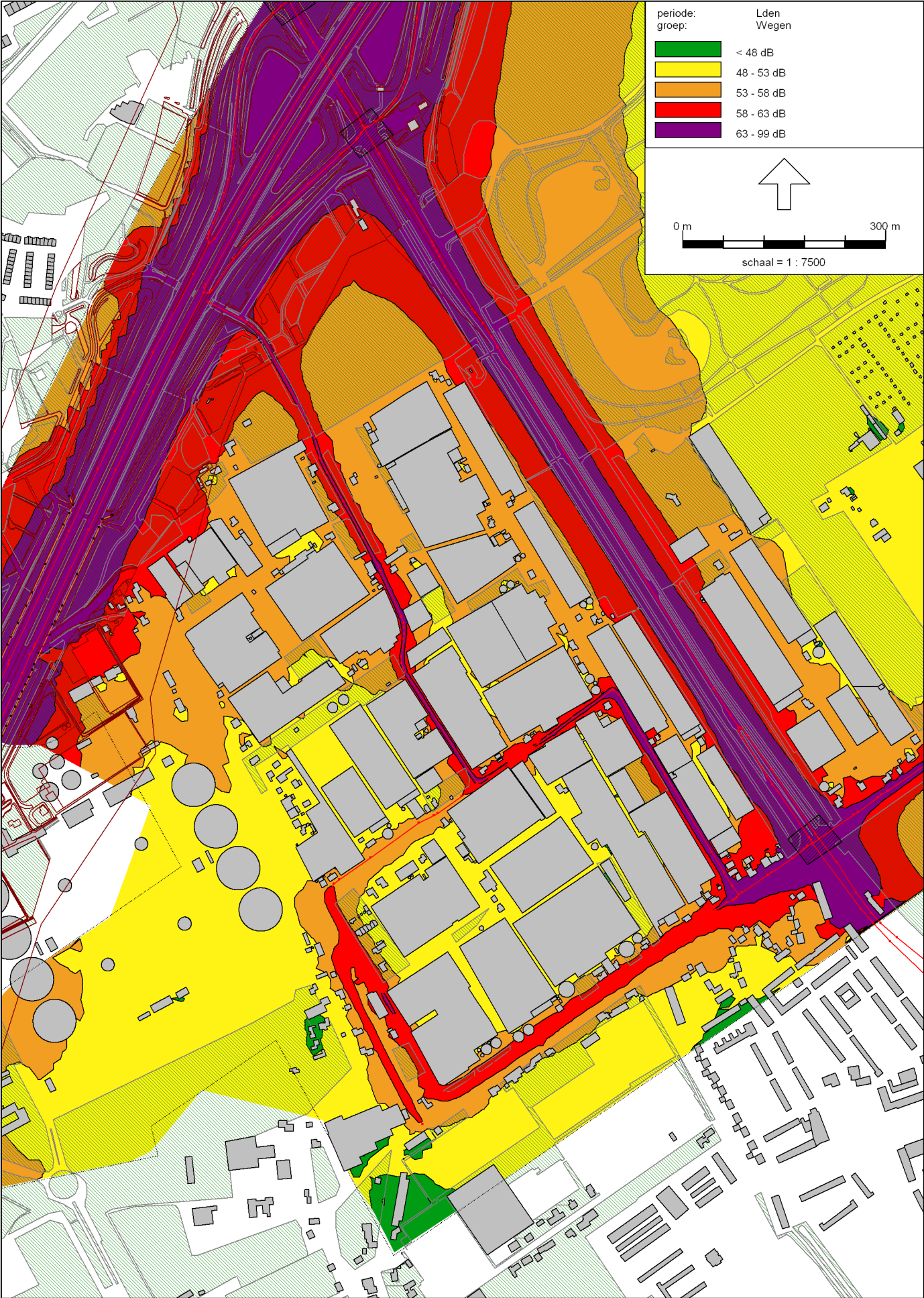
Wegdekhoogte [m]	:	0,00	Afstand horizontaal [m]	:	4,22
Verhardingsbreedte [m]	:	4,00	Afstand schuin [m]	:	5,99
Bodemfactor [-]	:	0,00	Afstand kruispunt [m]	:	0,00
Objectfractie [-]	:	0,00	Afstand obstakel [m]	:	0,00
Zichthoek [grad]	:	127			
Wegdektype [-]	:	9a - Gewone elementenverharding (30km/h)			

Emissiegegevens intensiteiten per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Q_dag	Q_avond	Q_nacht	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	0,00	0,00	0,00	30	4,00	0,00	0,00	0,00
3	Middelzware Motorvoert...	0,00	0,00	0,00	30	4,00	0,00	0,00	0,00
4	Zware Motorvoertuigen	34,20	0,00	0,00	30	4,00	73,98	0,00	0,00
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	30	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	34,20	0,00	0,00			73,98	--	--
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	:	0,00	L _{Aeq} , dag	:	66,01
C_zichthoek	:	0,00	L _{Aeq} , avond	:	0,00
D_afstand	:	7,77	L _{Aeq} , nacht	:	0,00
D_lucht	:	0,05	Aftrek Art. 110g [dB]	:	0
D_bodem	:	0,01	L _{den} , excl. Art.110g [dB]	:	63
D_meteo	:	0,14	L _{den} , incl. Art.110g [dB]	:	63

CAR II online
Rekenen

Scenarios

Sion

Aangemaakt op 16 aug 2010, 03:00
Laatst aangepast op 16 aug 2010, 03:00 door rekenaar, vrij

[exporteren](#)
[scenario sluiten](#)

Versie: **9.0**
 Jaar: **2011**
 Status: **Studie**
 Meteo. conditie: **Meerjarige meteorologie**
 Zeezoutcorrectie: **6**
 Dubbelstellingcorrectie: **Nee**
 Schalingsfactor: **1** **1** **1** **1**

[Bewerken](#)

invoer uitvoer

Per : Toon:

2 regels, 0 validatiefouten, 2 overschrijdingen

Plaats		Straat		X(m)	Y(m)	Intensiteit (mvt/etm)	Fractie licht	Fractie middel	Fractie zwaar	Fractie autob.	Parkeer beweg.	Snelheids type	Wegtype	Bomen factor	Afstand tot wegas	Fractie stagnatie
		Rijswijk	Beatrixlaan (zonder bouwverkeer)	82340	448675	25463	0,90	0,06	0,04	0,00	0	c	2	1,25	13,5	0,30
		Rijswijk	Beatrixlaan (met bouwverkeer)	82340	448675	25886	0,89	0,06	0,06	0,00	0	c	2	1,25	13,5	0,30

CAR II online Rekenen

Scenarios

Sion

Aangemaakt op 16 aug 2010, 03:00
Laatst aangepast op 16 aug 2010, 03:00

[exporteren](#)

[scenario sluiten](#)

scenario rekenaar, vrij

Versie: **9.0**
Jaar: **2011**
Status: **Studie**
Meteo. conditie: **Meerjarige meteorologie**
Zeezoutcorrectie: **6**
Dubbeltellingcorrectie: **Nee**
Schalingsfactor: **1** **1** **1** **1**

[Bewerken](#)

invoer uitvoer

Per : Stof: Toon:

2 regels, 2 overschrijdingen											
	Plaats	Straat	Jaar gem.	Jm. achterg	#overschr. uurgem. grenswaarde	#overschr. uurgem. plandrempel	#bloot gestelden jaargem	Lengte wegvak jaargem	#bloot gestelden uurnorm	Lengte wegvak uurnorm	Moti - vatie
	Rijswijk	Beatrixlaan (zonder bouwverkeer)	42,6	26,3	0	0	0	0	0	0	
	Rijswijk	Beatrixlaan (met bouwverkeer)	43,8	26,3	0	0	0	0	0	0	

CAR II online Rekenen

Scenarios

Sion

Aangemaakt op 16 aug 2010, 03:00
Laatst aangepast op 16 aug 2010, 03:00

[exporteren](#)

[scenario sluiten](#)

scenario rekenaar, vrij

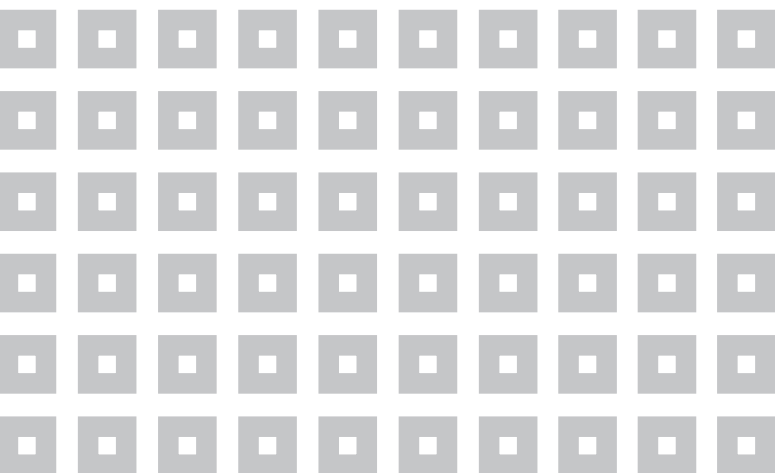
Versie: **9.0**
 Jaar: **2011**
 Status: **Studie**
 Meteo. conditie: **Meerjarige meteorologie**
 Zeezoutcorrectie: **6**
 Dubbeltellingcorrectie: **Nee**
 Schalingsfactor: **1** **1** **1** **1**

[Bewerken](#)

[invoer](#) [uitvoer](#)

Per : Stof: Toon:

2 regels, 2 overschrijdingen											
	Plaats	Straat	Jaar gem.	Jm. achterg	# overschr. 24-uurgem. grenswaarde	#overschr. 24-uurgem. plandrempel	#bloot gestelden jaargem	Lengte wegvak jaargem	#bloot gestelden dagnorm	Lengte wegvak dagnorm	Moti - vatie
	Rijswijk	Beatrixlaan (zonder bouwverkeer)	21,1	24,5	15	0	0	0	0	0	
	Rijswijk	Beatrixlaan (met bouwverkeer)	21,3	24,5	16	0	0	0	0	0	

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

e-mail: kuiper@kuiper.nl

www.kuiper.nl

Van Nelle Ontwerpfabriek

Schiegebouw

Van Nelleweg 6060

3044 BC Rotterdam

T 010 433 00 99

F 010 404 56 69

